

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΝΕ' | ΤΕΥΧ. Α' | ΑΘΗΝΑΙ, Ι. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14, Τ. 140-ΤΗΛ. 718-308 | 1/15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1978 | ΑΡΙΘ. 15-16

*Ο Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σαραφείμ καὶ ὁ Μακ. Μητροπολίτης Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας κ. Βασίλειος εἰς τὴν Αἴθουσαν τοῦ Θρόνου τῆς Μητροπόλεως Βαρσοβίας.

Ο ΠΡΟΚΑΘΗΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΜΑΚΑΡ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ Κ. Κ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ ΤΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

ΑΝΑΧΩΡΗΣΙΣ — ΑΦΙΞΙΣ

Μέγα ιστορικόν διὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν γεγονός, ἡ ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν ἐπίσκεψις τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Σερραφεῖμ, ἐπικεφαλῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀντιπροσωπείας εἰς τὴν ἐν Πολωνίᾳ Ἀδελφὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, κατόπιν προσκλήσεως ἐκ μέρους τοῦ Μακαριωτάτου Μητροπολίτου Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας κ.κ. Βασιλείου, ἐκθύμω δὲ συμπαραστάσει τῆς Πολωνικῆς Κυβερνήσεως, τῆς ὁποίας τὸ ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφέρον ὑπῆρξεν οὐχὶ ἀπλῶς τυπικόν, ἀλλ' οὐσιαστικόν ὡς συγκινητικῶς ἀπεδείχθη ἐν τῇ ὑλοποιήσει τοῦ προγράμματος τοῦ εἰς Πολωνίαν ὁδοιπορικοῦ.

Παρὰ τὴν ἀρχικὴν εὐγενῆ προσφορὰν τῆς τε Πολωνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἀδελφῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας Πολωνίας διὰ δεκαήμερον διάρκειαν τῆς ἐπισκέψεως, ἀπὸ 6ης μέχρι 16ης Μαΐου ἐ.ε., παρακλήσει τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ.κ. Σερραφεῖμ, λόγῳ περιωρισμένων χρονικῶν δυνατοτήτων, ἡ ἐπίσκεψις τελικῶς ἔλαβε χώραν ἀπὸ 10ης μέχρι 15ης τοῦ αὐτοῦ μηνὸς Μαΐου.

Τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ.κ. Σερραφεῖμ συνόδευον οἱ Σεβ. Μητροπολίται Κίτρους κ. Βαρνάβας, πρόεδρος τῆς Μονίμου Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων, Ἐλασσόνος κ. Σεβαστιανός, Συνοδικὸς Σύνοδρος, Ταλαντίου κ. Ἀμβρόσιος, Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ οἱ Πανοσιολογίωτατος Ἀρχιμανδρίτης Μελέτιος Καλαμαράς, Γραμματεὺς τῆς Μονίμου Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων, Πρωτοπρεσβύτερος Σπυρίδων Βλαντίκας, Ἰδιαιτέρως Γραμματεὺς τῆς Α. Μακαριότητος, καὶ ὁ διάκονος Βασίλειος Καραγιάννης.

Ἡ ἀναχώρησις διὰ τὴν Βαρσοβίαν ἐγένε τὴν 10ην Μαΐου ἐ.ε. καὶ ὥραν 13:25' ἀπὸ τὸν Ἀερολιμένα Ἑλληνικοῦ διὰ τοῦ πολωνικοῦ ἀεροπλάνου τῆς γραμμῆς, ἡ δὲ ἀφίξις εἰς τὸν Ἀερολιμένα τῆς Βαρσοβίας

τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ μετὰ πτήσιν δύο καὶ ἡμισείας ὥρων κατ' εὐθείαν.

Εἰς τὸν Ἀερολιμένα τοῦ Ἑλληνικοῦ τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον κ.κ. Σερραφεῖμ ἀπεχαιρέτησαν, ἀπὸ πλευρᾶς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ὁ Πρέσβυς κ. Ἀντωνόπουλος, Πολωνικῆς δὲ, ὁ Α' Γραμματεὺς τῆς ἐν Ἀθήναις Πρεσβείας τῆς Πολωνίας κ. Κοβαλέβσκι ἐπικεφαλῆς Ἀνωτέρων Ὑπαλλήλων τῆς Πολ. Πρεσβείας.

Εἰς τὸν Ἀερολιμένα τῆς Βαρσοβίας ἀνέμενον καὶ ὑπεδέχθησαν τὴν Ἀντιπροσωπείαν τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας (ΕΟΕ) ὁ Μακαριώτατος Μητροπολίτης Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας κ.κ. Βασίλειος μετὰ Ἀρχιερέων καὶ ἄλλων κληρικῶν τῆς Ὁρθοδόξου Πολωνικῆς Ἐκκλησίας (ΟΠΕ), ὁ ἐν Βαρσοβίᾳ Πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος κ. Λεωνίδας Μαρκαντωνάτος, ὁ ἐκπροσωπῶν τὴν Πολωνικὴν Κυβέρνησιν Ὑποδιευθυντῆς τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργικῷ Συμβουλίῳ Πολωνίας Διευθύνσεως Θρησκευτικῶν ὑποθέσεων κ. T. Dusik καὶ ὁ ἐν Ἑλλάδι Πρέσβυς τῆς Πολωνίας κ. Κοβαλέβσκι.

Ὁ Μακαριώτατος Βαρσοβίας κ.κ. Βασίλειος, καταφανῶς συγκινημένος, εἰς θερμὸν ἀδελφικὸν ἐναγκαλισμὸν ἠχθήθη τὸ «ὡς εὖ παρέστητε» εἰς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ.κ. Σερραφεῖμ καὶ τὴν συνοδείαν του.

Ἐν συνεχείᾳ δὲ εἰς τὴν ὀλιγόλεπτον στάσιν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν Ἐπισήμων τοῦ Ἀερολιμένος Βαρσοβίας, ὁ κυβερν. ἐκπρόσωπος κ. T. Dusik καλωσορίζων τὸν Μακαριώτατον κ.κ. Σερραφεῖμ, εἶπε μεταξύ ἄλλων:

«...εἴμεθα πάρα πολὺ εὐχαριστημένοι καὶ ἰκανοποιημένοι ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψιν μιᾶς ἴσων οσοῦ καὶ μεγάλης ἀποστολῆς, ὡς ἡ Ἀντιπροσωπεία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος... καὶ ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι αἱ ἐκκλησιαστικαὶ σχέσεις τῶν δύο Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Ἑλλάδος καὶ Πολωνίας, δὲ συντελέσουν ἐπίσης καὶ εἰς στενοτέραν ἐπαφὴν τῶν δύο λαῶν μας, διὰ τὴν ἀνάπτυξιν μεταξύ των εἰλημνοῦς φιλίας καὶ ἀδελφότητος...».

Ο Μκκ. Αρχιεπίσκοπος κ. Σεραφείμ κατερχόμενος τοῦ ἀεροσκάφους ἐν Βαρσοβία.

ΔΟΞΟΛΟΓΙΑ

Μετά ταῦτα ἡ πομπή κατηρθύνθη εἰς τὸν Καθεδρικό-ν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς, ὅπου ἐφάλλη Δοξολογία μεθ' ἧν ὁ Μακαριώτατος Μητροπολίτης Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας κ.κ. Β α σ ί λ ε ι ο ς, προσεφώνησε τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Σεραφεῖμ, ὡς κάτωθι:

«Μακαριώτατε, Σᾶς καλωσορίζομεν,

Ἡ παροῦσα στιγμή εἶναι πάρα πολὺ μεγάλη διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Πολωνίας. Διότι πρώτην φορὰν ὁ Ἅγγελος τῆς Μεγάλης ἀδελφῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, τὴν ὁποίαν ἴδρυσεν ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν Ἅγιος Παῦλος, ἴσταιται εἰς αὐτὴν τὴν Καθέδρᾳ, εἰς αὐτὸν τὸν ἄγιον οἶκον τοῦ Θεοῦ.

Ἐν ὀνόματι τῆς ἐν Πολωνίᾳ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ Σᾶς καλωσορίζω μὲ ὅλην μου τὴν καρδίαν. Ἐδλογημένος ὁ ἐρχόμενος. Σᾶς καλωσορίζομεν μὲ ὅλην τὴν ἀγάπην καὶ τὴν συμπάθειαν τοῦ Πολωνικοῦ Ἔθνους. Ἡ μεγάλη φιλία καὶ ἀγάπη μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ Πολωνικοῦ Λαοῦ εἶναι ἱστορικαὶ καὶ στηρίζονται εἰς τὴν κοινὴν πίστιν τῶν λαῶν μας εἰς τὰς ὑψηλὰς καὶ εὐγενεῖς ἀρχὰς τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀνεξαρτησίας, καὶ πάλαι καὶ νῦν, μέχρι τοῦ φοβεροῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ ἡμεῖς καὶ σεῖς φορικτὰ ἐταλαιπωρήθημεν.

Ἰδιαιτέρως ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι Πολωνοί, τρέφομεν πολὺ μεγάλην ἀγάπην διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, διότι ἀπὸ σᾶς ἐλάβομεν τὸ ὀρθόδοξον πνεῦμα, καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα, τὴν εὐλογημένην Χώραν, τῆς ὁποίας ἡ γλῶσσα ἦτο κοινὴ τότε δι' ὅλον τὸν κόσμον. Καὶ ὅπως ὁ Θεὸς εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην ἐξέλεξε τὸ Ἑβραϊκὸν Ἔθνος διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς Ἀποκαλύψεως του εἰς τὸν κόσμον, οὕτω καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τὸ Ἑλληνικὸν καὶ διὰ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας ἔφερε τὴν ὀλοκλήρωσιν αὐτῆς. Δι' ἡμᾶς ἑλληνικὰ λέξεις καὶ φράσεις, ὡς τὸ "Χριστὸς ἀνέστη", "ἀληθῶς ἀνέστη", "ἅγιος ὁ Θεός", "παράσχου Κύριε", εἶναι αἱ πλέον πολύτιμοι καὶ ὠραῖαι καὶ θεωμαί.

Σᾶς καλωσορίζω ἄλλην μίαν φορὰν μὲ ὅλην μου τὴν καρδίαν καὶ ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐκκλησίας μας σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν μεγάλην χαρὰν καὶ εὐτυχίαν αὐτῶν τῶν ὑπερόχων στιγμῶν. Οἱ τιμαλφέστεροι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί μας εἶναι σήμερον κοντὰ μας. Τώρα ἀνάμεσά μας εὐρίσκειται ὁ ἀκριβὸς καὶ ἀγαπημένος μας Μεγάλος Ἀδελφός, ὁ Ἅγγελος τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, διὰ νὰ μοιρασθῇ μαζί μας τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐτυχίαν τοῦ Ἁγίου Τριαδικοῦ Θεοῦ.

Καλῶς ἤλθατε, Μακαριώτατε Δέσποτα, ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Χριστὸς ἀνέστη. Ἀληθῶς ἀνέστη».

Εἰς τὴν καταφανῶς ἐκ συγκινήσεως παλλομένην ταύτην προσφώνησιν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ.κ. Σεραφεῖμ ἀπήντησε:

«Ἀγαπητέ μου καὶ πεφιλημένε ἐν Χριστῷ Ἀδελφέ, Μακαριώτατε Μητροπολίτα τῆς Ἀδελφῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Πολωνίας.

Εἶναι πράγματι ἱστορικὴ, ὅπως εἶπατε, ἡ στιγμή κατὰ τὴν ὁποίαν διὰ πρώτην φορὰν ἐπισκεπτόμεθα τὴν Ἀδελφὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Πολωνίας. Καὶ εἶμαι εὐτυχής, διότι εἶμαι πλησίον Σας καὶ δύναμαι νὰ ἐναγκαλισθῶ τὴν ἐμετέραν Γερασμίαν Μακαριότητα. Τόσον ἐγώ, ὅσον καὶ οἱ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί καὶ λοιποὶ συνοδοί μου, αἰσθανόμεθα ἄφατον χαρὰν διὰ τὴν ἐπίσκεψίν μας αὐτῆν, τὴν ὁποίαν εἰς περιοσότερον τονίζει ἡ σύμπωσις τοῦ ὅτι ὁ ἱερός οἶτος Καθεδρικός Ὑμῶν Ναὸς τιμᾶται ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς, τῆς γυναικὸς ἐκείνης, ἣτις πρώτη εἶδε τὸν Κύριον, μετὰ τὴν Ἀνάστασιν Του καὶ πρώτη ἐγεύθη τῆς χαρᾶς, τῆς προερχομένης ἐκ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Οὕτω καὶ ἡμεῖς ὅλοι οἱ ἐπισκέπται αἰσθανόμεθα αὐτὴν τὴν στιγμήν μέσα εἰς τὸν Ἱερὸν τοῦτον Ναὸν ὁμοίαν χαρὰν. Παρακαλῶ ἰδιαιτέρως, τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα, τοὺς Ἀγίους Ἀδελφούς τῆς Ὁρθοδόξου Πολωνικῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸν εὐσεβῆ Πολωνικὸν λαόν, ὅπως δεχθῶν τὸν ἀσπασμὸν τῆς ἀγάπης τοῦ εὐσεβοῦς Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐν Χριστῷ Ἀνασιάντι.

Ὅντως, Μακαριώτατε, ὅπως εἶπατε, εἶναι μεγάλη ἀλήθεια καὶ τιμὴ δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας, ὅτι ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ ἐπεφύλαξεν εἰς τὸ μικρὸν Ἑλληνικὸν Ἔθνος, τὸ μέγα προνόμιον, νὰ καταστῇ ὁ φωτοδότης καὶ ὁ μεταδότης τῆς διδασκαλίας τοῦ Κυρίου. Πράγματι, ὅτε ἠκούσθη τὸ πρῶτον τὸ εὐαγγελικὸν κήρυγμα, ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἦτο γνωστὴ καὶ διαδεδομένη εἰς ὅλον τὸν τότε γνωστὸν κόσμον, διὸ καὶ τὰ ἱερά εὐαγγέλια ἐγράφησαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Οὕτω καὶ ἀρχὰς ἡ Ἑλλὰς εὐρίσκειτο εἰς πλεονεκτικὴν θέσιν. Ἀφ' ἧς ὅμως τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ μετεδόθη καὶ εἰς τὴν Πολωνίαν, οἱ εὐσεβεῖς λαοὶ μας ἔγιναν πλέον ἀδελφοί, ἰσότημοι ἐν Κυρίῳ. Κατακλείων, ἐναγκαλίζομαι τὸν ἀγαπητὸν ἐν Χριστῷ Ἀδελφὸν Μακαριώτατον Μητροπολίτην Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας κ.κ. Βασίλειον καὶ ἀσπάζομαι αὐτὸν ἐν Χριστῷ Ἀνασιάντι καὶ δι' αὐτοῦ ἀσπάζομεθα ἐν ἀγάπῃ καὶ τὴν λοιπὴν χορείαν τῶν Ἱεραρχῶν τῆς Πολωνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ὅλον τὸν Ἱερὸν Κλήρον καὶ τὸν εὐσεβῆ αὐτῆς λαόν.

Καὶ μὲ τὸν χαρούμενον ἀδελφικὸν χαιρετισμὸν "Χριστὸς ἀνέστη" ποιούμεθα ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης τὴν ἔναρξιν τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐν μέσῳ τοῦ ἀγαπητοῦ εὐσεβοῦς Πολωνικοῦ λαοῦ πορείας μας εἰς τὴν ὠραίαν σας Χώραν.

Χριστὸς ἀνέστη».

Ἡ ὄλη τελετουργία ἐπεστέφθη κατὰ τρόπον ἄκρως συγκινητικόν μὲ τὴν εἰς τὴν ἑλληνικὴν τρις ψαλμώδησιν, ὑπὸ Πολωνῶν καὶ Ἑλλήνων, τοῦ «Χριστὸς Ἀνέστη».

ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΙΣ

Μετὰ ὀλιγόωρον ἐπίσκεψιν εἰς τὸ μητροπολιτικὸν μέγαρον καὶ ὀλίγην ἀνάπαυσιν ἐπηκολούθησεν ἐγκατάστασις τῆς Ἀντιπροσωπείας εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον Ἐυρωπέϊσκι, ὅπου τὸ ἐσπέρας παρετέθη δεῖπνον ὑπὸ τοῦ ἐκπροσώπου τῆς Πολωνικῆς Κυβερνήσεως κ. T. Dusik.

Κατ' αὐτὸ ὁ κ. Dusik, προσφωνῶν τὸν Μακαριώτατον, μεταξὺ ἄλλων εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Ἀπὸ μέρους τῶν Κρατικῶν Ἀρχῶν, θὰ ἤθελα νὰ ἐκφράσω τρεῖς ἐλπίδας.

Πρώτη ἐλπίς, ὅτι αἱ σχέσεις μεταξὺ τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν Ἑλλάδος καὶ Πολωνίας, θὰ συσφιγθοῦν ἀκόμη περισσότερο, πράγμα πὸ θὰ δώσει δύναμιν εἰς τὴν παγκόσμιον Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ ἐν συνεχείᾳ θὰ προσδώσῃ δύναμιν εἰς τὴν παγκόσμιον θρησκευτικὴν κίνησιν. Καὶ διὰ τοῦτο εἶμαι βέβαιος, ὅτι ἡ ἐκ τῆς συναντήσεως ταύτης περαιτέρω ἐνδυνάμωσις τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς παγκοσμίου, τῆς οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας, θὰ ἀποδῇ πρὸς ὄφελος τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ὑφέσεως εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Αὕτη εἶναι ἡ πρώτη ἐλπίς.

Δευτέρα ἐλπίς. Ἔχω τὴν γνώμην, ὅτι, ἀρχῆς ἤδη γενομένης, θὰ συνεχισθοῦν αἱ ἐπαφαὶ μεταξὺ τῶν λαῶν μας. Καὶ ἐννοῶ τὴν σύσφιξιν τῶν σχέσεων, διότι αἱ ἐπαφαὶ τῶν λαῶν μας ἔχουν τὴν ἰστορίαν τους. Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς χαιρεῖ θαυμάσια ἐκτιμήσεως ἐκ μέρους τοῦ Πολωνικοῦ λαοῦ καὶ ἐπιθυμοῦμε αἱ σχέσεις των νὰ γίνωνται στερεώτεραι. Ἀσφαλῶς θὰ ὑπῆρξαν καὶ ἀδυναμίαι εἰς τὸ ζήτημα τῶν ἐπαφῶν, ἀλλὰ τοῦτο, ὡς ὄχι ἀνυπερβλήτως λεπτομέρεια, θὰ ἠδύνατο νὰ μὴ λάβῃ πλέον χώραν. Καὶ αἱ Ἐκκλησίαι δύνανται εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο νὰ συντελέσουν πολὺ. Εὐχομαι, λοιπόν, εἰς τὸν Μακ. Μητροπολίτην Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας κ. Βασιλείου, καθὼς καὶ εἰς τὸν Μακ. Ἀρχ)πον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ καὶ τὰς Ἀκολουθίας των, ἢ συνάντησις αὐτῆ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν περαιτέρω σύσφιξιν τῆς ἀδελφότητος μεταξὺ τῶν λαῶν μας.

Τρίτη ἐλπίς.

Ὡς ὀφέλιμον ἀποτέλεσμα τῆς ἐπισκέψεως νὰ ἐπακολουθήσῃ καὶ σύσφιξις καὶ συνεργασία μεταξὺ καὶ τῶν κρατικῶν ἐξουσιῶν τῶν δύο Χωρῶν μας. Βεβαίως τὰ καθεστῶτα τῶν Χωρῶν μας εἶναι διαφορετικά. Ὅμως ἡ ὀρθὴ κατανόησις τῶν ἐθνικῶν ἐκάστης Χώρας συμφερόντων θὰ συντελέσῃ καὶ εἰς τὴν ὀρθὴν ἐπατέρισιν καὶ ζητημάτων κοινῶς ἐνδιαφέροντος, καὶ τοῦτο διὰ τὸ καλὸν καὶ τὸ συμφέρον τῶν δύο λαῶν. Καὶ διὰ τοῦτο θὰ ἤθελα νὰ εἰπῶ καὶ εἰς τὸν Μακ. Μητροπολίτην τῆς ΠΟΕ κ. Βασιλείου

καὶ τὸν Μακ. Ἀρχ)πον τῆς ΕΟΕ κ. Σεραφεῖμ καὶ τὰς Ἀκολουθίας των, νὰ μὴ λησμονοῦν καὶ αὐτὸν τὸν παράγοντα, τὸν κρατικόν, διότι καὶ αὐτὸς ὁ σημαντικὸς κρατικὸς παράγων πρέπει νὰ παῖξῃ τὸν ρόλον του, ὥστε νὰ συντελεσθῇ ἐκ τῆς ἐπισκέψεως ἀγαθότερον ἀποτέλεσμα πρὸς ἐνδυνάμωσιν τῶν δεσμῶν μεταξὺ τῶν λαῶν μας καὶ συνεπῶς προόδου τῆς ἰδέας τῆς εἰρήνης, συνεργασίας καὶ ἀδελφότητος μεταξὺ τῶν λαῶν καὶ τῶν κρατῶν μας καὶ φυσικὰ καὶ ὅλων τῶν λαῶν καὶ τῶν κρατῶν τοῦ κόσμου.

Ἀκόμη μίαν φορὰν ἐπιθυμῶ νὰ εὐχαριστήσω ἐγκαρδίως τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον καὶ τὴν Ἀκολουθίαν του διὰ τὴν ἐπίσκεψιν τους εἰς τὴν Πατρίδα μας, τὴν Πολωνίαν, καὶ νὰ εὐχηθῶ ἢ παρρησιάζομαι εἰς τὴν Πολωνίαν νὰ εἶναι εὐχάριστος καὶ ἐνδιαφέροντος, ὥστε νὰ ἔχουν ὅσον τὸ δυνατόν τὰς καλύτερας ἐντυπώσεις ἐξ αὐτῆς. Θὰ ἦτο ὄνειρον καὶ εὐτύχημα δι' ἡμᾶς, ἐὰν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ καὶ ἡ Ἀκολουθία του ἀπέδαινον εὐμενεῖς Πρεσβευταὶ τῆς Πολωνίας εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Καὶ ἐγείρων τὸ ποτήριον, εὐχομαι εἰς ὑγίαν σας!».

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἀπαντῶν, εἶπε:

«Ἐκφράζω καὶ ἐγώ, ἀγαπητοὶ συνδαιτυμόνες, τὰς αὐτὰς θερμὰς εὐχαριστίας πρὸς τὸν Μακ. Μητροπολίτην Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας κ. Βασιλείου, τὰς ὁποίας ἀνέφερε προηγουμένως ὁ ἐπὶ τῶν Θρησκευμάτων ἐκπρόσωπος τῆς Πολ. Κυβερνήσεως, διὰ τὴν ἀποφινὴν φιλοξενίαν.

Ἀλλὰ ὡς ἀπαντήσω τώρα ἐν συνεχείᾳ καὶ πρὸς τὸν Ἀξιότιμον Ἐκπρόσωπον τῆς Κυβερνήσεως, τὸν ἀξιόμοιον ἐπὶ τῶν Σχέσεων Κράτους καὶ Θρησκευμάτων εἰς τὸν τόπον αὐτόν, κύριον Tadeusz Dusik διὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσω, πρῶτον διότι μᾶς ἐτίμησε μὲ τὴν παρουσίαν του εἰς τὸ πρὸς τιμὴν ἡμῶν τῶν Ἑνῶν δοθὲν δεῖπνον, ἀπὸ μέρους τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ Μητροπολίτου κ. Βασιλείου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν εὐγενῆ παρουσίαν του ἐκ τῶν πρώτων, εἰς τὴν ὑποδοχὴν ἐπὶ τῇ ἀφίξει μας εἰς τὸν Ἀερολιμένα Βαρσοβίας.

Ἐτόνισεν ὁ κύριος Dusik τρία σημεῖα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἔχουν ἐπιπτώσεις ἀγαθὰς ἴσους εἰς τὸν Πολωνικὸν ὅσον καὶ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν.

Ὅτι ἡ ἐπικοινωνία, κατόπιν τῆς ἐπισκέψεώς μας αὐτῆς, ὡς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Πατρίδος του, πρέπει νὰ συντελέσῃ εἰς περισσότερο σύσφιξιν τῶν σχέσεών μας ὡς Ἐκκλησιῶν, καὶ ὡς Ἑλλήνων πολιτῶν νὰ σύσφιξῃ καὶ τὰς σχέσεις μας ὡς λαῶν. Καὶ ὅτι, ὡς Ἐκκλησία, ἢ Ἑλληνικὴ καὶ ἢ Πολωνικὴ, πρέπει νὰ γίνωμε ἢ ἀφειρηγία σύσφιξεως τῶν σχέσεών μας καὶ μὲ τὰς ἄλλας

Ἐκκλησίας, ὥστε νὰ ἔλθῃ ὡς ἀποτέλεσμα τοῦ κηρύγματος τῶν Ἐκκλησιῶν ἡ επικράτησις τῆς εἰρήνης εἰς τὸν κόσμον.

Λέγομεν εἰς τὸν διαπραεπῆ ἐκπροσώπων τῆς Πολωνικῆς Κυβερνήσεως, ὅτι ἡ ὑπόθεσις τῆς εἰρήνης, ἡ ὁποία κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τόσον πολὺ τονίζεται, καὶ ἀποτελεῖ πόθον τῶν λαῶν τῆς γῆς, τὸ πρῶτον ἠκούσθη ὡς κήρυγμα καὶ ὡς διδασκαλία καὶ ὡς ἐντολὴ πρὸ εἴκοσι αἰῶνων ἀπὸ τοῦ στίματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Ἰδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας. Ἐξμεθα λοιπόν, εἴτε τὸ θέλομεν, εἴτε δὲν τὸ θέλομεν, ὡς ἐκκλησιαστικοὶ ἄνθρωποι, ὑποχρεωμένοι νὰ κηρῶσωμεν τὸ κήρυγμα αὐτὸ τῆς εἰρήνης, μετὰ τὴν ρητὴν δὴλωσιν ὅτι αὕτη δὲν θὰ ἐπέλθῃ ποτέ, ἐὰν οἱ λαοὶ δὲν ἀγαπήσουν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον ὡς ἀδελφόν. Διότι ἡ εἰρήνη εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἀγάπης. Καὶ ὅπου δὲν ὑπάρχει ἀγάπη, δὲν ὑπάρχει εἰρήνη. Ἐπίσης δηλοῦμεν εἰς τὸν Ἐπιτόμιον Ἐκπροσώπων τῆς Πολωνικῆς Κυβερνήσεως, ὅτι ἀσφαλῶς θὰ γίνωμεν μεταφορεῖς τῆς ἐπιθυμίας του, τῆς καλῆς, ὥραίας, καὶ εὐγενοῦς, νὰ συφιγγθοῦν αἱ σχέσεις τῶν δύο Κρατῶν μας.

Ἐν κατακλείδι δηλοῦμεν, ὅτι ἡ ἐπίσκεψίς μας αὐτὴ δὲν εἶναι ἐκεῖνη ἡ ὁποία θὰ κἀνῆ πιὸ στενὰς τὰς σχέσεις τῶν δύο Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Ἑλλάδος καὶ Πολωνίας ἢ καὶ θὰ συφιγγῆ στενότερον τὰς σχέσεις τῶν δύο λαῶν μας, Ἑλληνικῆ καὶ Πολωνικῆ. Διότι ἤδη μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Μακαριώτατου Βαρσοβίου κ.κ. Βασιλείου εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ ἔτος 1971, ὁ Πολωνικὸς λαὸς καὶ ἡ Ὀρθόδοξος Πολωνικὴ Ἐκκλησία ἐνεθρονίσθη εἰς τὰς καρδίας ὁλων τῶν Ἑλλήνων. Εὐρύτερον, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς σχέσεις τῶν δύο λαῶν μας, ὡς Ἑθνῶν καὶ ὡς Κρατῶν, λέγομεν ὅτι ἤλθομεν «προκατελιγμένοι», ἐπειδὴ γνωρίζομεν τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν δεικνύει ὁ Πολωνικὸς λαὸς πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν. Διότι δὲν λημονεῖ ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ὅτι ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς ἰδικῆς μας Πατρίδος ἔπεσον ἀκόμη καὶ εἰς Πολωνὸς βασιλεὺς ἐν τῇ ὑπερασπίσει τοῦ Βυζαντίου. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821 Πολωνοὶ Φιλέλληνες ἔπεσαν μαχόμενοι μετὰ Ἑλλήνων εἰς τὸ χωρίον Πέια τῆς Ἠλείου ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν ἐπανάστασιμῶν ὑποδούλων Ἑλλήνων. Καὶ ἔπεσαν μέχρις ἐνός!

Ἰδοῦ, λοιπόν, διατὶ λέγω ὅτι εἶναι κατορθωτὴ ἡ καλὴ σχέση καὶ ὁ ἐν ἀγάπῃ σύνδεσμος τῶν δύο λαῶν μας, Πολωνικῆ καὶ Ἑλληνικῆ. Ἡμεῖς, ὡς δευτεροὶ Προσβενταί, παρὰ τὸν ἐπίσημον Πρόσβεντὸν μας ἐν Βαρσοβίᾳ Ἐξοχώτατον κύριον Λεων. Μαρκαντιωνᾶτον, θὰ μεταφέρωμεν τὴν ὁρθὴν αὐτὴν ἀποψιν καὶ ἐπιθυμίαν τῶν ἐπισήμων ἐκπροσώπων τῆς Πολωνικῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ καὶ τῆς Ἐκκλησίας, πρὸς τὴν ἰδικήν μας Κυβέρνησιν, ὥστε αἱ ἀνταλλαγῆς ἐπισκέψεων νὰ εἶναι συχνότεραι καὶ νὰ καταστοῦν ἐπωφελέστεραι καὶ διὰ τὰ δύο μέρη.

Εἰς τὸ Αὐγστὸν

Ἡ 11η Μαΐου, ἡμέρα Πέμπτη καὶ δευτέρα ἡμέρα ἐν Πολωνίᾳ, ἀφιερῶθη ἐξ ὁλοκλήρου εἰς ἐπιτελεσιν

ἱεροῦ χρέους, δι' ἐπισκέψεως εἰς τὸ στρατόπεδον Ἄουσιτς παρὰ τὴν πόλιν τῆς Κρακοβίας. Ἡ ἀναχώρησις ἐκ Βαρσοβίας ἔγινε τὴν 7ην πρωϊνήν, ὑπὸ ἐλαφρὸν χιονόδροχον, ἡ δὲ πορεία, δι' αὐτοκινήτων, πρὸς Νότον ἐκάλυψε περίπου 350 χιλιομέτρα καὶ διήρκεσε περὶ τὸ ἕξάωρον, μετὰ μικρὰν διακοπὴν εἰς δασώδη χιονισμένην περιοχὴν, μέχρι Ἄουσιτς, ὅπου ἐφθάσαμεν μετὰ μεσημέριον, ὑπὸ πυκνοτάτην χιονόπτωσιν. Οἱ Ναξί, κατὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν θάρβαρον καὶ στυγνὴν κατοχὴν, καταδασάνισαν καὶ ἐσφαγίαν ἐκατομμύρια ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων, μετὰ ἐπινοήσεις μαρτυρικῶν θανατώσεων, ἐνώπιον τῶν ὁποίων καὶ στρατιαὶ δαιμόνων θὰ κατησχύνοντο. Κατὰ τὴν χιτλερικὴν κατοχὴν τῆς κατὰ πάντα ἡρωϊκῶς καὶ μετὰ τὴν «φυγὴν στὰ δόντια» ἐν κυριολεξίᾳ κρατηθείσης Πολωνίας ὑπέστη τὰ πάνδεινα καὶ δλόκληρος ὁ εὐγενὴς Πολωνικὸς λαός, ὡς καὶ ὅλοι οἱ τότε ὑπὸ τὴν ἐπάρατον χιτλερικὴν κατοχὴν ὑπόδουλοι λαοί, ἰδιαιτάτα δὲ οἱ ἐν τῷ φρικτῶ τῷ Ἄουσιτς στρατοπέδῳ μάρτυρες κρατούμενοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ πάρα πολλὰ π α ι δ α κ ι α!, ὅπως οἱ πάντες μετὰ φρίκης παρηκολουθήσαμεν κατὰ τὴν προβολὴν σχετικῆς ταινίας. Ἡ ταινία προβάλλεται εἰς εἰδικὴν αἴθουσαν ἐντὸς τοῦ χώρου τοῦ στρατοπέδου. Πρὸ τῆς εἰσόδου εἰς τὸν κυρίως χώρον τοῦ στρατοπέδου ἔχουν ἀνεγερθῆ κτήρια, εἰς τὰ ὁποία στεγάζονται καφετερία, χώρος ἀνατριχιαστικῆς ἀναπαραστάσεως θασανιζομένων, ἐν εἴδει χώρου μουσείου, κ.ά., ὡς ἐπίσης καὶ Ταμεῖα εἰσιτηρίων, διὰ ἐπισκέπτας καὶ μεμονωμένους, ἰδίως δὲ σχολεῖα κλπ.

Εἰς ἓνα ἐκ τῶν χώρων αὐτῶν, ἐν εἴδει Γραφείου, ὑπάρχει γραφεῖον - τραπέζι, ὅπου εἶναι ἐναποθετημένος Κῶδιξ, εἰς τὸν ὁποῖον γράφουσι καὶ ὑπογράφουσι, κυρίως ἐπίσημοι ἐπισκέπται. Ἐκεῖ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ.κ. Σαραφείμ ἔγραψεν ἐνυπογράφως:

«Μὲ αἰσθημα ἐντροπῆς καὶ αἰσχος διὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν πολιτισμὸν τοῦ 20οῦ αἰῶνος»!

ἐν συνεχείᾳ δὲ ὑπέγραψαν καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἐν συνεχείᾳ μετέβημεν εἰς τὴν πλησίον περιοχὴν, ὅπου αἱ ἀγνηστεικὰ πλάκες εἰς ὅλας τὰς γλώσσας τῶν ἐκεῖ μαρτυρησάντων. Πρὸ τῆς Ἑλληνικῆς πλάκας, ὅπου ἀναγράφεται ἐπιτύμβιον:

«Τόπος μαρτυρίου καὶ θανάτου τεσσαρῶν ἐκατομμυρίων θυμάτων, δολοφονηθέντων ὑπὸ τῶν ἀνθρωποκτόνων χιτλερικῶν 1940 - 1945».

ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ.κ. Σαραφείμ ἔφαλε μετὰ τῆς Συνοδείας τοῦ Τρισάγιου, ἐν συνεχείᾳ δὲ τὸ αὐτὸ ἔπραξε καὶ ὁ Ἅγιος Πολωνίας κ.κ. Βασίλειος.

Μετά τὸ ἱερὸν τοῦτο προσκύνημα εἰς τὸν ἀπέραντον «Τάφον» τοῦ Ἁουσβίτζ, ἡ πομπή μας μετέβη, μετὰ διαδρομὴν 50 περίπου χιλιομέτρων εἰς τὴν ὠραισιτάτην πόλιν τῆς Κρακοβίας, παλαιὰν πρωτεύουσαν τῆς Πολωνίας.

Εἰς τὴν παλαιὰν πρωτεύουσαν

Εἰς Κρακοβίαν ἐπεσκέφθημεν τὸν Ὁρθόδοξον Ἱ. Ναὸν Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ὅπου μᾶς ὑπεδέχθη ὁ ἐφημέριος Πρωτοπρεσβύτερος Εὐγένιος Λαχότσκι. Ἐν συνεχείᾳ καὶ περὶ ὥραν ἑνὴν ἀπογευματινὴν, παρεκαθήσαμεν εἰς γεῦμα, εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον «Κρακοβία», φιλοξενούμενοι τῆς Νομαρχίας, ἐκπρόσωπος τῆς ὁποίας ὁ κ. Juset Dusco, ἐν ἀρχῇ μᾶς ἠύχθη:

«Μακαριώτατε, Σᾶς καλωσορίζω εἰς τὴν Κρακοβίαν, ἀπὸ μέρους τοῦ Προέδρου τῆς Νομαρχίας τῆς Κρακοβίας καὶ Σᾶς εὐχομαι εὐχάριστον καὶ ἐποικοδομητικὴν παραμονὴν εἰς τὴν ὠραίαν μας Κρακοβίαν».

Ἀπαντῶν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ.κ. Σεραφεῖμ εἶπε:

«Εὐχαριστῶ πολὺ, κύριε Ἀντιπρόσωπε τοῦ Προέδρου τῆς Νομαρχίας τῆς Κρακοβίας, ἐξ ὀνόματος καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς ΕΟΕ, Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν καὶ λοιπῶν Κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, οἱ ὅποιοι μὲ συνοδεύουν ἐξ Ἑλλάδος, διὰ τὴν εὐγενῆ ὑποδοχὴν καὶ φιλοξενίαν, τὴν ὁποίαν μᾶς κάμειτε εἰς τὴν, ὄντως ὠραισιτάτην, πόλιν σας, τὴν Κρακοβίαν.

Σήμερα ἔχομεν αἰσθανθῆ δύο ἐκ διαμέτρου διαφορετικὰ συναισθήματα.

Τὸ ἕνα εἶναι ὁ θανατισμὸς, διὰ τὴν πόλιν σας, τὴν ὄντως ὠραισιτάτην, καὶ διὰ τὴν φουκιὴν καλλομένην τῆς περιοχῆς, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ὠραιότητα τῆς καλλιτεχνικῆς δομῆς, τὴν ὁποίαν ἀναντιρρήτως ἔχει

Εἰς τὸ Ἁουσβίτζ. Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος τελῶν «τρισάγιον» εἰς τὸ κενοτάφιον τῶν ἐν Ἁουσβίτζ τελειωθέντων, ὑπὸ σφοδρὰν χιονόπτωσησιν. Διακρίνονται ὁ Μακ. Μητροπολίτης Πολωνίας κ. Βασίλειος, Σεβ. Μητροπολίτης Κίτρους κ. Βαρνάδας, Σεβ. Μητροπολίτης Ταλαντίου κ. Ἀμβρόσιος κ.κ.

ἡ πόλις αὕτη. Μὲ τὸν θανατοῦν διὰ τὴν ὥραϊαν Κρακοβίαν συμπλέκεται καὶ ἡ συγκίνησίς μας διὰ τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν συνηγήσαμεν εἰς τὰ πρόσωπα τῶν Ἀρχῶν τοῦ τόπου τούτου καὶ Ὑμῶν, κ. Ἐκπρόσωπε τοῦ Προέδρου τῆς Κρακοβίας, τὰ ὁποῖα αἰσθήματα ἀγάπης ὁμολογουμένως καὶ ἡ Α. Μακαριότης, ὁ πολὺς καὶ ἀγαπητὸς Προκαθήμενος τῆς ΠΟΕ κ.κ. Βασίλειος ἐπέδειξε πλουσιώτατα, εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ μᾶς ἔγη αἰχμαλωτίσει ἀπὸ χθὲς πὺν ἤλθαμε μὲ μίαν αἰχμαλωσίαν ἀγάπης, πὺν θὰ διατηρῆται ἐφ' ὅσον θὰ ζῶμεν ἐπὶ γῆς.

Τὸ δεύτερον συναίσθημα πὺν ἐδοκιμάσαμεν, τόσον ἐγὼ ὅσον καὶ ἡ Συνοδεία μου, εἶναι τὸ βαθύτατον αἰσθημα ἐντροπῆς καὶ αἰσχύνης διὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν πολιτισμὸν τοῦ 20οῦ αἰῶνος. Εἶναι τὸ αἰῶνιον σίγμα τοῦ Ἄουσοιτις, τὸ ὁποῖον μᾶς ἔκαμε νὰ σκεφθῶμεν, ἂν εἶναι καλὸν ὅτι ἐγεννήθημεν ἄνθρωποι, ἢ μήπως θὰ ἦτο καλύτερον νὰ μὴ ὑπῆρχωμεν καθόλου εἰς τὸν πλανήτην αὐτόν. Διὸ καὶ ὡς Ἐκκλησία, εὐχόμεθα ὀλοφύχως νὰ ἐξαλειφθῆ ἡ διχόνοια καὶ τὸ μῖσος ἀπὸ τὸν πλανήτην αὐτόν, νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ ἀγάπη εἰς τὸν κόσμον καὶ νὰ βασιλεύσῃ ἡ Εἰρήνη ἐπὶ τῆς γῆς».

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ γεύματος ὁ Καθηγητὴς τῆς Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν τῆς Κρακοβίας, Ζωγράφος κ. Νοβοσέλσκι, ἔκαμε τὴν κατωτέρω προσφώνησιν ἐκ μέρους τῆς Ὁρθοδόξου Κοινότητος τῆς Κρακοβίας, ἢ ὁποῖα εἶναι μικρὰ μὲν, ἀλλὰ ζωτικωτάτη καὶ περιλαμβάνει εἰς τοὺς κόλπους τῆς τὰ ἐκλεκτότερα στελέχη τῆς κοινωνίας τῆς πόλεως:

«Σεβαστοὶ Πνευματικοὶ Ἠγέται,

Ἐπιτρέψατέ μου νὰ εἰπῶ μερικὰ λόγια ἐκ μέρους τῆς Ὁρθοδόξου Κοινότητος τῆς Κρακοβίας.

Ἡμεῖς οἱ ἐν Κρακοβίᾳ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ εἴμεθα ὀλιγάριθμοι, ἀλλὰ νομίζομεν ὅτι δὲν ἔχει ἀξίαν αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ὁ ἀριθμὸς. Ἡ Ὁρθοδοξία τῆς Κρακοβίας ἀποτελεῖ ἓνα κομμάτι τῆς ἱστορίας τῆς πόλεως μας, ἢ ὁποῖα κατὰ τὴν διάρκειαν ἑκατῶν ἐτῶν ἦτο ἡ πρωτεύουσα ἑνὸς πολὺ μεγάλου Κράτους, εἰς τοὺς κόλπους τοῦ ὁποῖου οἱ Ὁρθόδοξοι ἀπετέλουν ἓν πολὺν μέγαν ποσοστὸν.

Ὁ ἀριθμὸς ὅμως τῶν Ὁρθοδόξων τῆς Κρακοβίας, διὰ λόγους πὺν δὲν ἀνήκουν εἰς τὸ παρὸν νὰ ἐξετάσωμεν, δὲν εἶναι πλέον μέγανος. Ἐπὶ μακρὸν εἰς τὴν Κρακοβίαν συνυπάρχουν Ὁρθόδοξοι μετὰ Ρωμαιοκαθολικῶν. Ἀπὸ καθαρῶς πνευματικῆς πλευρᾶς ἡ Ὁρθόδοξος καλλιέργεια εἰς τὴν Κρακοβίαν ἔχει τὰς θάσεις τῆς εἰς τὴν ἑλληνικὴν ὀρθόδοξον πίστιν καὶ ὄχι εἰς τὴν Ρωμαιοκαθολικὴν. Μὲ τὴν τεχνικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Πολωνίας, ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι Πολωνοὶ αἰσθανόμεθα ἰδιαιτέρως ὑπεύθυνοι διὰ τὴν συνέχισιν τῆς παραδόσεως, τῆς Ἑλληνικῆς παραδόσεως, εἰς τὴν Πολωνίαν, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὴν Λατινικὴν. Καὶ διὰ τοῦτο, ἀπετέλεσε δι' ἡμᾶς τοὺς ἐν Κρακοβίᾳ Ὁρθόδοξους χριστιανούς χαρὰν ἀνεπανά-

ληπτον καὶ μεγάλην, τὴν ὁποίαν ἡ ἀγαθὴ μας τύχη μᾶς ἐπεφύλασσε, νὰ ὑποδεχθῶμεν καὶ νὰ φιλοξενήσωμεν τὸν Μακαριώτατον Προκαθήμενον τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Εἰς πολλὰ ἔτη, Δέσποτα!».

Κατόπιν ἔλαθε τὸν λόγον ὁ Ἅγιος Πολωνίας, ὅστις εἶπεν:

«Μακαριώτατε,

Ἄδελφοὶ Ἐπίσκοποι,

Φίλοι Ἀντιπρόσωποι τοῦ Πολωνικοῦ Κράτους,

Ἄδελφοὶ καὶ Ἀδελφαί,

Ἦδη εἶναι ἑσπέρα. Αὐτὴν τὴν θανατοῦν ἀιμόσφαιραν θὰ ἤθελα νὰ διατηρήσωμεν μέχρι πρωίας. Δυστυχῶς ἐπέγει ἡ ὥρα ἀναχωρήσεώς μας πρὸς ἐπιστροφὴν μας εἰς τὴν Βαρσοβίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν μᾶς χωρίζουν ὑπὲρ τὰ 350 χιλιόμετρα, δὲν γνωρίζομεν δὲ τί μᾶς ἐπιφυλάσσει ἢ χιονόπτωσης.

Πρέπει ὅμως νὰ καταλήξωμεν εἰς μερικὰ συμπεράσματα εἰς τὴν αἴθουσαν αὐτὴν τὴν τόσον ὥραϊα προετοιμασμένην. Αὐτὰ τὰ χρώματα, αὐταὶ αἱ Σημαῖαι*, μποροῦν νὰ ἐνωθοῦν, νὰ ἀποτελέσουν ἓνα ἐνιαῖον σύνολον, διὰ τὴν ἀκόμη μεγαλυτέραν ἀνάπτυξιν τῆς φιλίας μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ Πολωνικοῦ λαοῦ. Ἐγὼ ἀπὸ πολὺ μικρὸς ἐμάθαινα τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ἡ ὥραϊα φιλολογία σας, ἢ λογοτεχνία σας, αἱ τραγωδίαι, αἱ κωμωδίαι, ἢ ἀρχιτεκτονικὴ, ἢ γλυπτικὴ καὶ ὁ ὑπέροχος Ὀμηρος καὶ ἐκείνος ὁ Ὀλυμπος, ὅλα αὐτὰ εἰς τὴν παιδικήν μου φαντασίαν ἐδημιούργουν μίαν ὑπέροχον εἰκόνα τῆς ὥραϊας σας Ἑλλάδος. Οἱ Ἕλληνες καὶ πρὸ καὶ μετὰ Χριστόν, ἐπάλαυαν διὰ νὰ ἀποκτήσουν μίαν θέσιν ἐν μέσῳ ὅλου τοῦ κόσμου. Καὶ ὁμολογουμένως τὴν ἀπέκτησαν καὶ ἔγραψαν καὶ γράφουν μίαν ὥραϊαν ἱστορίαν.

Τώρα αἰσθανόμεθα ἰδιαιτέραν χαρὰν, ὅτι σήμερα μαζί σας μπορέσαμε νὰ ἀποτίσωμεν φόρον τιμῆς εἰς τὰ μαρτυρικὰ θύματα, τὰ ὁποῖα εἰς τὰ σιρατόπεδα τοῦ Ἄουσοιτις ἀνέβησαν εἰς τὸν Γολγοθᾶ τοῦ μαρτυρίου των. Δύσκολος ἦτο ὁ δρόμος μας πρὸς τὸ Ἄουσοιτις. Κοῦρο, χιόνι καὶ βροχὴ, ὡς καὶ πολλὰ ὀδίκαι ἀνωμαλίαι, ἔνεκα τῶν ὁποῖων οἱ ἐξ Ἑλλάδος ἐπισκέπται ὑπέφεραν περισσότερον. Παρὰ τὰς κακουχίας, ἢ ἀνάμνησις αὐτῆ θὰ μᾶς μείνῃ ἀνεξίτηλα γραμμένη εἰς τὴν μνήμην μας. Ἐνα συμπέρασμα πὺν θγαίνει ἀπὸ ὅλα αὐτὰ, εἶναι ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιτρέψωμεν νὰ ἐπαναληφθῆ ἡ ἐντροπὴ πὺν ἔλαβε χάραν εἰς τὰ σιρατόπεδα θασανιστηρίων τοῦ Ἄουσοιτις καὶ εἰς τὰ ἄλλα σιρατόπεδα τῆς ναζιστικῆς θηρωδίας. Πολὺν σωστὰ ἡ Μακαριότης του ἔγραψεν εἰς τὸ βιβλίον ἐκεῖ, ὅτι ἐντροπόμεθα διὰ τὸν πολιτισμὸν τοῦ

* Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἔδειξε τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Πολωνικὴν Σημαίαν, δι' ὧν ἐκοσμεῖτο ἡ τράπεζα.

20οῦ αἰῶνος. Ἐγὼ ὑπογράφω κάτω ἀπὸ αὐτὴν τὴν δῆλωσιν. Καὶ ὅλοι ἡμεῖς οἱ Πολωνοὶ ἐντρεπόμεθα δι' ὅσα συνέβησαν εἰς τὴν πολυθλασιωμένην μας Χώραν. Τὸ συμπέρασμα εἶναι, μὲ κάθε θυσίαν νὰ μὴ ἐπιτρέψωμεν σὲ καμμιά περίπτωση, νὰ ξανασυμβῆ ἓνα τέτοιο ἀνοσιούργημα.

Ὅπως βλέπετε, Μακαριώτατε, τώρα εἰς τὴν Πολωνίαν δημιουργεῖται μίᾳ καινούργια ζωὴ. Τὸ καθ' ἑαυτὸν αὐτὸ μᾶς ἐδημιούργησε εὐπρόσδεκτες συνθήκες ἐλευθερίας θρησκευτικῶν πεποιθήσεων. Ἡ Λαϊκὴ Πολωνία μοιράζει τὸ καρβέλι ἐξ ἴσου εἰς ὅλα τὰ παιδιά της. Οἱ Πολωνικὲς Ἀρχὲς ἔχουν διαθέσει πάνω ἀπὸ πέντε ἑκατομμύρια Ζλότι, διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ποὺ ἐπισκεφθήκαμε ἐδῶ. Αὐτὸ μαρτυρεῖ, πόσον ἀντικειμενικὰ ἀντιμετωπίζεται ἡ κατὰστασις σήμερον εἰς τὴν Πολωνίαν, ἐν σχέσει πρὸς τὸ ζήτημα τὸ θρησκευτικόν. Γενικά, τὸ Κράτος δαπανᾷ τεράστια ποσὰ διὰ τὴν συντήρησιν τῶν θρησκευτικῶν κτιρίων. Καὶ τοῦτο μόνον διὰ νὰ συσπει-

ρώσῃ τὸν λαόν, νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἐνότητά τοῦ Πολωνικοῦ λαοῦ. Διότι ἡ διατήρησις τοῦ πολιτισμοῦ, χωρὶς τὴν συμμετοχὴ τῆς θρησκείας δὲν θὰ ἦτο δυνατὴ. Καὶ διὰ τοῦτο τὸ Κράτος ἐπιδεικνύει τόσην προσοχὴν διὰ τὴν διατήρησιν τῶν θρησκευτικῶν κτιρίων, διότι συνδέονται ἀναπόσπαστα μὲ τὰ πνευματικὰ αἰτήματα τοῦ λαοῦ».

Μετὰ ταῦτα λαβὼν τὸν λόγον ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κίτρους κ. Βαρνάβας, εἶπε:

«Εἰς τὰ ὅσα, τόσον ὥραϊα, ἐλέγχθησαν ἀπὸ τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον καὶ Προκαθήμενον τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ ἀπὸ τὸν Μακαριώτατον Μητροπολίτην Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας, ἐπιτρέψατέ μου νὰ προσθέσω μόνον αὐτά:

Ἐίμεθα ὄντως δύο Ἀδελφές Ἐκκλησίαι, οἱ ὁποῖες συμπορευόμεθα μέσα εἰς τὸν δρόμον τῆς Ὁρθοδοξίας, σ' αὐτὲς τὶς δύσκολες στιγμὲς ποὺ περνᾷει

Εἰς Μπιαλοδέζαν. Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος καὶ τὰ μέλη τῆς Ἀντιπροσωπείας ἐν μέσῳ κορασίδων - μαθητριῶν, αἱ ὁποῖαι εἶχον ὑποδεχθῆ αὐτὸν μετ' ἀνθέων.

ολόκληρος ὁ κόσμος. Θεωρῶ δὲ πολὺ φυσικὴν τὴν στενὴν αὐτὴν σχέσηιν τῆς ἀδελφωσύνης μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μας, ἐφόσον καὶ οἱ δύο Ἐκκλησίες εἶναι θυγατέρες τῆς Πρωτοθρόνου Ἐκκλησίας τοῦ Πατριάρχείου Κωνσταντινουπόλεως. Εἶμεθα δύο ἀγαπημένες Ἀδελφές μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς Μητρός. Διὰ τοῦτο ἄς μοῦ ἐπιτρέψουν οἱ δύο Προκαθήμενοι, μαζί μὲ τὶς ἐγκάρδιες εὐχὰς διὰ τὴν ἰδικήν τους προσωπικὴν ὑγείαν καὶ μακροημέρευσιν, διὰ τὸ καλὸν καὶ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, νὰ παρακαλέσω ὄλους νὰ εὐχηθῶμε ὑπὲρ ὑγείας καὶ μακροημερεύσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Δημητρίου καὶ ἀπαλλαγῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἀπὸ κάθε δυσκολίας καὶ ἀπὸ κάθε πειρασμόν. Ὁ Κύριος νὰ στηρίξη τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον καὶ τὶς θυγατέρες του Ἐκκλησίες».

Αὐθροπερὶ ἐγένετο ἐπιστροφή εἰς Βαρσοβίαν.

Εἰς Μπιαλοβέζαν

Τὴν ἐπομένῃν, 12ην Μαΐου, ἡμέραν Παρασκευῆν, ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Μακ. Μητροπολίτου Πολωνίας κ. Βασιλείου, τοῦ Πρέσβευος κ. Μαρκαντωνάτου καὶ ἄλλων ἐπισήμων, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν ἀνεχώρησε διὰ ἐπίσκεψιν τῶν ἀνατολικῶν ἐπαρχιῶν τῆς Πολωνίας, ὅπου καὶ ὁ κύριος ὄγκος τοῦ ὀρθόδοξου πληθυσμοῦ.

Εἰς τὰς περιοχὰς αὐτὰς τὸ ποσοστὸν τῶν ὀρθόδοξων ὑπερβαίνει τὸ ἥμισυ τοῦ πληθυσμοῦ. Διακρίνεται διὰ τὴν αὐστηράν του προσήλωσιν εἰς τὰς παραδόσεις τῆς Ὀρθόδοξου πίστεως καὶ διὰ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν μητέρα Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔλαβεν τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ.

Πρῶτος σταθμὸς εἰς τὴν πορείαν αὐτὴν ὑπῆρξε τὸ χωρίον Μπιαλοβέζα, πού εὐρίσκεται εἰς τὰ σύνορα τῆς Ρωσίας. Ἐκεῖ ὑπάρχει ἓνα τεραστίως ἐκτάσεως πρωτόγονο παρθένο δάσος ἐκτάσεως πλέον τῶν 130 χιλιάδων ἑκταρίων, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ ἥμισυ περίπου ἀνήκουν εἰς τὴν Πολωνίαν. Εἰς τὸ δάσος αὐτὸ ζοῦν πολλὰ σπάνια ζῶα, πουλιὰ καὶ ἔρπετά. Ἐκεῖ διατηροῦνται ἀκόμῃ εἰς ἓνα ἐλάχιστον ἀριθμόν, αὐστηρῶς προστατευόμενοι, οἱ προϊστορικοὶ δίσωνες, πού εἰς τὴν τοπικὴν γλῶσσαν ὀνομάζονται ζούμπρα.

Ἡ ὑποδοχὴ εἰς τὴν Μπιαλοβέζαν ἦτο ἄκρως συγκινητικὴ. Ἐγένετο μὲ παλλαϊκὴ ὑποδοχὴ, εἰς τὴν ὁποίαν συμμετεῖχον καὶ τὰ σχολεῖα τῆς κωμοπόλεως μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς διδασκάλους τους. Τὰ παιδιὰ προσέφεραν ἄνθη εἰς τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον καὶ ἀπηύθυναν πρὸς αὐτὸν εἰδικὴν προσλαλίαν. Ἐν συνεχείᾳ ἐγένετο δοξολογία εἰς τὸν ἱερὸν Ναὸν ἀγίου Νικολάου, ὅπου ὁ αἰδεσμολ. πρωτοπρεσβύτερος κ. Κλαύδιος ἀπηύθυνε θερμούς λόγους σεβάσμου καὶ ἀγάπης πρὸς τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον, μνημονεύσας καὶ τῆς ἱστορικῆς σημασίας τοῦ ναοῦ, ὅστις εἶχε κτισθῆ ὡς τσαρικὸν παρεκκλήσιον τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θερέτρου καὶ πολλάκις ἐφιλοξένηε τὸν τσάρον Νικόλαον Β' προσευχόμενον μαζί μὲ ὄλους τοὺς πιστοῦς.

Ὁ Μακαριώτατος ἀπαντῶν, εἶπε μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς:

«Αἰδεσιμολογίωτατε, εὐχαριστοῦμεν θερμῶς διὰ τὴν ἐνθουσιώδη καὶ συγκινητικὴν ὑποδοχὴν, πού μᾶς ἐκάματε.

Μετὰ πολλῆς λύπης ἠκούσαμε τὰς θλίβεράς ἡμέρας πού ἐξήσατε. Καὶ ἐπίσης ἐδοξάσαμεν τὸν Θεόν, διότι, παρὰ τὴν προσπάθειαν καταστροφῆς τοῦ Ναοῦ σας καὶ τοῦ χωρίου σας, ὁ Κύριος δὲν ἐπέτρεψεν νὰ συντελεσθῆ τὸ κακὸν αὐτό. Ἡμεῖς ἐξ ἀγάπης ἀδελφικῆς θὰ εὐχόμεθα, κατὰ τὸ χρέος τοῦ ἐνὸς πρὸς τὸν ἄλλον, διὰ τὸ καλὸν καὶ τὴν σωτηρίαν μας. Διότι, ἂν καὶ ἀνῆκωμεν εἰς διαφοροετικούς τόπους, μακρὰν ἀλλήλων, εἶμεθα ὅμως ἐν καὶ τὸ αὐτό, εἶμεθα ἀδελφοί, καὶ μᾶς ἐνώνει ὁ Εἰς Κύριος, ἡ Κεφαλὴ ὄλων τῶν πιστῶν Ὀρθόδοξων Χριστιανῶν, ὅπου καὶ ἂν ἀνήκουν. Ὁ Εἰς καὶ αὐτὸς Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, διὰ πολλῶν παθημάτων διῆλθε διὰ νὰ διδάξῃ εἰς ἡμᾶς τὴν ὑπομονὴν εἰς τὰς θλίψεις τῆς ζωῆς. Ἀλλ' ἄς διδαχθῶμεν καὶ πάλιν ἀπὸ τὴν Ἀνάστασιν Αὐτοῦ, ὅτι τὴν θλίψιν καὶ τὴν δοκιμασίαν διαδέχεται ἡ χαρὰ, καὶ τὸν Γολγοθᾶ, κάθε ἀνθρώπου καὶ κάθε Χώρας, διαδέχεται ἡ ἀνάστασις.

Εὐχομαι καὶ εἰς οἶς προσωπικῶς, ὡς Πνευματικὸν Πατέρα, καὶ εἰς ὅλα τὰ πνευματικὰ σας τέκνα, ὑγείαν καὶ πλοσίαν τὴν χαρὰν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου.

Χριστὸς ἀνέστη!».

Ἐν συνεχείᾳ ἡ Ἀντιπροσωπεῖα ἐπεσκέφθη τὸ πρωτόγονο δάσος καὶ τὸ Μουσεῖον, ὅπου διατηροῦν θαλαμωμένα καὶ ταριχευμένα πολλὰ εἶδη ζῶων καὶ πτηνῶν ἀπὸ τὰ εἰς τὸ δάσος ἐνδιατώμενα.

Κατάπληξιν προσξένησεν ἡ θερμότης μὲ τὴν ὁποίαν ὁ λαὸς τῆς Μπιαλοβέζας ἠθέλησε νὰ ἀποχαιρετίσῃ τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον τὴν ἐπομένῃν τὸ πρωτὶ ἀναχωροῦντα, καὶ τὸ ὅτι οἱ Ὀρθόδοξοι διδασκαλοὶ μετὰ τῶν μαθητῶν τους ἤλθαν νὰ ζητήσουν τὴν εὐχὴν του πρὶν ἀρχίσουν τὰ μαθήματα τῆς ἡμέρας.

Εἰς Χαϊνόφκαν

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος μετέβη εἰς τὴν πόλιν Χαϊνόφκα. Ἡ Χαϊνόφκα ἔχει πληθυσμὸν περίπου 10.000. Ἐξ αὐτῶν τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν εἶναι ὀρθόδοξοι. Οἱ ὀρθόδοξοι ἐσχάτως συμπαραστατοῦμενοι οικονομικῶς καὶ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Π.Σ.Ε. ἔκτισαν ἓνα τεράστιον ναόν. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς Ἐπισκέψεως τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου εἶχε ὀρισθῆ νὰ γίνῃ συμβολικῶς ὁ καθαγιασμός τοῦ τιμίου Σταυροῦ πού τοποθετεῖται εἰς τὸν Τροῦλλον καὶ τὸ κωδωνοστάσιον. Κατὰ τὸ ἀκολουθούμενον ἐκεῖ τυπικὸν αὐτὸ ἀποτελεῖ γεγονός σημαντικόν. Καὶ ἡ εἰς αὐτὸ συμμετοχὴ τοῦ λαοῦ ἦτο τεραστία. Ὀλόκληρος ὁ περὶ τὸν ναόν χώρος εἶχε κατακλυσθῆ ἀσφυκτικῶς. Καὶ ἐξέ-

φραζέ πολυειδῶς τὴν χαρὰν καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν του διὰ τὴν διπλὴν ἑορτὴν.

Τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον εἰσερχόμενον εἰς τὸν χώρον τοῦ ναοῦ ὑπεδέχθησαν καὶ προσεφώνησαν ἀλληλοδιαδόχως μικρὰ παιδιὰ, ἔφηθοι, οἱ ἐπίτροποι τοῦ Ναοῦ, οἱ ἱερεῖς τοῦ Ναοῦ.

Ὁ ἐφημέριος τοῦ Ναοῦ καὶ κύριος συντελεστής τοῦ μεγάλου ἔργου αἰδεσιμολ. πρωτοπρεσβύτερος κ. Ἀντώνιος Τζεβιατόφσκι εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Μακαριώτατε,

Ἡ σημερινὴ ἡμέρα θὰ γραφῆ μετ' ἡμῶν γράμματα εἰς τὰς δέλιτους τῆς ἱστορίας μας.

Σήμερα θὰ εὐλογήσετε τοὺς Σταυροὺς τοῦ νέου Ναοῦ μας. Ὁ ἕνας θὰ τεθῆ ἐπάνω εἰς τὸ Καμπαναριό.

Κατὰ τὰ χίλια χρόνια τῆς ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας ἐδῶ, τὸ σημερινὸ γεγονός ἔχει ἰδιαίτεραν σημασίαν. Δύο ἀρχηγοὶ αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ἐπιφανεῖς Ἱεράρχαι, παρίστανται εἰς τὸ μεγάλο αὐτὸ γεγονός. Δι' αὐτὸ σήμερα ἐφορᾶζομεν ἕνα δεύτερο Πάσχα. Παρακαλῶ, νὰ εὐλογήσετε τοὺς Σταυροὺς μας καὶ ἡμᾶς. Νὰ προσεῦχεσθε ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ νὰ μὴ μᾶς λησμονήσετε καὶ εἰς τὸ μέλλον, διὰ τὴν ἀξιοθώμεν νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν μεγάλην στιγμήν τῶν ἐγκαινίων τοῦ νέου ναοῦ. Παρακαλοῦμε καὶ πάλι νὰ μᾶς τιμῆσετε τότε καὶ νὰ ἔλθετε ἐδῶ.

Εἰς πολλὰ ἔτη, Δέσποτα.

Χριστὸς ἀνέστη!».

Εἰς ταῦτα ὁ Μακαριώτατος ἀπήντησε:

«Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ.

Ρίγη συγκινήσεως διακατέχουν τὴν ψυχὴν μου, Μακαριώτατε ἐν Χριστῷ Ἀδελφέ, Ἅγιε Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας κ.κ. Βασίλειε, καὶ ἀγαπητοί μου ἀδελφοὶ ἐν Κυρίῳ, κληρικοί καὶ λαϊκοί, μετ' ἡμᾶς πημύθοσαν αὐτὴν τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν τῆς πόλεως, οἱ ὅποιοι συγκεντρώθησαν σήμερον ἐδῶ διὰ τὴν συμπροσευχηθῶν.

Εἶναι ἡ ἡμέρα χαρμόσυνος. Χαρᾶς ἡμέρα. Ὅπως λέγει ἡ Ἐκκλησία μας κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς τοῦ Πάσχα: «Νῦν πάντα πεπλήρωται φωτὸς, οὐρανός τε καὶ γῆ καὶ τὰ καταχθόνια». Ἐφορᾶζει σήμερον πᾶσα ἡ κτίσις τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, ἐν τῇ ὁποίᾳ καὶ στεροῦμεθα ἐν τῇ πίστει. Εἶναι ὄντως εὐλογία Θεοῦ, τὸ ὅτι εὐρισκόμεθα σήμερον ἐδῶ, διὰ τὴν εὐλόγησωμεν τὸν Τιμίον Σταυρὸν ποὺ θὰ τεθῆ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Κωδωνοστασίου, ἀπ' ὅπου ὁ γλυκὺς ἦχος τῆς Καμπάνας θὰ σᾶς καλῆ εἰς κοινὴν προσευχὴν καὶ λατρείαν τοῦ ἐν Τριᾷδι Θεοῦ. Σύμπτωσις

καὶ εὐλογία Θεοῦ, διότι αἱ δύο Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Πολωνίας, ἀνταλλάσσουν τὴν στιγμήν αὐτὴν τὸν ἀνασιτάσιμον ἀσπασμὸν τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης.

Χαίρετε ἐν Κυρίῳ, ἀγαπητοί μου Χριστιανοί. Καὶ πάλιν ἐρῶ χαίρετε.

Πιστεύομεν ἀκροαδάντως, ὅτι ὁ Ἱερός οὗτος Ναός, χάρις εἰς τὴν βαθεῖαν πίστιν σας καὶ τὴν ἀγάπην ποὺ ἔχετε διὰ τὰ ἱερὰ τοῦ Θεοῦ Σκηνώματα, γρηγόρα θὰ τελειώσῃ καὶ γρηγόρα θὰ γίνουσι καὶ τὰ ἐγκαινία αὐτοῦ, εἰς τὰ ὅποια θὰ εἴμεθα εὐτυχεῖς ἡμεῖς, ἐὰν παριστάμεθα, εἴτε προσωπικῶς, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου ἑνὸς ἐκ τῶν Ἁγίων Ἀδελφῶν Ἀρχιερέων.

Δεχθῆτε τὰς παιρικές εὐλογίας καὶ εὐχὰς ἐμοῦ καὶ τῶν Ἁγίων Ἀρχιερέων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῶν συνοδονόντων με, καὶ τὴν ἀγάπην ἡμῶν καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Μυστικὴν δὲ σὺν τούτοις εὐχὴν ἀναπέμπομεν, ὅπως ὁ Κύριος χαρίζηται ἔτη πολλὰ θεαρέστου ποιμαντορίας εἰς τὸν Μακαριώτατον Προκαθήμενον Ὑμῶν κ. Βασίλειον, διὰ τὴν δοξάζεται καὶ μεγαλύνεται τὸ Ἅγιον τοῦ Κυρίου Ὀνομα διὰ τῶν ἔργων αὐτοῦ.

«Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά Σου Κύριε τῶν Ἀννάμων! Ἐπιποθεὶ καὶ ἐκλείπει ἡ ψυχὴ μου εἰς τὰς ἀυλὰς τοῦ Κυρίου», εἶπε ὁ Δαβὶδ εἰς ἕνα ψαλμόν.

Καὶ ἐγὼ προτρέπω ὑμᾶς ὅλους, εἰς κάθε περιστάσιν τῆς ζωῆς σας, νὰ εἶναι Σκηνώματα τοῦ Κυρίου, οἱ Ἱεροὶ Ναοί, καὶ διὰ τὴν πόλιν σας ὁ Ἱερός οὗτος Ναός, ὁ τόπος εἰς τὸν ὁποῖον ἡ ψυχὴ σας θὰ εὐρίσκη ἀνάπανσιν καὶ γαλήνην.

Ἡ Χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νὰ εἶναι πάντα μαζί σας.

Χριστὸς ἀνέστη!».

Ἐν συνεχείᾳ ἀνεγνώσθη ἡ σχετικὴ ἀκολουθία τοῦ καθαιγιασμοῦ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Μετ' ὁ τέλος αὐτῆς ὁ Μακ. Μητροπολίτης Πολωνίας ἀπηθύνην εἰς τὸν λαὸν ὀλίγα λόγια, εἰπὼν μετὰξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς:

«Μακαριώτατε,

Δὲν εὐρίσκω λόγους νὰ σᾶς εὐχαριστήσω, διὰ τὸν κόπον Σας καὶ τὰς προσευχὰς ποὺ ἀνεπέμψατε, διὰ τὴν εὐλογίαν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ποὺ θὰ κοσμηθῆ αὐτὸν τὸν Ἱερόν Ναόν.

Ἀγαπητοί μου Ἀδελφοί, σᾶς δίδεται σήμερα ἡ μοναδικὴ εὐκαιρία νὰ συμπροσεῦχεσθε μετ' ἡμᾶς Ἐκπρόσωπον τῆς Μεγάλης Ἀδελφῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ποὺ ἀριθμεῖ ἐννέα ἑκατομμύρια πιστοὺς, ὅπου ὑπάρχουν ὀγδοήκοντα Μητροπο-

λίται καὶ Ἀρχιερεῖς καὶ πλέον τῶν ἐννέα χιλιάδων Ἱερέων.

Ὁ Ὁρθόδοξος Λαὸς τῆς Ἑλλάδος οὐδέποτε καὶ ἐνώπιον οὐδενὸς ἔκφυγε τὴν κεφαλὴν. Καὶ ἐκράτησε τὴν ὀρθόδοξον πίστιν του. Καὶ ἡμεῖς ἐλάβομεν τὴν Ὁρθοδοξίαν μας ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος. Ἡ σημερινή μας ἐπαφὴ ἐνισχύει τὴν ἀμοιβαίαν μας ἀδελφικὴν ἀγάπην καὶ στερεώνει τὴν πίστιν μας εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ. Εἶθε ἡ Ὁρθόδοξος πίστις νὰ φωτίσῃ καὶ ἡμᾶς καὶ πᾶσαν μέλλουσαν γενεάν. Ἀμήν».

Ἡ ἀναχώρησις ἀπὸ τὴν Χαϊνόφκα διὰ τὸ Κλεϊνίχ, ἄλλην πόλιν ὅπου εἶχε ἀνοικοδομηθῆ νέα ἐκκλησία, ἔγινε μὲ τὰς αὐτὰς καὶ περισσότερον θερμὰς ἐκδηλώσεις.

Εἰς ΚΛΕΪΝΙΚ

Εἰς τὸ Κλεϊνίχ, — ἕνα μεγάλο χωρίον μὲ ἀμιγῶς ὀρθόδοξον πληθυσμὸν θαθείας εὐλαθείας, πού ὡς ἔλεγον ἔχει δώσει εἰς τὴν Πολωνικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν περισσοτέρους ἀπὸ 25 ἱερεῖς ἤδη ὑπηρετοῦντας εἰς διαφόρους ἐνορίας —, ἔγιναν αἱ αὐταὶ ἐκδηλώσεις καὶ ἡ αὐτὴ κοσμοσυρροή.

Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀκολουθίας ὁ ἱερεὺς π. Βόρις προσφωνῶν, εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Μακαριώτατε, Σεβασμιώτατοι, Κύριε Πρόεδρε τῆς Ἑλλάδος,

Ὅπως ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος ἐπεσκέπτετο τὰς πόλεις καὶ τοὺς ἀδελφούς, ὁ ἴδιος ἀποστολικὸς ζῆλος ἐκίνησε καὶ σᾶς νὰ μᾶς ἐπισκεφθῆτε. Ἀναλάβετε τὸν κόπον νὰ ἔλθετε ἐδῶ, διὰ νὰ μᾶς φέρετε χαρὰν. Καὶ πράγματι μᾶς ἐφέρατε χαρὰν μεγάλην καὶ εὐτυχίαν. Εἶθε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ἡ Σκέπη τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου νὰ Σᾶς εὐλογοῦν.

Τὸ 1933, τὴν 6ην Ἀπριλίου, ἐκάηκε ἡ Ἐκκλησία μας, ἡ ὁποία ἦτο ξύλινη. Πρὶν ἀπὸ μερικὰ χρόνια, ὁ Μακαρ. Μητροπολίτης μας ἔθεσε τὸ θεμέλιον λίθον μὲ τίμια λείψανα τῆς Ἁγίας Μεγαλομάρτυρος Βαρθάρα κατὰ ἀπὸ αὐτὸ τὸ κτίριον. Σήμερον μετὰ ἀπὸ τέσσαρα χρόνια ἔχομεν τὴν μεγάλην χαρὰν νὰ εὐλογήσωμεν τοὺς σταυρούς γιὰ τὸ ἐπιστέγασμα καὶ στεφάνωμα τοῦ ἔργου μας.

Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς, παρακαλέσατε τὸν Ὑψιστον, νὰ μᾶς ἐνισχύσῃ νὰ ἀποπεραιώσωμεν αὐτὴν τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἐπιτρέψατέ μου, αὐτὴν τὴν πανηγυρικὴν στιγμήν, ἐκ μέρους αὐτῶν τῶν ἐνοριτῶν πού παρίστανται ἐδῶ, νὰ Σᾶς ἐκφράσω τὴν χαρὰν καὶ εὐχαριστίαν μας διὰ τὴν τιμὴν τῆς ἐδῶ παρουσίας σας, καὶ νὰ σᾶς εὐχηθῶ:

Εἰς πολλὰ ἔτη, Δέσποτα!».

Ἀπαντῶν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος εἶπε:

«Αἰδεσιμώτατε,

Ἐκφράζω καὶ ἐγὼ τὴν χαρὰν μου καὶ αἰσθάνομαι βαθυτάτην συγκίνησιν, ὅπως ἀκριβῶς αἰσθάνθηκα καὶ κατὰ τὴν διαδρομὴν καὶ ἐπίσκεψιν καὶ ἄλλων τόπων Ὁρθοδόξων Ἀδελφῶν τῆς Πολωνίας. Θαναμάζω τὴν πίστιν καὶ ἀφοσίωσίν σας εἰς ὅ,τι ἐδιδάχθητε καὶ παρελάβετε ἀπὸ τὴν Ἁγίαν μας Ἐκκλησίαν καὶ ἀπὸ τοὺς εὐσεβεῖς προγόνους σας. Καὶ τοῦτο, διότι μὲ ὅλας τὰς δυσκολίας τὰς ὑλικὰς, φέρετε εἰς πέρας νέα οἰκοδομήματα Ἐκκλησιῶν, πού εἶναι οἱ καλύτεροι μάρτυρες τῆς πίστεώς σας καὶ τῆς θεοσεβείας σας. Ἐρχόμεθα ἐδῶ ὡς ἀπόστολοι ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, γιὰ νὰ εὐαγγελισθῶμεν εἰς Σᾶς τὸ κήρυγμα τῆς ἀγάπης, τὸ ὁποῖον ὡς ἐντολὴν ἔδωκεν ὁ Κύριος εἰς τοὺς Μαθητὰς Του καὶ δι' ἐκείνων εἰς τοὺς Διαδόχους των, διὰ νὰ συνεχίσουν αὐτὸ τὸ κήρυγμα καὶ νὰ ἐφαρμόζουν αὐτὴν τὴν ρητὴν ἐντολὴν τοῦ «ἀγαπᾶτε ἀλλήλους».

Καὶ ἡμεῖς ὡς ἀδελφοὶ γνήσιοι ὄλων σας ἐδῶ τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν τῆς Πολωνικῆς Ἐκκλησίας, σᾶς ἐναγκαλιζόμεθα ὅλοι, καὶ ἐγὼ καὶ οἱ Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς καὶ λοιποὶ Κληρικοὶ πού ἐρχόμεθα ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, μὲ ἀγάπην καὶ σᾶς δίδομεν τὸν ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν, εὐχόμενοι πρὸς ὅλους καὶ χαιρετίζοντας ὅλους μὲ τὸν ἀναστάσιμον χαιρετισμὸν «Χριστὸς ἀνέστη!».

Ἐν συνεχείᾳ ἔγινε ὁ καθαγιασμὸς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, μετὰ τὸν ὁποῖον ὁ Μακ. Μητροπολίτης Πολωνίας εἶπε:

«Πρὸς ὅλους ἐσᾶς τοὺς καλοὺς ἐργάτας τοῦ ὑψηλοῦ τούτου ἔργου ἡ Ἐκκλησία ἐκφράζει ἐγκαρδίους εὐχαριστίας διὰ τὸν κόπον πού ἐκάνατε, νὰ κτίσῃτε αὐτὸν τὸν ναόν. Καὶ χαιρεῖ ἰδιαίτερος, διότι ὁ ναὸς οὗτος εἶναι μεγαλοπρεπέστατος καὶ ὁμιλεῖ διὰ τὴν μεγάλην ἀγάπην σας πρὸς τὴν πίστιν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἡ ἐνορία αὐτὴ μᾶς ἔδωσε ἤδη 25 Ἱερεῖς νέους, οἱ ὁποῖοι ἔχουν πολλὴν ζῆλον καὶ θερμὴν ὀρθόδοξον πίστιν καὶ μὲ τὴν ὁποίαν ὑπηρετοῦν τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν μας.

Ἐπικαλούμεθα ἐφ' ὑμᾶς τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, ὥστε μίαν ἡμέραν ὅλοι μᾶς νὰ ἐορτάσωμεν ἕνα δεῦτερον Πάσχα μὲ τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ἱεροῦ τούτου Ναοῦ.

Καὶ νὰ ἐνθυμῆσθε, Ὁρθόδοξοι, ὅτι εὐλόγησεν αὐτοὺς τοὺς Σταυρούς ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἐτήρησε τὴν ἀληθινὴν Ὁρθόδοξον πίστιν καὶ ποτὲ δὲν παρεξέκλινεν αὐτῆς, παρὰ τὰς πολλὰς δοκιμασίας τὰς ὁποίας ὑπέστη.

Γεμίζομεν ἀπὸ χαρὰν, διὰν ἀκούομεν ἑλληνιστὶ τὸ ᾄσμα «Χριστὸς ἀνέστη» καὶ διὰν φάλλωμεν τὸ

“Κύριε, ἐλέησον” και τὸ “ἅγιος ὁ Θεός”. Και μαρτυροῦμεν τὴν ἀγάπην μας πρὸς τὸν μέγαν Ἑλληνικὸν Λαὸν και πρὸς τὴν Ἀγιοτάτην Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία πάντοτε ἴσται σιερός Φύλαξ τῆς Ὁρθόδοξου Πίστεως. Ἀριθμεῖ ἐννέα ἑκατομύρια πιστοῦς. Ἔχει 80 Ἐπισκόπους και ἐννέα χιλιάδες Ἱερεῖς. Ἔχει Ἀνώτερες Ἐκκλησιαστικὰς Σχολὰς και Σεμινάρια και ὑπέροχα Μοναστήρια. Και πάντοτε διατηρεῖ τὴν σπιθα τῆς ἀγάπης, τὴν ὁποίαν ἄναρε ὁ Χριστός, ἀφ’ οὗ ἐφερε τὴν φλόγα αὐτὴ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὴν γῆν, διὰ τὰ ἐξαπλωθῆ εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

Μακαριώτατε, αὐτὴ ἡ φλόγα εἶθε νὰ καίη μέσα σὺς καρδιὰς ὅλου τοῦ λαοῦ μας. Διότι ὑπῆρχε αὐτὴ ἡ φλόγα τῆς ἀγάπης και ἐβοήθησε τὸν λαὸν τοῦτον εἰς τὸν πόθον του νὰ ἀνοικοδομήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν του και νὰ σιολίσῃ αὐτοὺς τοὺς ὠραίους Σταυροὺς ἐπάνω εἰς τὸν μεγαλοπρεπέστατον αὐτὸν Ἱερὸν Ναὸν, ὅπου θὰ γίνεται προσευχὴ και θὰ μνημονεύηται ὁ μέγας ἐκεῖνος Ἀγγελος τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος εὐλόγησεν αὐτοὺς τοὺς Σταυροὺς).

ΕΙΣ ΤΟ ΜΠΙΑΛΙΣΤΟΚ

Ἀπὸ τὸ Κλεϊνὶκ μετέδημεν εἰς τὸ Μπιαλιστόκ, πόλιν ἀριθμοῦσαν περὶ τὰς 200.000 κατοίκων, μέγα μέρος τῶν ὁποίων εἶναι ὀρθόδοξοι.

Παρ’ ὅτι ἡ εἰς τὴν πόλιν ἀφιξὶς ἔγινε με καθυστέρησιν δύο ὥρων, εὔρομεν τὸν Ναὸν τῆς πόλεως και τὴν τεραστίαν αὐλήν του κατὰ μεστον ὀρθόδοξου λαοῦ ἀναμύγοντος.

Και ἐνταῦθα τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον προῦπήγησαν και προσεφώνησαν διαδοχικῶς ὁμάδες μικρῶν παιδιῶν, ἐφήδων, φοιτητῶν, οἱ ἐπίτροποι τοῦ Ναοῦ, και τέλος ὁ ἐφημέριος, ὅστις και ἔκαμε μίαν παρουσίασιν τοῦ ναοῦ, τοῦ λαοῦ και τῶν δραστηριοτήτων τῆς ἐκκλησίας του, εἰπὼν μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς:

«...Ἡ ἐπίσκεψίς Σας αὐτὴ, Μακαριώτατε, μαρτυρεῖ τὴν ἐνότητά τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία εἶναι θεμελιωμένη ἐπάνω εἰς Αὐτὸν τὸν Θεμελιωτὴν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὡς ἀκρογωνιαίον λίθον, και ἀνυψωμένη εἰς λαμπρὸν Οἰκοδόμημα διὰ τοῦ κηρύγματος τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων και τοῦ αἵματος τῶν ἀπειροπληθῶν Ἀγίων Μαρτύρων τῆς Πίστεως, τῇ δυνάμει και ἐνεργείᾳ τοῦ Παναγίου Πνεύματος, και διεφυλάχθη ἀπὸ τὸ πλήρωμα ὀλοκλήρου τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας.

Εἶναι πολὺ σοβαρὸ θέμα ἡ ἐνότης τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας δι’ αὐτὴν ταύτην τὴν ὑπαρξίν και διατήρησιν αὐτῆς. Κάθε Τοπικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀποτελεῖ μέλος τοῦ μεγάλου Σώματος τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας και μέρος τῆς ἡνωμένης Ὁρθόδοξου Πίστεως. Και ἡ Ἑνορία μας, σὰν ἓνα μέρος τῆς Αὐτοκεφάλου Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τῆς

Πολωνίας, με τὴν ζωὴν της και τὴν δραστηριότητά της, προσπαθεῖ νὰ στερεώσῃ τὰ μέλη της εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν και Πίστιν, ἰδίως δὲ τὴν Νεολαίαν μας διὰ τὴν ὁποίαν ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἔχομεν ἐπιὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα.

Ἐπίσης φροντίζομεν διὰ τοὺς Ναοὺς μας, τὰ ἐκκλησιαστικὰ Ἱδρύματα, τὴν ἀγιογραφίαν τῶν Ναῶν μας, τὴν διακόσμωσιν με χουρόν, ὅπου χροιάζεται, μαζί με τὴν ἐξασφάλωσιν εἰκότων. Διότι με ὅλα αὐτὰ ὁ ψυχικὸς κόσμος τῶν Πιστῶν μας διατηρεῖ ζῶσαν και ἀναλλοίωτον τὴν κληρονομίαν τῆς Ὁρθοδοξίας, ἡ ὁποία οὕτω μεταλαμπαδεύεται ἀκλινῆς εἰς τὰς γενεάς.

Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν αὐτὴν, ἀναπέμπομεν ἀπείρους εὐχαριστίας πρὸς τὸν Κύριον διὰ τὸ ἐλεός Του και τὴν ἐλογία, ποὺ μᾶς χαρίζει με τὸ νὰ μᾶς ἀξιῶσῃ νὰ ὑποδεχθῶμεν, ἐν τῷ προσώπῳ τῶν ἐψηλῶν Ξένων μας, αὐτὴν τὴν γηροίαν Ὁρθοδοξίαν εἰς τὸν Ἱερὸν τοῦτον Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα και τὴν Συνοδείαν Σας, ἐκ μέρους τῆς Μεγάλης Ἀδελφῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, τὴν ἱερὰν Ἀντιπροσωπείαν, ἡ ὁποία ἦλθε ἐδῶ διὰ νὰ μᾶς εὐλογήσῃ και συμπροσευχηθῆ μετ’ ἡμῶν, ὥστε νὰ μᾶς μείνῃ μία ἀληθινὴ θρησκευτικὴ ἐμπειρία και ἐλογία Θεοῦ διὰ τὸ παρὸν και τὸ μέλλον τῆς Ἑνορίας μας.

Και εἰς ἐπιστέγασμα τοῦτον, Σᾶς παρακαλοῦμε θερμῶς νὰ εὐλογήσετε τοὺς Πιστοὺς μας Μακαριώτατε, καθὼς και ἡμᾶς τοὺς ταπεινοὺς και ἁμαρτωλοὺς δούλους Κυρίου».

Εἰς τὸν Ναὸν ἀνέμεινε τὸν Μακαριώτατον, ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Μπιαλιστόκ κ. Νικάνωρ, ὅστις εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Μακαριώτατε,

Σᾶς χαιρετίζει ἡ Ἐπαρχία μας, ἡ ὁποία περιλαμβάνει 50 ἐνορίας και περίπου 60 Ἱερεῖς, 5 Ἀρχιερατικὰς Ἐπιτροπείας και ἓνα μέγαν ἀριθμὸν εὐσεβῶν Ὁρθόδοξων Χριστιανῶν.

Ὁ Λαὸς μας εἶναι καλὸς και εὐσεβής. Παραλάβομεν τὴν Ὁρθόδοξον Πίστιν ἀπὸ τοὺς Πατέρας και Προπάτοράς μας, οἱ ὁποῖοι εἰς τὴν ἐποχὴν τους ἔλαβον τὴν πίστιν ἀπὸ τὴν Χώραν σας, τὴν Ἑλλάδα. Μᾶς ἐνώνει λοιπὸν ἡ κοινὴ πίστις, ἀλλὰ και ἡ ἀγάπη ὡς χριστιανῶν ἀδελφῶν. Και χαιρομεν ἐκ βάθους ψυχῆς, διότι ὑποδεχόμεθα Ὑμᾶς εἰς αὐτὸν τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Παρακαλοῦμε τὴν Μακαριότητά Σας, νὰ προσευχηθῆτε, εἰς τὸν Ἱερὸν τοῦτον Ναὸν, ἡ Ὁρθόδοξος πίστις μας νὰ γίνεταὶ μεγαλυτέρα, ὅπως και εἰς τὴν Χώραν σας. Νὰ φωτίσῃ. Νὰ στερεώσῃ. Και νὰ τὴν διαφυλάσῃ ὁ Κύριος.

Χριστὸς ἀνάστη!

Εἰς ταῦτα ἀπήντησεν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

«Σεβασμιώτατε καὶ ἀγαπητέ μου ἐν Χριστῷ Ἀδελφέ Ἅγιε Μπιαλιστόκ κ. Νικάνορ,

Ἀνταποδίδοντες μὲ μεγάλην χαρὰν τὸν χαιρετισμὸν τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος, τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ τῆς Θεοσώστου Ἐπαρχίας σας, συγκαίρομεν ἀπὸ καρδίας καὶ ἐγὼ καὶ οἱ Ἅγιοι ἐν Χριστῷ Ἀδελφοί, οἱ ὁποῖοι ἤλθομεν ἐξ Ἑλλάδος, διὰ τὸν σύντομον ἀπολογισμὸν τοῦ ἔργου σας, τόσον εἰς τὸν καθαρῶς πνευματικὸν τομέα ὅσον καὶ διὰ τὸ ὅλον κοινωνικὸν ἔργον, τὸ ὁποῖον ἐπιτελεῖται εἰς τὴν Θεοσώστον Ἐπαρχίαν σας.

Χαίρομεν διὰ τὴν συνάντησίν μας ταύτην καὶ οἷς μεταφέρομεν τὸν χαιρετισμὸν καὶ τοὺς ἀδελφικούς ἀσπασμούς ἀγάπης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τόσον πρὸς ὑμᾶς ὅσον καὶ πρὸς τὸν εὐσεβῆ Ὁρθόδοξον Πολωνικὸν Λαόν.

Μᾶς ἐνώνει τὸ αὐτὸ πνεῦμα Χριστοῦ, ἡ αὐτὴ Ὁρθόδοξος πίστις, ἀλλὰ καὶ ἡ ἱστορία, ἀφοῦ τὸ πνεῦμα τοῦ Κυρίου ἔφθασεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν σας ἀπὸ Ἑλληνῶν Ἱεραποστόλων, καὶ ἐπομένως ἔχομεν τοὺς αὐτοὺς Πνευματικούς Διδασκάλους, μὲ ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν τὸν αἰώνιον Διδάσκαλον καὶ Ἰδρυτὴν τῆς Καθόλου Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, Αὐτὸν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

Καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ, τηροῦμεν ἀνόθεντον τὴν Πίστιν καὶ ἀπαρασαλεύτως ὅσα οἱ Πατέρες ἡμῶν μᾶς μετέφερον καὶ μᾶς παρέδωσαν, ἀποτυπῶντες τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὰ ἀθάνατα ἔργα των.

Ἅγιε Ἀδελφέ,

Δεχθῆτε ὀλόθερον τὴν ἀγάπην καὶ ἐμοῦ καὶ τῶν μετ' ἐμοῦ ἐλθόντων καὶ συνοδούντων με Ἁγίων Ἀρχιερέων ἐξ Ἑλλάδος, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν Κληρικῶν καὶ Λαϊκῶν τῆς Ἀκολουθίας μου, καὶ τὸν ἐγκάρδιον ἀσπασμὸν ἀγάπης.

Χριστὸς ἀνέστη!

Ἐπηκολούθησε γεῦμα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Κρυστάλλ», εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν ὁ Νομάρχης τῆς ἐπαρχίας τοῦ Μπιαλιστόκ κ. Sprycha Sigmund, ὁ Δήμαρχος τοῦ Μπιαλιστόκ κ. Ἀλέξανδρος Τρούς καὶ ὁ ἐπὶ τῶν θρησκευτικῶν ζητημάτων τῆς περιοχῆς ἐντεταλμένος κ. Νικόλαος Ρωμάντσιουκ.

Κατ' αὐτὸ πρῶτος ὠμίλησε ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Μπιαλιστόκ κ. Νικάνωρ, ὅστις ὡς κυριάρχης, ἐχαιρέτισε τοὺς ξένους του καὶ ἐξέφρασε τὴν χαρὰν του διὰ τὴν ἐκεῖ παρουσίαν των.

Ἐν συνεχείᾳ ὠμίλησεν ὁ Νομάρχης κ. Sprycha, εἰπὼν μεταξὺ ἄλλων:

Ἀγαπητοὶ μας ξένοι,

Ἐυρίσκεισθε εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Νομοῦ μας. Εἰς τὸ Μπιαλιστόκ κατοικοῦσαν πρὶν 50 χιλιάδες, ἐνῶ τώρα ἔγιναν 210 χιλιάδες. Πάλι αὐτὸ εἶναι ἀποδείξεις τῆς προσόδου τῆς προωτενούσης τοῦ Νομοῦ μας. Δὲν κάνω σύγκρισιν μὲ τὴν Βαρσοβίαν, ἡ ὁποία ἦτο τελείως κατεστραμμένη καὶ μερικοὶ ἤθελαν νὰ τὴν ἀφήσουν ὡς ἓνα αἰώνιον σίγμα εἰς τὸν Χάρτην. Ἐνθυμούμεθα τὴν δυσάρεστον ἱστορίαν τῆς κατοχῆς καὶ μπορῶ νὰ διαβεβαιώσω, δι' ἡ Χώρα μας ὑπέστη πολὺν μεγάλην ζημίαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου. Ἡ Σοβιετικὴ Ἐνωσις ὑπέστη περισσοτέρας καταστροφάς. Κατ' ἀναλογίαν πληθυσμῶν ὅμως, ἡ Πολωνία εἶχε περισσοτέρας ἀπωλείας. Ἐξ ἑκατομμύρια Πολωνοὶ ἐξετελέσθησαν, μεταξὺ δὲ αὐτῶν δύο ἑκατομμύρια ἀνήλικα παιδιὰ. Ὁ Νομὸς μας ἔχει τὸ θλιβερόν προνόμιον νὰ ἔχη τοὺς κοινὸς τάφος τῶν ἐκτελεσθέντων ἀπὸ τοὺς κατακτητὰς. Ἀσφαλῶς εἰς τὴν Μπιαλοβέζα θὰ οἷς ὑπέδειξαν τὸ σημεῖον κοινὰ στὴν Ἐκκλησίαν, ὅπου ἐκρεμοῦσαν τοὺς Πολωνοὺς. Σὲ ἓνα μέρος ἐκεῖ ὑπάρχει ὁ κοινὸς τάφος 170 Πολωνῶν. Αὐτὸ ἀποδεικνύει δι' καὶ ὁ Νομὸς μας ὑπέφερε μᾶζι μὲ ὅλη τὴν Χώρα, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς.

Μέχρι τὸν δεῦτερο παγκόσμιον πόλεμον ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Πολωνίας δὲν εἶχε τὰς ἐλευθερίας ποὺ ἔχει σήμερα εἰς τὴν Λαϊκὴν Δημοκρατίαν. Εἰς τὴν προπολεμικὴν Πολωνίαν ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶχε δικαιώματα καὶ δὲν εἰργάζετο ὅπως σήμερα. Διότι τώρα, παρὰ τὸ γεγονός τοῦ χωρισμοῦ Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει τὴν ἀμέριστον βοήθειαν τοῦ Κράτους. Καὶ ἀπόδειξις τοῦτου εἶναι αἱ Ἐκκλησιαὶ ποὺ εἶδατε νὰ κτίζονται εἰς τὰ διάφορα μέρη, ὅπως ἐκεῖ ποὺ εὐλογησατε τοὺς Στανρούς. Μετὰ τὸν πόλεμον, ποὺ ἐτέθησαν τὰ θεμέλια τοῦ Λαϊκοῦ μας Κράτους, ἔπρεπε νὰ ὑποστῶμεν θυσίας, διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς Χώρας μας, τὴν ὁποίαν κατέστρεψαν οἱ ἐχθροὶ μας. Εἰς τὰς θυσίας αὐτὰς ἔλαβον μέρος καὶ οἱ Ὁρθόδοξοι Πολωνοὶ. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία σήμερα, σύμφωνα μὲ τὰς δυνατοτήτας τῆς, ἀναπτύσσεται καλῶς. Παρ' ὅλο ποὺ στὴ Χώρα μας οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ εἶναι πολὺν περισσοτέροι, ὅμως τὸ Κράτος δὲν κάνει καμμίαν διάκρισιν μεταξὺ Ρωμαιοκαθολικῶν καὶ Ὁρθοδόξων.

Ἐν συνεχείᾳ ὠμίλησεν ὁ Δήμαρχος κ. Τρούς, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

Ἀπὸ μέρους τῆς Πόλεως καλωσορίζω τοὺς ἐκλεκτοὺς φιλοξενουμένους μας. Ἐπιμεθὰ δὲ ἰδιαίτερος εὐχαριστημένοι παρευρισκόμενοι μεταξὺ τόσον ἐλλειπῶν φιλοξενουμένων.

Ἡ ἐπαρχία μας, τὴν ὁποίαν διατρέξατε εἰς ὄντομον χρονικὸν διάστημα, εἶναι ἓνα μέρος τῆς Πολωνίας ἀναπτυσσόμενον μὲ μεγάλην ταχύτητα.

Κάθε χρόνο θεμελιώνονται και ανηρώνονται καινούργια έργα στήσια βιομηχανίας, με παράλληλον προγραμματισμόν και πραγματοποιήσιν έργων κοινής ωφελείας, όπως Νοσοκομεία, Σχολεία κλπ.

Είς την επαρχίαν μας ή θρησκευτική πίστις είναι είς την πλειονότητά της Όρθόδοξος...

Χαιρόμεθα διότι οί ύψηλοί μας ξένοι είχαν την εύκαιρίαν να γνωρίσουν την πόλιν μας, την επαρχίαν μας και ιδιαίτέρας την περιοχήν της Μπιαλοβέζα με τό ώραϊον της Δάσος και έχομεν την έλπίδα ότι οί ύψηλοί μας επισκέπται θά αποκομίσουν τίς καλύτερες εντυπώσεις μαζί με την συμπάθειαν του τόπου μας.

Είτα ώμίλησεν ό Μητροπολίτης Πολωνίας κ. Βασιλείος είπών:

«Άγαπητέ Άδελφέ έν Χριστώ, Προκαθήμενε της Μεγάλης Έκκλησίας της Ελλάδος, κ. Σεραφεύμ,

Σεβασμιώτατε Αρχιεπίσκοπε του Μπιαλιστόκ κ. Νικόνορ,

Άγαπητοί αντιπρόσωποι της Έλληνικής Έκκλησίας,

Έξοχώτατε κ. Πρόεδυ της Ελλάδος,

κ. Νομάρχα,

κ. Δήμαρχε,

κ. Διευθυντά,

Άγαπητοί Συνδαιτυμόνες,

Χαίρομαι χαράν μεγάλην, διότι είχα την εύκαιρίαν να ίδω τό όνειρόν μου πραγματοποιούμενον, να σάς ύποδέχωμαι είς την Πολωνίαν και ιδιαίτερας είς την περιοχήν της Μπιαλοβέζα, μαζί με ένα μέγαν αριθμόν εκλεκτών συνεργατών σας, μεταξύ των οποίων και ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κίτρου κ. Βασιλάσ, ό οποίος μās έτίμησε τό 1970, παρασιτάς κατά την τελετήν της ένθρονίσεως της Μεταστάσεώς μου είς τον Μητροπολιτικόθ θρόνον της Πολωνίας.

Χάρης είς αυτήν την θερμήν επίσκεψιν λειώνουν οί πάγοι και μās ήλθε μία τόσοσ ευτυχισμένη Άνοιξις.

Άξίζει, Μακαριώτατε, να γνωρίσετε και την παλιά και την καινούργια Πολωνία. Αλλά τό όποία ήταν κάποτε ιστορία και αλλά τό όποία σήμερα είναι πραγματικότητα. Η Χαϊνόφκα και τό Κλεϊνίκ είναι τό καλύτερα παραδείγματα της αναπτύξεως της Όρθόδοξου Έκκλησίας μας. Ό Σταυρός κά-

ποτε ήτο τό Σύμβολον της ύπομονής. Ό Χριστός τον έκαμε πηγήν εύτυχίας. Τό Έλληνικό και τό Πολωνικό Έθνος έδοκιμάσθησαν σκληρά κατά την διάρκειαν του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου. Η εύλογία από μέρος της Μακαριότητός σας των Σταυρών είς την Χαϊνόφκα και τό Κλεϊνίκ θά είναι Σύμβολα της εύτυχίας της καινούργιας ζωής, ή όποία έθεμελίωσε την νίκην έναντίον των έχθρών της ειρήνης και της αγάπης. Όπως είπε ό Άγιος Ιωάννης ό Χρυσόστομος "ώρα ζωή πολιτεύεται".

Εύχαριστώ διά τας προσευχάς που ανέπεμψατε είς τους τάφους των μαρτύρων της περιοχής του Μπιαλιστόκ, οί όποιοι ένθυσιάσθησαν όχι μόνον διά την έλευθερίαν της Χώρας μας, αλλά και διά την έλευθερίαν άλλων Χωρών.

Μακαριώτατε, Σας εύχαριστώ εγκάρδια και πιστεύω ότι τό αισθήματα της καρδιάς μας θά τό διαβιάσετε είς την Ένδοξον και Χαριτωμένην Ελλάδα. Τώρα είμεθα πολύ κοντά δύο Άδελφαι Έκκλησείαι. Η Έκκλησία της Ελλάδος και ή Έκκλησία της Πολωνίας σνητηθήσαν, και είς μίαν κοινήν προσευχήν έγινε ή προσέγγισις είς μίαν άμοιβαίαν αγάπην.

Πολύ χαίρω, διότι τό όνειρόν μου πραγματοποιήθη και ή Μακαριότης Υμών ηδδόκησε να έλθη είς την ένδοξον πόλιν του Μπιαλιστόκ και να δώσ ην εύλογίαν Της είς τον κόσμο που εργάζεται εδώ, είς την Νεολαίαν, ή όποία έχει ένώπιόν της εύρεΐς δρόμους διά την μελέτην και την εύτυχισμένην ζωήν.

Διά τόδιο σās εύχαριστώ Μακαριώτατε θερμώς και πιστεύω ότι αυτή ή μεταξύ μας αγάπη δεν θά σβήση ποτέ.

Επίσης, επ' εύκαιρία, επιθυμώ να εύχαριστήσω και τας Κρατικές μας Αρχάς, διά την καλήν συμπεριφοράν έναντι της Έκκλησίας μας και είμεθα ευγνώμονες διά την φρονίδα που λαμβάνουν διά τό θρησκευτικά μας μνημεία και διά την συμπαράσασιν προς άνέγερσιν νέων, καθώς και διά την διευκόλυνσιν που μās παρέσχον προς πραγματοποίησιν της επισκέψεώς σας αυτής.

Εγκαρδιώτατα εύχαριστώ, Κύριε Πρόεδυ της Ελλάδος, και την Έξοχότητά σας, ή όποία με πολλήν αγάπην προετίμασε όλην αυτήν την επίσκεψιν.

Εύχαριστώ ακόμη και τον κ. Νομάρχη, δι' όσα έκαμε, και διά τό καλά λόγια με τό όποία μās έχαιρέτισε.

Όμοίως παρακαλώ τον κ. Δήμαρχον, να διαβιάσει είς τους κατοίκους της πόλεως αυτής τας θερμάς εύχάς μας· εύχομαι δε και προς τον ίδιον πάσαν χαράν και εύτυχίαν είς την ζωήν.

Ἡμεῖς οἱ Ὀρθόδοξοι ἔχομεν ὡς σύνθημα εἰς τὴν ζωὴν μας· "Ὁ Θεὸς καὶ ἡ Πίστις" καὶ αὐτὰ εἶναι τὰ ἰδεώδη μας καὶ ὁ σκοπὸς μας.

Εὐχαριστῶ καὶ τὸν κ. Διευθυντὴν τῶν Θεοσηκευτικῶν Ὑποθέσεων, διότι τὸν ἔχομε συμπαραστάτην εἰς τὰ δύσκολά μας προβλήματα, τὰ ὁποῖα χάρις εἰς αὐτὸν προωθοῦνται τελικὰ ἱκανοποιητικῶς, ὅπως ἡ ἀνέγερσις τοῦ τεραστίου Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Χαϊνόφκα καὶ τῆς ὥραιας Ἐκκλησίας τοῦ Κλεϊνίκ.

Καὶ ἐγείρω τὸ ποιήριον τοῦτο εὐχομαι ὑπὲρ τῆς ὑγείας ὅλων·

Πρὸς ὅλους ὁ Μακαριώτατος Ἀθηνῶν ἀπήντησεν, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

«Αἰσθάνομαι καθῆκον ἐπιτακτικὸν νὰ εὐχαριστήσω θεομύτατα τὸν Μακαριώτατον Μητροπολίτην Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας κ.κ. Βασίλειον, διὰ τὴν ἐνθερμον ὑποδοχὴν καὶ πλουσίαν φιλοξενίαν του, ἐπιπροσθέτως δὲ νὰ ἐκφράσω τὰς εὐχαριστίας μου καὶ πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον καὶ ἀγαπητὸν Ἀδελφὸν κ. Νικάνορα, διὰ τὴν λαμπρὰν ὑποδοχὴν, τὴν ὁποῖαν μᾶς ἐπεφύλαξεν εἰς τὴν Ἔδραν τῆς Ἐπαρχίας του. Ἐπίσης θερμοῦς εὐχαριστῶ τοὺς Ἐκπροσώπους τῆς Πολωνικῆς Κυβερνήσεως, τὸν κ. Νομάορχην, τὸν κ. Δήμαρχον καὶ τὸν κ. Διευθυντὴν τῶν Θεοσηκευτικῶν Ὑποθέσεων, διὰ τὴν τιμὴν τὴν ὁποῖαν μᾶς ἔκαμαν μὲ τὴν παρουσίαν των σήμερον εἰς τὴν τράπεζαν ταύτην, εἰς τὴν ὁποῖαν ὡς καλοὶ φίλοι ἀναπνέομεν ἀμύσφαιραν ἀμοιβαίας ἀγάπης.

Αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ ἐκμωστηρευθῶ τὸ ἑξῆς:

Ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ἠγαπῶμεν τὸν Πολωνικὸν λαόν, κατὰ τινα διαίσθησιν, ἐὰν θέλετε νὰ εἴπωμεν. Ἀλλ' ἡ διαίσθησίς μας αὐτὴ, κατόπιν τῆς ἐπαφῆς τὴν ὁποῖαν ἔχομε κατὰ τὴν ὀλιγοήμερον ἐδῶ διαμονήν μας, ἀπεδείχθη ὀρθή, διότι διεπιστώσαμεν, ὅτι οἱ Πολωνοὶ ἔχουν πλούσιον καὶ ὥραϊον ἐσωτερικὸν κόσμον, ἀπὸ τῶν Ἀρχόντων καὶ Ὑπευθύνων ἀνθρώπων μέχρι καὶ τῶν ἀπλῶν πολιτῶν.

Ἐχομεν ἐπισκεφθῆ καὶ ἄλλας Χώρας, ὅπου ὁμολογουμένως ἐτύχομεν ὑποδοχῆς λαμπρᾶς καὶ φιλοξενίας ἐξαιρετικῆς, ἀπὸ μέρους καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῶν Πολιτικῶν Ἀρχῶν αὐτῶν.

Ἐδῶ ὅμως αἰσθανόμεθα μίαν ἀμύσφαιραν ὅπως ἐξαιρετικὴν καὶ τόσης σημασίας, ὥστε νὰ νομιζώμεν ὅτι εὐδοκίμοι εἰς τὴν Πατρίδα μας. Καὶ διερωτῶμαι, ποῦ ἄραγε νὰ ὀφείλεται ἡ τόση μεταξὺ μας ἐγκαρδιότης; Βεβαίως δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας εἶναι γνωστὰ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἡ προσφορὰ τοῦ Πολωνικοῦ λαοῦ εἰς δυσκόλους περιστάσεις τῆς Χώρας μας, ὅτε ἦλθον εἰς τὴν Πατρίδα μας

καὶ ἔλαβον μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς ἀπὸ τὸν βαρὸν τουρκικὸν ζυγόν, ὁ ὁποῖος ἐπὶ τετρακόσια χρόνια καὶ πλέον ἐπεκάθητο εἰς τὸν τραχὴλὸν τῶν Ἑλλήνων. Καὶ εἶναι ἀκόμη ζωηρὰ εἰς τὰ μάτια μου τὸ μνημεῖον ἐγγνωμοσύνης εἰς τὸ χωρίον Πέτα τῆς Ἡπείρου ἐν Ἑλλάδι, ὅπου εἶναι ἀναγεγραμμένα τὰ δνόματα τῶν Φιλελλήνων Πολωνῶν, οἱ ὁποῖοι ἔπεσαν μέχρις ἐνός μαζί μὲ πολλοὺς Ἕλληνας ἀγωνιστὰς χάριν τῆς ἐλευθερίας μας.

Καὶ αὐτὸ ἀσφαλῶς μᾶς κάνει νὰ αἰσθανόμεθα αὐτὴν τὴν ἀγάπην.

Ὅμως βλέπω ὅτι ὀφείλεται καὶ εἰς τὸ εὖρος καὶ ἐγγενικὸν βάθος τῆς ψυχῆς τῶν Πολωνῶν, οἱ ὁποῖοι μᾶς ἀγκαλιάζουν τόσον θερμὰ καὶ ἐγκαρδία. Καὶ ὅτι αὐτὸ τὸ ὥραϊον ψυχικὸν περιεχόμενον τῶν ἀνθρώπων ἐδῶ θὰ πρέπει νὰ ὀφείλεται καὶ εἰς τὸ ὑψηλὸν τοῦ πνευματικῶν ἐπίπεδον, ἀλλὰ ἴσως καὶ εἰς τὸ ὥραϊον φυσικὸν περιβάλλον αὐτοῦ τοῦ τόπου. Διότι θαδίζοντες τρεῖς ἡμέρας ἐπὶ τῆς Πολωνίας δὲν συνηγήσαμεν οὔτε ἓνα βουνό, παρὰ μόνον ἀπεράντους κάμπους μὲ ἄφθονον καὶ ὥραϊον πράσινον καὶ ὀργιώδη βλάστησιν. Μήπως λοιπὸν εἰς αὐτὸ νὰ ὀφείλεται καὶ ἡ γαληνιαία ἐγγενικὴ διάπλασις τῶν ἀγαπητῶν μας Πολωνῶν, ὥστε νὰ ἔχουν αὐτὴν τὴν ἀπεραντιωσύνην τῆς ἀγάπης εἰς τὰ στήθη των; Καὶ διὰ τοῦτο αἰσθανόμεθα εὐτυχεῖς, διότι, ἐκπληροῦντες ἐνδόμοχον ἐπιθυμίαν μας καὶ ἐπιθυμίαν τὴν ὁποῖαν εἶχε καὶ ὁ Ἅγιος Πολωνίας, ὠδηγήσαμεν τὰ βήματά μας ἐδῶ, διὰ νὰ ἴδωμεν τὴν Χώραν σας ἐκ τοῦ πλησίον, νὰ γνωρισθοῦμε μεταξὺ μας καὶ νὰ ουσφίξομε, ὅπως ἐτόνισα καὶ εἰς ἄλλην εὐκαιρίαν, τὰς σχέσεις μας ὡς Ἐκκλησίαι, ἀλλὰ καὶ ὡς Ἐθνη ποῦ ἔχουν κοινὸς δεσμούς. Διότι, ἐπὶ τῶν παρελθόντων, καὶ κατὰ τὸν δεύτερον παγκόσμιον πόλεμον, ὡς ἐλέχθη, εἴχομεν κοινὴν θλιβερὰν τύχην καὶ πολλὰ τὰ δεινὰ ὑπέστησαν οἱ δύο λαοὶ μας κατὰ τὴν ἐπάρατον κατοχὴν τῶν Πατριδῶν μας, δυστυχῶς ὑπὸ συνανθρώπων, ἀλλὰ δηλητηριασμένων ἀπὸ ἀπανθρώπων καὶ κτηνώδεις πολιτικὰς μεθόδους, ὡς ὁ φασισμὸς καὶ ὁ ναζισμὸς. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἐθεωρήσαμεν ὑπερότατον καθῆκον τὴν ἐπίσκεψιν μας εἰς τὸ Ἄουσβιτς, τὸν τόπον ὅπου ἐσημειώθη τὸ αἶσχος τοῦ αἰῶνος μας καὶ τοῦ «πολιτισμοῦ» μας, καὶ νὰ προσκυνήσωμεν εὐλαβικὰ τοὺς τάφους τῶν ἐν ἀδελφωσύνῃ ἐκ διαφόρων κρατῶν προσερχομένων συνανθρώπων μας μαρτύρων τῆς ἐλευθερίας, ὅπου καὶ ἐν συντριβῇ ψυχῆς καὶ καρδίας ἀνεπέμψαμεν δεήσεις ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν αἰδιμῶν ψυχῶν των.

Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἔχομεν εὖρε ἐδῶ πραγματικὸς πνευματικὸς ἀδελφούς, μετὰ τῶν ὁποίων μᾶς ἐνώνει ἡ αὐτὴ πίστις καὶ οἱ αὐτοὶ πνευματικοὶ ἀγῶνες, τοὺς ὁποίους ἐκάναμε ὡς Ἐκκλησίαι διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῶν ἀρχῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ποῦ δὲν εἶναι ἄλλαι παρὰ ἡ ἐπικράτησις τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης εἰς τὸν κόσμον. Διότι κολακευόμεθα νὰ πιστεύομεν, ὅτι τὸ κήρυγμα τῆς εἰρήνης καὶ τῆς πανανθρωπίνης ἀγάπης ἔχει ἀκου-

σθῆ ἀπὸ εἴκοσι αἰώνων ἀπὸ τοῦ ἁγίου στόματος τοῦ Ἰδροντοῦ τῆς Ἐκκλησίας μας, τοῦ Κ. Η. Ι. Χριστοῦ. Καὶ εἶναι ἓνα διαρκὲς αἶτημα ὄλων τῶν Ἐκκλησιῶν ἢ ἐπιζώοντες τῆς ἐπὶ γῆς εἰρήνης.

Βλέπω ἄρα μετὰ πολλῆς τῆς χαρᾶς, οὐ διὰ τὸν ἄνθρωπον, τὸν ἴδιον τὸν ἄνθρωπον διὰ τὸν ὁποῖον ἡ Ἐκκλησία ἐργάζεται διὰ τὸν ἀνεβάση πνευματικῶς καὶ ἠθικῶς, διατὶ δὲ ὄχι καὶ ὕλικῶς, εἰς τὸν τόπον αὐτὸν καὶ ἡ Πολωνικὴ Κυβέρνησις διεξάγει ἀγῶνας καὶ πολλὰ φροντίζει διὰ τὸ ἐξυψώσῃ τὸ πνευματικὸν ἐπίπεδον, διὰ τῆς προόδου τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς τεχνικῆς, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἐξασφάλισήν τὴν ἐπιβαλλομένην ὕλικήν εὐημερίαν. Διὰ τοῦτο καὶ ἀπὸ καρδίας συγχαίρω καὶ εὐχαριστῶ τὸν κ. Νομάρχην καὶ τὸν κ. Δήμαρχον, οἱ ὁποῖοι εἶχον τὴν καλωσύνην νὰ μᾶς κάμουν μίαν τόσον κατατοπιστικὴν ἐνημέρωσιν σχετικῶς πρὸς τὴν πρόδον καὶ τὰ ἐπιτεύγματα τῆς Χώρας των καὶ νὰ μᾶς δώσουν ζωσαν εἰκόνα τῆς ζωῆς τῶν Πολωνῶν πολιτῶν, εἴτε εἰς τὴν Ὁρθόδοξον εἴτε εἰς ἄλλα δόγματα καὶ Ὁμολογίας ἀνηκόντων, εἴτε ἀκόμη καὶ τῶν ἰδεολογικῶς ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς διαφερόντων.

Εἶμαι ἐπίσης ὑποχρεωμένος νὰ συγχαρῶ τὰς Κρατικὰς Ἀρχάς, διὰ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἐλευθερίαν ποὺ ἐξασφαλίζουν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Πολωνίας, ἀλλὰ καὶ τὴν παρεχομένην ὕλικήν καὶ ἠθικὴν βοήθειαν καὶ συμπαράστασιν, διὰ τὸ δύναται νὰ ἐπιτελῆ κατὰ τρόπον ἀπόδοτον τὸ πνευματικὸν τῆς ἔργον.

Ἀντ' ὄλων λοιπὸν αὐτῶν, ἐγείρων τὸ ποτήριον τοῦτο, ἐπαναλαμβάνω καὶ πάλιν τὰς θερμὰς μου εὐχαριστίας διὰ τὴν εὐγενῆ καὶ πλουσίαν φιλοξενίαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν τιμὴν τῆς ὁποίας ἐτύχομεν εἰς τὴν Χώραν ταύτην, πράγματα τὰ ὁποῖα ὑπερετόνισε, λέγω καὶ πάλιν, καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ψυχικοῦ κόσμου τῶν κατοίκων τῆς.

Ἐύχομαι ἐκ βάθους ψυχῆς καὶ καρδίας, ἢ ἐπίσκεψίς μας αὐτῆ ὡς ἐκκλησιαστικῶν ἀνθρώπων πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τοῦ τόπου σας, τῆς ὁποίας προΐσταται ὁ κατὰ πάντα ἄξιος καὶ ἀξιαγάπητος ἀπὸ ὄλων τοὺς Προκαθημένους τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν ἀδελφὸς Βασίλειος, νὰ γίνῃ καὶ ἀφορμὴ στενωτέρων σχέσεων καὶ συνεργασίας καὶ τῶν δύο λαῶν μας, τοῦ Πολωνικοῦ λαοῦ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, πρὸς τὸν ὁποῖον θὰ διαβιβάσωμεν τοὺς ζαιρειτισμοὺς καὶ τὴν ἀγάπην σας.

Καὶ κατακλείω τὴν προσοχίαν μου αὐτὴν μετὰ τὰς προσωπικὰς μου εὐχὰς καὶ τὰς εὐχὰς τῶν Ἀδελφῶν τῆς λοιπῆς Ἀκολουθίας μου, ὑπὲρ ὑγείας τῆς Α. Μακαριότητος, τῶν Ἁγίων Ἀρχιερέων τῆς Ὁρθόδοξου Πολωνικῆς Ἐκκλησίας καὶ παντὸς τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου καὶ τοῦ εὐγενοῦς λαοῦ τῆς Πολωνίας καὶ τῶν ἐκλεκτῶν Συνδαιτυμόνων μας, τοῦ κ. Νομάρχου, τοῦ κ. Δημάρχου καὶ τοῦ κ. Διευθυντοῦ τῶν Θερησκευτικῶν Ὑποθέσεων».

Εὐθὺς μετὰ τὸ γεῦμα ἢ ὄλη ἀκολουθία ἀνεχώρησε διὰ τὴν Βαρσοβίαν.

ΑΙ ΑΔΕΛΦΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ

ΗΝΩΜΕΝΑΙ ΕΝΩΠΙΟΝ ΚΥΡΙΟΥ

Ἡ Πανηγυρικὴ

Θεία Λειτουργία ἐν τῷ Καθεδρικῷ

Ἱερῷ Ναῷ τῆς Ἁγίας Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς

Ἐν Βαρσοβίᾳ

Περὶ ὧραν 9ην πρωϊνὴν καὶ ὑπὸ χαρμόσυνον κωδωνοκρουσίαν, ἢ Ἑλληνικὴ Ἀντιπροσωπεία, συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ Μακ. Πολωνίας κ.κ. Βασιλείου καὶ τοῦ Ἱερατείου του, εἰσέρχεται εἰς τὸν Ναόν, εἰς τὸ μέσον τοῦ ὁποίου ἐνδύεται ἅπασαν τὴν Ἀρχιερατικὴν του στολήν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Σεραφεῖμ, βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ Ἱερολογιώτατου Ἀρχιδιακόνου του π. Βασιλείου Καραγιάννη καὶ Πολωνῶν Ἱεροδιακόνων, σὺν τῇ ὑπηγήσει φαλμωδίας τῆς πολυφώνου Χορωδίας τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ, ἀποτελουμένης ὑπὸ πλειάδος ἐκλεκτῶν καλλιφῶνων χορωδῶν.

Κατὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐτελέσθη Συλλειτουργῶν Ἑλλήνων καὶ Πολωνῶν, προεξάρχοντος τοῦ Μακαρ. Ἀθηνῶν καὶ συλλειτουργούντων τοῦ Μακαρ. Πολωνίας καὶ τῶν Πολωνῶν Ἀρχιερέων Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Μπιαλιστόκ κ. Νικάνορος καὶ Σεβ. Ἐπισκόπου Λιούμπλιν κ. Ἀλεξίου, ὡς ἐπίσης καὶ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Κίτρους κ. Βαρνάβα, Ἐλασσόνος κ. Σεβαστιανοῦ καὶ Ταλαντίου κ. Ἀμβροσίου, παισιουμένων δὲ ὑπὸ Πολωνῶν Ἱερέων, Διακόνων καὶ τῆς Συνοδείας τῆς ΕΟΕ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Μελετίου Καλαμαρά καὶ Πρωτοπρ. Σπυριδῶνος Βλαντίκα, ὡς καὶ τοῦ Ἀρχιδιακόνου π. Βασιλείου Καραγιάννη.

Ἡ Θ. Λειτουργία ἤρχισε μετὰ τὸ «Χριστὸς Ἀνάστη» ψαλὲν ἑλληνιστὶ ὑπὸ πάντων τῶν συλλειτουργούντων καὶ τοῦ πολωνικοῦ ἐκκλησιασματος, ὑπὸ ἀτμόσφαιραν ἐνθουσιώδους πνευματικῆς συγκινήσεως.

Μεθ' ὃ ἤρχισε τὰ «εἰρηνικά» ὁ καλλιφωνότατος Ἑλλήν Ἀρχιδιάκονος π. Βασίλειος, τῆς Πολωνικῆς Χορωδίας φαλλούσης τὸ «Κύριε ἐλέησον» ἑλληνιστὶ, τοῦθ' ὅπερ ἡ Πολωνικὴ Χορωδία ἔκαμεν καὶ εἰς ἄλλας παρομοίας περιπτώσεις, καὶ εἰς τὸ «Ἅγιος ὁ Θεός».

Περὶ τὸ τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας ἀντηλλάγησαν αἱ τῆ περιστάσει ἀρμόζουσαι προσφωνήσεις.

Ὁὕτως ὁ Μακ. Μητροπολίτης Πολωνίας κ. Βασίλειος εἶπε:

«Ἡξιώθημεν εἰς αὐτὸν τὸν Ἅγιον Ναὸν νὰ κοινηθῶμεν τοῦ Ἁγίου Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ

Κ. Η. Ι. Χριστού. Ήτο μία μεγάλη δωρεά του Θεού, ότι ο Προκαθήμενος της Έλληνικής Ορθόδοξης Εκκλησίας δια πρώτην φοράν έπεσε κέρθη την Ορθόδοξον Χώραν μας, την Πολωνίαν. Αυτό ήτο μία ιδιαίτερος μεγάλη εδλογία δια τον Λαόν μας και την Εκκλησίαν μας. Δια πρώτην φοράν ετελέσθη η Θ. Λειτουργία εις την έλληνικήν γλώσσαν εις αυτόν τον Ίερον Ναόν.

Ο Προκαθήμενος της Αγίας Έλληνικής Εκκλησίας χθές ηλόγησε Τιμίους Σταυρούς εις νεοστί ανοικοδομημένους Ίερούς Ναούς εις τας πόλεις Χαινόφκα και Κλεινίτζ.

Ο Εύσεβης Λαός μας με δάκρυα χαράς Σας υπεδέχθη, Μακαριώτατε Δέσποτα. Ήτο πολυ μεγάλη η χαρά μας. Εις αυτήν συμμετέχον και τα παιδιά μας, τα όποια έροριπον εμπρός εις τα πόδια σας άνθη και με τα παιδικά τους αισθήματα και την παιδική τους γλώσσαν εξέφρασαν την χαράν τους. Και Σεις τους έδώσατε την εδλογίαν Σας και υπεσχέθητε ότι θα προσερχεσθε δι' αυτά.

Έπεσε κέρθητε, Μακαριώτατε, την ώραίαν μας πόλιν του Μπιαλιστόκ, όπου Σας υπεδέχθη ένα μεγάλο πληθος λαού και όπου είχαμε την ευκαιρίαν και την χαράν να υπενθυμίσωμεν εις τον Λαόν μας το πρόσφατον παρελθόν, όταν η ορθόδοξος πίστις εκινδύνευε να χαθή. Τότε ένας Πρωτοσύγκελλος της Αγίας Εκκλησίας της Κωνσταντινουπόλεως, της Μητροπόλεως των Ορθόδοξων Εκκλησιών, εις την Σύνοδον του 1596, έπήρε ένα Σταυρόν και ειπε «γονατίσατε» Ορθόδοξοι ενώπιον του Τιμίον τουτου Σταυρού και υποσχέθητε να μη λησμονήσετε την Ορθόδοξον Πίστιν, ένθυμούμενοι ότι την Πίστιν αυτήν εις τον Άγιον Τριαδικόν Θεόν, την κηρυχθείσαν δια του ένανθρωπήσαντος Υίου και Λόγου του Θεού, του Κ. Η. Ι. Χριστού εν Ίερουσαλήμ, και διαδοθείσαν υπό των Μαθητών και Αποστόλων Του, ελάβατε από την Ορθόδοξον Χώραν της Ελλάδος, όπου οι Άγιοι Απόστολοι και ο Απόστολος των Έθνών Παύλος έβάδισαν».

Με την χάριν και το έλεος του Θεού εσώθημεν από την πνευματικήν απώλειαν και η Αγία μας Εκκλησία, έγινε μία από τας Ορθόδοξους Εκκλησίας. Τώρα είναι Εκκλησία Αδτοκέφαλος και μαζί με τις άλλες Άδελφές Εκκλησίες και με την ιδιικήν Σας Άδελφήν Ορθόδοξον Εκκλησίαν, Μακαριώτατε, συμμερίζεται την χαράν εν Χριστώ.

Η Εκκλησία μας, Μακαριώτατε, πρό του δεύτερου παγκοσμίου πολέμου ηρίθμει περίπου πέντε εκατομμύρια πιστούς, 3.500 Ίερείς, πολλές ένορίες και δέκα επισκόπους, καθώς επίσης και Ορθόδοξον Θεολογικήν Σχολήν.

Δια την Ορθοδοξίαν της Πολωνίας ο πόλεμος έπήρξε οικηρός, Μακαριώτατε. Μέγα τμήμα πιστών ορθόδοξων εδρέθη εκτός των συνόρων του Κράτους

μας, ώστε σήμερα η Ορθόδοξος Εκκλησία μας να αριθμεί μόνον 500 χιλιάδας πιστών, 300 Ίερείς και άλλες τόσες ένορίες, είκοσι μοναχούς, δεκαεπτά μοναχές και τέσσαρας επισκόπους. Καθηγρηται και Θεολόγοι μας διεσπάθησαν εις όλον τον κόσμο. Ένας Αρχιεπίσκοπος μας, Γρηγόριος, απέθανεν εις το έπαροισον Νταχόν, όπως και ο Ρ)καθολικός Ίερεύς Μαξιμιλιανός Κόλμπε, και ένθυσίασε την ζωήν του υπέρ των Πολωνών.

Μακαριώτατε, οί λαοί μας κατά το παρελθόν έχουν διέλθει δια οικηρών περιπειτιών. Εις την Ελλάδα ο Θεός έχαρισε την έλευθερίαν, όταν ο Λαός εξηγέρθη δια να υπερασπίση την Ορθόδοξον Πίστιν του και την Πατριδα. Και εις ήμάς τώρα, ύστερα από πολλάς δοκιμασίας, και μετά από ένα οικηρόν πόλεμον ο Κύριος έδωσε συνθήκες ειρήνης και έχομε την δυνατήτητα να αγωνισθώμεν δια την βασιλείαν του Θεού.

Άγαπητοί άδελφοί, επιτρέψατέ μου να σας παρονοιάσω τον εν Κυρίω άγαπητόν Άδελφόν, τον Μακαριώτατον Αρχιεπίσκοπον Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Σεραφείμ και τους συνοδούς του Μητροπολίτας, οί όποιοι ως στρατιώται Χριστού ύπηρετούν το πνευματικόν έργο των ποιμένων του λογικού ποιμνίου της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ελλάδος.

Ο Μακαριώτατος μās ήλθεν, όπως και ο Απόστολος Παύλος, εις έπίσκεψιν άδελφού προς άδελφούς πνευματικούς, να μās ιδή πώς ζούμε, πώς προσευχόμεθα και πώς άγαπώμεν τον Κύριόν μας, να μās γνωρίση και να τον γνωρίσωμεν εκ του πλησίον και να προσευχηθώμε μαζί. Και συμπορονηθήμεν σήμερα έδώ εις τον ίερον τουτον Ναόν μας, ως εν Κυρίω ζώντες άνθρωποι και ορθόδοξοι χριστιανοί άδελφοί κατευθυνόμενοι προς την εν Χριστώ Ίησοφ αίώνιον ζωήν. Ίδού, ο Χριστός ήλθε κοντά μας σήμερα και ελόγησε την μουσικήν θυσίαν μας και εδέχθη τας προσευχάς μας. Και αισθανόμεθα ότι ο Κύριος ζή μέσα εις τας καρδιάς μας, που είναι γεμάται από χαράν πνευματικήν.

Εύχαριστούμεν τον Άγιον Κύριον και Θεόν μας δι' αυτήν την έντυχιμένην και άγίαν ήμέραν. Αυτή η ήμέρα θα γραφή με χρυσά γράμματα στις καρδιές όλων των χριστιανών άδελφών της Ορθόδοξου Πολωνικής Εκκλησίας.

Σας εύχομαι, Μακαριώτατε, πολλά - πολλά τα έτη της ζωής σας και των συνοδών σας συνεπισκόπων άδελφών και συνεργατών σας και του Κλήρον σας και του άδελφού ορθόδοξου ελληνικού λαού όλου κλήρον. Να είναι πάντα ο Κύριος μαζί σας. Δεν θα λησμονήσωμεν ποτε τας προσευχάς σας, Μακαριώτατε, την αρχιερατικήν στολήν, το πολύτιμον αυτό δώρον, το όποισν πρό όλίγον έλαβα από την Μακαριότητά σας: θα μās υπενθυμίξη, τόσον εις εμέ, όσον και εις τους διαδόχους μου, ότι έδώ ο Προκαθήμενος της

Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἄφησε τὰ ἱερά του ἄμφια, ὅπως καὶ ὁ Προφήτης Ἡλίας τὴν μηλωτὴν του εἰς τὸν Ἑλισσαῖον.

Εἶθε ὁ Κ. Η. Ι. Χριστὸς νὰ μᾶς εὐλογῇ καὶ νὰ διαφυλάτῃ τὴν Ὁρθόδοξον ἡμῶν Πίστιν ἰσχυρὰν καὶ ἀσάλευτον, εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς ἱερᾶς ἀποστολῆς μας καὶ ἐπ' ἀγαθῶ τῆς Ἀγίας ἐπὶ γῆς Στρατευομένης Ἐκκλησίας Του. Ἀμήν.

Εἰς ταῦτα ὁ Μακαρ. Ἀθηνῶν ἀπήντησεν:

Μακαριώτατε ἐν Χριστῶ Ἀδελφέ,

Μητροπολίτα τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας Βαρσοβίας
καὶ πάσης Πολωνίας κ.κ. Βασίλειε,

Ἀγαπητοὶ μου Χριστιανοί,

Ἦτο πολὺ θαυδὸς ὁ πόθος μας νὰ ἐπισκεφθῶ-
μεν τὴν ἁγίαν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Πολωνίας

καὶ νὰ ἔλθωμεν εἰς ἐπικοινωνίαν μαζί σας, δηλ. τοὺς ἐν τῷ ἐνὶ Χριστῶ καὶ τῇ μιᾷ Ἐκκλησίᾳ ἀδελφούς μας, ποὺ, ὡς καὶ ἡμεῖς, βασιάζουν τὸν Σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ μὲ καύχησιν καὶ ἠρωϊσμόν. Δι' ὃ καὶ ἀποδεχθέντες τὴν προσκλησίαν Σας καὶ ἤδη ἀπολαύοντες τῆς ἐν ἀγάπῃ μεθ' Ὑμῶν ἀναστροφῆς, ἐκφράζομεν ὀλοκάρδιον μὲν τὴν πρὸς Ὑμᾶς εὐχαριστίαν, δουλικὴν δὲ τὴν πρὸς τὸν ἐν Τριάδι Ἕνα Θεὸν ἡμῶν δοξολογικὴν ὑμολογίαν.

Εἶναι ἀπέραντη ἡ χαρὰ μας. Καὶ συναθεῖ τὴν καρδίαν μας, νὰ ἀνοίξῃ τὸ στόμα μας πλατεῖα πρὸς διακήρυξιν καὶ διατροφῶσιν τῆς. Παρ' ὅτι ὅμως ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶναι ἡ πιὸ πλούσια καὶ πιὸ ἐκφραστικὴ γλῶσσα τοῦ κόσμου, εὐρίσκουμαι αὐτὴν τὴν στιγμήν εἰς πολὺ δύσκολον θέσιν. Αἰσθάνομαι πιωχός. Ναι πολὺ πιωχός. Πιωχός εἰς λόγια ἱκανὰ νὰ ἐκφράσουν τὴν ἀπέραντον χαρὰν, ποὺ πλημμυρίζει τὰς καρδίας τόσον τῆς Μειριότητός μου ὅσον καὶ ὅλων τῶν ἄλλων ἐν Χριστῶ ἀγαπητῶν καὶ ἐκλεκτῶν συνεργῶν

Ἀπὸ τὴν Θ. Λειτουργίαν εἰς τὸν Ἱερὸν Καθεδρικὸν Ναὸν Βαρσοβίας. Ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ: ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κίτρους κ. Βαρνάβας, ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, ὁ Μακ. Μητροπολίτης Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας κ. Βασίλειος, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἐλασσόνας κ. Σεβαστιανός, κ.δ.

μου, ἀπὸ αὐτὰ ποὺ βλέπομεν, ἀκούομεν καὶ διαισθανόμεθα.

“Ὅμως ἡμεῖς εἴμεθα οἱ πτωχοί. Ἡ Ἐκκλησία, τῆς ὁποίας ἠξιώθημεν νὰ εἴμεθα διάκονοι καὶ λειτουργοί, εἶναι πλουσία. Καὶ ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει πλουτίσει τὸν λαὸν μας.

Ἔτσι εἰς τὴν Χώραν μας, τὴν Ὁρθόδοξον Ἑλλάδα, ὁ λαὸς μας, διὰ τὴν ἐκδηλώσασαν κάποιαν δυσπερίγραπτον χαρὰν, οἰαδήποτε ἐποχὴ καὶ ἂν συμβαίνει νὰ εἶναι, ἀνάπτει κερὰ καὶ ψάλλει τὸ γλυκύτατον καὶ κοσμοχαρμόδονον “Χριστὸς ἀνέστη”, ἐπειδὴ γι’ αὐτὸν ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου εἶναι ἡ μεγαλύτερα χαρὰ, ποὺ ἐγνώρισε ποτὲ ὁ κόσμος.

Ἡ ἐπικοινωνία μαζί Σας ἐπλούτισε καὶ ἐθάθυνεν εἰς τὰς καρδίας μας τὴν ὑπερκόσμιον χαρὰν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου καὶ Σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διότι ὄχι μόνον ἡ εὐχρηστία τῶν ἁγίων Μυροφόρων εἶναι ἕνας δυνατὸς τόνισμός τῆς δόξης καὶ τῆς χαρᾶς τῆς Ἀναστάσεως, ἀλλὰ καὶ διότι σήμερον ἡμεῖς, οἱ Πολωνοὶ καὶ οἱ Ἕλληνες Ὁρθόδοξοι ἀδελφοί, συλλειτουργήσαντες ἐν ἀγάπῃ καὶ ταπεινώσει καὶ ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ ἐμολογήσαντες τὸν Πατέρα, τὸν Υἱὸν καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, ἐκοινωνήσαμεν ἀπὸ τοῦ ἴδιου ἁγίου ποιήριον τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος τοῦ Σωτήρος, τὸν ὑπὲρ ἡμῶν θάνατον Αὐτοῦ καταγγέλλοντες καὶ τὴν Ἀνάστασιν Αὐτοῦ ὁμολογούντες (Α΄ Κορινθ. 11, 26). Καὶ μετὰ τὴν καρδίαν γεμάτην ἀπὸ τὴν χαρὰν τῆς ἁγίας Ἀναστάσεως, καὶ μάλιστα ἐμπλουτισμένην ἀκόμη περισσότερο, Σὰς χαιρετίζομεν ἐν τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ καὶ τῇ ἁγίᾳ καὶ φωτισφόρῳ Ἀναστάσει Αὐτοῦ, ἀναβοῶντες: **Χ ρ ι σ τ ὸ ς ἀ ν ἔ σ τ η!**

Ὅταν τὸ 1821 ὁ λαὸς μας εἶχεν ἐπαναστατήσει κατὰ τῶν Τούρκων, δὲν εἶχε παντοῦ ἐπιτυχίας. Ὑπέστη καὶ παρολεθρίας, καὶ μάλιστα τρομακτικᾶς. Μία τέτοια ἦτο καὶ ἡ καταστροφὴ τῆς Χίου. Εἴκοσι χιλιάδες ἐπαναστατημένοι Ἕλληνες, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά, ἔπεσαν σὶτὰ χέρια ἐνὸς τρομεροῦ χριστιανομάχου μουσουλμάνου, ποὺ τοὺς ἔβαλε μπροστὰ εἰς τὸ φορικῶδες δίλημα ἢ νὰ πατήσουν τὸν Τίμιον καὶ Ζωοποιὸν Σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ γίνονιν μουσουλμάνοι, ἢ νὰ σφαγοῦν ὅλοι. Καὶ τότε, σὺν ἀπάντησιν, ἀκούστηκε μυθιόστομος καὶ ἀπὸ τῶν εἴκοσι χιλιάδων τὰ στόματα, νὰ ψάλλεται μετὰ πίστεως καὶ αποφασιστικότητος τὸ γλυκύτατον ἄσμα τῆς Ὁρθοδοξίας, τὸ “Χριστὸς ἀνέστη”. Κανεὶς δὲν ἐπάτησε τὸν Σταυρὸν. Ἐσφάγησαν ὅλοι. Καὶ ἐσφάγησαν ὄχι κλαίοντες καὶ ὀδυρόμενοι, ἀλλὰ ψάλλοντες τὸν ἐπινίκιον ὕμνον “Χριστὸς ἀνέστη”, διότι ἡ χαρὰ τῆς Ἀναστάσεως εἶναι τόσο μεγάλη, ὥστε νικᾷ καὶ οὐκ ἔχει ἀκόμη καὶ τὴν λύπη καὶ τὴν πικρία τοῦ θανάτου.

Αὕτη εἶναι ἡ χαρὰ τῆς Ἀναστάσεως.

Μία παροιμία τοῦ λαοῦ μας λέγει: Μοιρασμένη λύπη, μισὴ λύπη. Μοιρασμένη χαρὰ, διπλὴ χαρὰ.

Ἡμεῖς τώρα ἔχομεν χαρὰν. Ἀπερίγραπτον χαρὰν. Τὴν χαρὰν τῆς ἁγίας Ἀναστάσεως καὶ τῆς κοινῆς μαζί Σας προσευχῆς. Διὰ τὴν αὐξήθη λοιπὸν καὶ πολυπλασιασθῆ μέσα εἰς τὰς καρδίας ὅλων μας ἡ χαρὰ τῆς Ἀναστάσεως, ἀναβοῶμεν στεντορεῖως: “Χριστὸς ἀνέστη”.

Ἰδοὺ γὰρ ἦλθε διὰ τοῦ Σταυροῦ χαρὰ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. Καὶ ἡ χαρὰ αὕτη ἀξάνει ἀκόμη περισσότερο ἀπὸ τὸ γεγονός διὸ τώρα εὐρισκόμεθα μέσα εἰς τὴν περικαλλῆ τοῦτον **Ν α ὸ ν τ ἦ ς Ἀ γ ῖ α ς Μ α ρ ῖ α τ ἦ ς Μ α γ δ α λ η ν ἦ ς**, ποὺ ὄχι μόνον εὐροτίζει σήμερον ὡς μωροφόρος, ἀλλὰ καὶ ὑπῆρξε ἡ πρώτη κήρυξ τῆς Ἀναστάσεως, ἀφοῦ μετέφερε τὸ μήνυμά της εἰς τοὺς Ἁγίους Ἀποστόλους.

Εἶναι μεγάλη δι’ ἡμᾶς χαρὰ καὶ ἰκανοποίησις διὸ ἐγνωρίσαμεν τὴν ζωὴν τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας τῆς Πολωνίας καὶ ἐπισκεφθέντες διάφορα κέντρα τῆς εἰδομεν τὴν χαρὰν, ποὺ ὁ πανάγαθος δωροδοτῆς ἔσπειρε πλουσίας εἰς τὰς καρδίας τῶν εὐλογημένων τέκνων της.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως μᾶς ἔφεραν οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι Ἰωάννης, Παῦλος, Ἀνδρέας καὶ Λουκᾶς. Τὴν ἐπότισαν ὄχι μόνον μετὰ τὴν λόγια τους, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸν ἰδρωτὰ τους, τὰ δάκρυά τους καὶ τὸ αἷμα τοῦ μαρτυρίου τους. Καὶ ἔτσι ἡ Ἑλλάδα ἔγινε χώρα ἁγίων.

Ἠλθομεν ἐνταῦθα ἐξ ὀνόματός της. Νὰ σὰς χαιρετίσωμεν ἐξ ὀνόματός της. Εἴμεθα κομιστὰί τῆς εὐλογίας της, ἀλλὰ καὶ ἐπάται τῆς εὐλογίας τῆς ἰδικῆς σας ἁγίας Ἐκκλησίας.

Σὰς μεταφέρομεν τὴν εὐλογίαν τῶν ἁγίων ἀποστόλων Πέτρου, Παύλου, Ἰωάννου, Ἀνδρέου, Λουκᾶ. Τῶν ἁγίων Πατέρων. Τῶν ὁσίων ἀσκητῶν, τῶν ἁγίων της νεομαρτύρων. Τοῦ ἁγίου Ὁρους. Τῆς Πάτμου, τῆς Τήνου. Τοῦ ἁγίου Νεκταρίου, τοῦ τελευταίου χρονικῶς φωστῆρος καὶ θαυματουργοῦ τῆς ἁγίας μας Ἐκκλησίας, τῆς Ὁρθοδοξίας, τὸν ὁποῖον ὁ Εὐσπλαγγνος Κύριος ἀνέδειξε Φῶς καὶ στήριγμα τῶν εὐσεβῶν μέσα εἰς τὴν ἀχλὺν τῆς ἀθείας.

Πολλὰ ὅμως καὶ μεγάλα, καὶ κατάσπαρτοι εἰς ὅλον τὸν κόσμον αἱ δωρεαὶ τοῦ ζωοποιοῦ Σταυροῦ. Καὶ διὰ τοῦτο ἦλθομεν νὰ εὐρωμεν εὐλογίαν, καὶ νὰ φύγωμεν πλουσιώτεροι. Καὶ εὐρήγαμεν. Καὶ ἐπήραμεν. Καὶ εὐλογίαν. Καὶ δύναμιν. Καὶ μαθήματα. Πολλὰ μαθήματα. Θὰ φύγωμεν πολυειδῶς κερδοσύντοι. Καὶ διδαγμένοι ἀπὸ τὸν ἥρωισμόν, μετὰ τὸν ὁποῖον τὸ εὐλογημένον αὐτὸς λαὸς βαστάζει τὸν Σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν σημαίαν τῆς ἁγίας Πίστεως τῶν Ἀποστόλων, ἦτοι τῆς ἁγίας Ὁρθοδοξίας, τὴν ὁποῖαν παρέλαβε ἀπὸ τὴν πνευματικὴν μητέρα ὅλων τῶν ἀνὰ τὸν κόσμον Ὁρθόδοξων, τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, τὸ ὁποῖον, ἀκόμη καὶ υφαινοῦμεν καὶ σταυρούμεν, εἶ-

ναι ὁ τηλαυγέστερος καὶ ἀειλαμπέστερος φάρος τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς ἀληθείας.

Εἴμεθα μαζί σας ἤδη τέσσαρας ἡμέρας, πὺν θὰ μᾶς μείνουν ἀλησμόνητοι. Κοιτά σας ἡ χαρὰ τῆς Ἀναστάσεως ἐπολλαπλασιάσθη. Κοιτά σας ὁ Ἀναστάς Σωτὴρ καὶ Ανιρωτὴς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μᾶς ἐπότισε τὸν χειμάρρουν τῆς τρυφῆς Αὐτοῦ, κατὰ τὴν ὥραιότητα ἐκφρασῖν τοῦ θεοπάτορος Δαβὶδ.

Μακαριώτατε,

Εἴμεθα βαθύτατα συγκεκινημένοι ἀπὸ τὴν ἀνεξάντητον ἀγάπην σας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς πλουσίας πρὸς Ὑμᾶς δωρεὰς τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καίτοι μικροί, μᾶς ἐνιχίσατε. Τώρα πὺν οἶς ἐγνωρίσαμεν, οἶς ἀγαπῶμεν περισσότερον.

Ἐν ὀνόματι αὐτῆς τῆς ἀγάπης μας, ἣτις οὐ ζητεῖ τὰ ἐναντὶς, ἀπαζόμεθα ἀδελφικῶς Ὑμᾶς καὶ πάντας τοὺς περὶ Ὑμᾶς σεβασμιωτάτους, ὀσιωτάτους καὶ αἰδεσιμωτάτους λειτουργοὺς τῆς ἐν Πολωνίᾳ Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, εὐλογοῦμεν πατρικῶς τὸν θεόλεκτον λαόν, τὸ ἐν Κυρίῳ ποιμνιὸν Σας, χαιρετίζομεν ὀλόκληρον τὸν εὐγενῆ καὶ γενναῖον Πολωνικὸν Λαόν καὶ τὴν σεβαστὴν Κυβέρνησίν του, καὶ εὐχαριστοῦμεν καὶ Ὑμᾶς καὶ τὴν Κυβέρνησιν καὶ κάθε ἄνθρωπον, ὅστις εἶδεν ἡμᾶς καὶ τὴν ἐπίσκεψιν ἡμῶν ὡς ἀγαθὸν καὶ ὡς συμβολὴν εἰς τὸ ὥραϊον καὶ στερεὸν οἰκοδόμημα τῆς ἐλληνοπολιωνικῆς φιλίας.

Αὐτὴ ἐδῶ σήμερον εἶναι ἡ τελευταία ἐπίσημος συνάντησίς μας, διότι αὔριον, Θεοῦ θέλοντος, ἐπισιζόμεθα εἰς τὰ ἴδια. Δεχθῆτε, λοιπόν, παρακαλῶ, Μακαριώτατε Ἅγιε Ἀδελφέ, τὰς ὀλοθέτους ἀδελφικὰς μου εὐχὰς καὶ τὰς εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπερὸ ὑγείας καὶ μακροημεροτέσεως καὶ τῆς κατὰ Χριστὸν προκοπῆς καὶ προσόδου τῆς Ἀδελφῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τῆς Πολωνίας, τῆς ὁποίας τόσον ἀξίως προῖστασθε.

Ἀπευθύνομεν δὲ καὶ πρὸς ὄλους τοὺς συμπροσευχομένους μεθ' ἡμῶν σήμερον ἐδῶ ἀδελφούς τὴν θεομὴν ἀγάπην καὶ τὰς ἐγκαρδίους Πατρικὰς εὐχὰς ἡμῶν, ὡς ἐπίσης καὶ πρὸς ὄλους, καθ' ἅπαν τὸ ἀγαπητὸν Πολωνικὸν Ἔθνος, τοὺς φιλιτίους Ὁρθόδοξους χριστιανούς.

Ὁ Θεὸς μαζί σας!»,

Ὁ Μακ. Μητροπολίτης Βαρσοβίας κ. Βασίλειος προσέφερεν εἰς τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Σεραφεὶμ πολῦτιμον ἀρχαίαν εἰκόνα τῆς Θείας Σκέπης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, εὐχόμενος εἰς αὐτὸν γὰρ τελεῖ πάντοτε κατὰ τὸ ὑψηλὸν πρωθιερατικὸν του ἔργον ὑπὸ τὴν προστασίαν, καθὼς καὶ τὸν μεγαλόσταυρον τοῦ παρασῆμου τῆς Πολωνικῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας «τῆς Ἁγίας Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς».

Ἀκολούθως ὁ Ἅγιος Πολωνίας προσέφερε Ἐγκόλπια καὶ παράσημα καὶ εἰς τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Κίτρους κ. Βαρνάβαν, Ἐλασσόνος κ. Σεβαστιανὸν καὶ Ταλαντίου κ. Ἀμβρόσιον.

Ὅμοίως προσέφεραν ἐπιστηθίους Σταυρούς καὶ παράσημα εἰς τοὺς Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Μελέτιον Καλαμαρᾶν καὶ Πρωτοπρ. π. Σπυρίδωνα Βλαντίκαν.

Τέλος ὁ Μακ. κ. Βασίλειος ἀπένειμε τὸν Ταξιάρχην τοῦ ὡς ἄνω παρασῆμου εἰς τὸν Πρέσβυν κ. Μαρκαντωνάτον.

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΓΕῦΜΑ

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν, Κυριακὴν, τὸ ἑσπέρας, παρετέθη εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον Εὐρωπέϊσκι ὑπὸ τοῦ Μακ. Μητροπολίτου κ. Βασιλείου ἐπίσημον Γεῦμα, εἰς τὸ ὅποιον παρεκάθησαν πολλοὶ ἐπίσημοι τοῦ Πολωνικοῦ Κράτους (Ἵπουργοί, Βουλευταί, Ἀκαδημαϊκοί, Καθηγηταί), ὁ Πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος κ. Μαρκαντωνάτος καὶ ἄλλοι ἐξέχοντες ὑπάλληλοι τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας, Μέλη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν τῆς Πολωνίας, ἦτοι Καθολικοί, Παλαιοκαθολικοί, Μαριαδίται, Προτεστάνται, κ.ἄ., ὡς καὶ ἐκπρόσωποι τοῦ Ρωμαιοκαθολικοῦ καθημερινοῦ τύπου.

Περὶ τὸ τέλος τοῦ Δείπνου ὁ Μακ. Μητροπολίτης Πολωνίας κ. Βασίλειος προσεφώνησε τὸν Μακαριώτατον, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

«Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος,

Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται,

Κύριε Ἐκπρόσωπε τοῦ Ἐξοχωτάτου Ἵπουργοῦ Θρησκευμάτων,

Κύριε Ἀντιπρόσωπε τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν,

Ἐξοχώτατε Κύριε Πρέσβυ τῆς Ἑλλάδος ἐν Πολωνίᾳ,

Καὶ ὄλοι οἱ ἀγαπητοί μας Συνδαιτυμόνες,

Ἡ ἐπίσκεψις τῆς Μακαριότητός Σας εἰς τὴν Χώραν μας ἀποτελεῖ ἐκπλήρωσιν τῶν ὀνείρων μου.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας ὀφείλει μεγάλην εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, διότι ἀπὸ ἐκεῖνον καὶ τὴν Ἐκκλησίαν σας ἐλάβομεν τὴν Ὁρθόδοξον Πίστιν.

Εἶναι λοιπὸν προφανές, τὸ πόσον χαροποιὸς καὶ πόσον σημαντικὴ εἶναι ἡ ἐπίσκεψις σας αὐτὴ εἰς τὴν Χώραν μας, ἡ πρώτη εἰς τὴν ἰστορίαν μας, κατὰ τὴν ὁποίαν καὶ συνητήθημεν εἰς τὸ Κοινὸν Ποιτήριο

κατὰ τὴν πρωϊνὴν σήμερον Θ. Λειτουργίαν εἰς τὸν Καθεδρικὸν μας Ἱερὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς, ὅπου εἶχομεν τὴν ὑψίστην εὐτυχίαν, Ἕλληνες καὶ Πολωνοὶ νὰ συλλειτουργήσωμεν ὡς Ὁρθόδοξοι Ἀδελφοὶ ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ. Καὶ εἶναι τοῦτο μία ὠραία ἀπαρχὴ οσοφύξεως καὶ ἐνισχύσεως τῆς ἐνότητός μας καὶ ἐπ' ἀγαθῷ καὶ τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν Λαῶν μας, τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ Πολωνικοῦ, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἐπίσκεψίς σας νὰ ὑπερβαίῃ τὰ ὅρια τοῦ ἀπλοῦ ἐκκλησιαστικοῦ χαρακτιῆρος.

Ὅταν ἔπεσεν ἡ πρώτη ἐχθρική βόμβα εἰς τὴν Χώραν μας τὸ 1939, ἐπροκάλεσε τεραστίαν ἐθνικὴν ἔξοδον καὶ πολλοὶ ἀπὸ ἡμᾶς ἀλλόφρονες ἀνεξήτουν προστασίαν εἰς ξένας Χώρας, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ Ἑλλάς εἶχε τὴν καλωσύνην, ὡς φιλόδοτος μήτηρ, νὰ φιλοξενήσῃ πολλοὺς Πολωνοὺς, ὥστε δικαίως ὁ Πολωνικὸς λαὸς νὰ αἰσθάνεται εὐγνωμοσύνην ἐναντι τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Γνωρίζομεν λοιπὸν καλῶς τὰ εὐγενῆ ἀδελφικά συναισθήματα καὶ τὴν συμπράξασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, διὰ τὴν Χώραν μας εἶχε διαλυθῆ κυριολεκτικῶς ἀπὸ τὴν φοβερὰν Χιλιερικὴν ἐπίθεσιν καὶ κατοχὴν. Καὶ διὰ τοῦτο, διὰ ἔπεσεν ἡ πρώτη βόμβα καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, τότε ἀκριβῶς οἱ Πολωνοὶ ἠδάνθησαν ἐκ τῆς ἰδικῆς τῶν πικρᾶς πείρας καὶ τὴν ἰδικὴν σας ἀτυχίαν. Καὶ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἐννοίαν τῆς πικρᾶς πείρας τῶν φρικτῶν παθῶν, ἐνοιωσε ὁ Πολωνικὸς λαὸς τὸν πόνον καὶ τῶν χιλιάδων Ἑλλήνων, οἱ ὅποιοι ἐθανατώθησαν εἰς τὸ Ἄουσβιτς. Ἐκεῖ, Μακαριώτατε, ἐγράφατε τὰ ὠραιότερα λόγια εἰς μνήμην τῶν μαρτύρων, διὰ ἐντρέπεσθε ὡς ἄνθρωποι διὰ τὸν ἄνθρωπον, ποὺ εἰς τὸν 20ὸν αἰῶνα ἐξεδήλωσε τόσην κτηφιδίαν, ὥστε χωρὶς ἔλεος νὰ θανατώσῃ κατὰ φρικαλέον τρόπον μυριάδας συνανθρώπων. Ἡ εὐδύνη διὰ τὸ ἀνήκουστον αὐτὸ ἐγκλημα ἐπέπεσεν εἰς τὰ Ἑθνη δολοκλήρον τοῦ κόσμου. Ὁχι μόνον οἱ πολιτικοὶ καὶ κρατικοὶ λειτουργοὶ, ἀλλὰ οἱ πάντες, καὶ ἰδιαίτερος ἡμεῖς οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι, εἴμεθα συνυπεύθυνοι ἀπέναντι Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Καὶ πρέπει νὰ ἐντρέπώμεθα καὶ τώρα, διότι, παρ' ὅσα ἔχουν γίνῃ, σκεπτόμεθα τὴν κατασκευὴν τῆς βόμβας οὐδετερονίου.

Μακαριώτατε,

Σὰς εὐχαριστῶ θερμῶτα διὰ τὴν ἐπίσκεψίν σας αὐτήν, ἡ ὅποια νὰ μείνῃ διὰ παντὸς θαθεῖα μέσα εἰς τὴν ψυχὴν μας. Διότι τώρα αἰσθανόμεθα περισσότερον συνδεδεμένοι καὶ ἐνισχυμένοι καὶ προετοιμασμένοι νὰ σταθῶμεν εἰς τὸ πλευρὸν σας εἰς τὴν μάχην διὰ τὴν ἀδελφότητα καὶ ἀγάπην καὶ τὸν ἀλληλοσεβασμὸν ὄλων τῶν Ἑθνῶν.

Ἐγὼ νῶν τὸ ποιήσιόν μου ὑπὲρ ὑγείας τῆς Μακαριότητός σας, τιμῆς δὲ καὶ δόξης τῆς Μεγάλῃς Ἀδελφῆς Ἁγίας Ὁρθόδοξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλη-

σίας, καθὼς καὶ ὑπὲρ τῆς ὑγείας καὶ εὐτυχίας τοῦ Ἀδελφοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ τῆς Χώρας σας ὀλοκλήρον, ὑπὲρ ὑγείας ὑμῶν, Ἐξοχώτατε Κύριε Πρόεδρε, μεγάλε μας καὶ ἀληθινὴ φίλε τῶν Πολωνῶν καὶ λίαν ἐκλεκτὴ καὶ Ἀντάξιε Ἐκπρόσωπε τῆς Πατριδος σας εἰς τὴν Χώραν μας, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ὁποίου καὶ ἀπενθύνομεν τὰς θεομίας μας εὐχὰς πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος, τὸ ὁποῖον ἠρωϊκῶς ἵσταται παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν δοκιμαζομένων Κυπρίων; καὶ διαφυλάσσει τὰς παλαιὰς παραδόσεις καὶ τὴν παλαιὰν Δημοκρατίαν, ποὺ ἡ Χώρα σας ἐγέννησε εἰς ἐξύψωσιν καὶ τιμὴν τοῦ ἀνθρώπου.

Εἰς πολλὰ ἔτη, Δέσποτα!

Εἰς ταῦτα ἀπαντῶν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Σεραφεῖμ εἶπε:

«Μακαριώτατε καὶ ἀγαπητέ μοι ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, Μητροπολίτα Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας κ. Βασίλειε,

Ἐντιμότητε κ. Ἐκπρόσωπε τοῦ Ἐξοχωτάτου Ὑπουργοῦ Θρησκευμάτων,

Ἐκλεκτοὶ Ἐκπρόσωποι τῶν Πολωνικῶν Ἀρχῶν,

Ἀγαπητοὶ φίλοι καὶ Συνδαιτυμόνες,

Εὐδὺς ὡς ἀνήλθον εἰς τὸν πρώτον θρόνον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὡς Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, ἔταξα ὡς σκοπὸν μου, μεταξὺ ἄλλων, τὴν ἐπίσκεψιν τῶν διαφόρων Ὁρθόδοξων Ἀυτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, πρὸς τόνωσιν τῶν ἀδελφικῶν μας δεσμῶν, φρονικὰ δὲ καὶ τὴν ἐπίσκεψιν τῆς Ἀδελφῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τῆς φίλης Χώρας Πολωνίας, τὴν ὅποιαν θεοφιλῶς καὶ ἀξίως διαποιμαίνει ὁ κατὰ πάντα ἄξιος καὶ ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ Ἀδελφὸς κ. Βασίλειος. Ἡρόχισα ὡς ἦτο κανονικὸν καὶ πρόπον, μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν εἰς τὴν Πρώτην τῆ τάξει Μεγάλῃν Μητέρα Ἐκκλησίαν, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως, οὐνέχισα εἰς τὰ Πατριαρχεῖα Ἀντιοχείας, Βουλγαρίας, Ρωσίας καὶ Σερβίας, ἀναβληθείσης προσωρινῶς τῆς ἐπισκέψεως τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων διὰ λόγους ἀσθενείας τῶν οἰκείων Προκαθημένων.

Καὶ ἰδοὺ εὐρίσκουμαι εἰς τὴν Ἀδελφὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν Πολωνίας, παρὰ τὰ ἐκ τῶν πολλῶν καθηρότων μου ἐμπόδια, τὰ ὁποῖα ὑπερνεκλήθησαν χάριτι Κυρίου, ἀλλὰ καὶ χάρις εἰς τὴν εὐλιχρινὴν καὶ θαθεῖαν ἀγάπην τοῦ Μακαριωτάτου κ. Βασίλειου, ἐπὶ δὲ καὶ τοῦ Πολωνικοῦ Λαοῦ καὶ τοῦ ἐν Ἑλλάδι Ἐκλεκτοῦ Ἐκπροσώπου τῆς Πολωνικῆς Κυβερνήσεως, Πρέσβεως, ὅστις ἐν εἰδικῇ ἐπισκέψει προσέθεσε τὴν εὐγενεστάτην παράκλησίν του, ὅπως μὴ ἀναβάλω τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ταξιδίου μου εἰς τὴν ὠραίαν σας Χώραν. Καὶ ἡ συρροὴ τῶσαν εὐγενῶν ἀδελφικῶν ἐκδηλώσεων δὲν ἦτο δυνατόν, εἰμὴ νὰ συντελέσουν εἰς τὴν ὑπερνεκλήσιν τῶν δυσκολιῶν,

ὥστε νὰ πραγματοποιηθῆ ἡ ἐπίσκεψίς μας αὐτή, ἔστω καὶ κατὰ συμπέσειν τοῦ ἀρχικοῦ προγράμματος, ἀπὸ δεκαήμερον εἰς ἑξαήμερον, ὥστε ἀμέσως, ἅμα τῇ ἐπιστροφῇ μου εἰς Ἑλλάδα, τὴν ἐπομένην νὰ εἶμαι ἔτοιμος διὰ τὰς ἐργασίας τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἄλλὰ ἡ ἀμοιβή μας ἐπῆρξε δαφιλεσιότη.

Διότι ἐπιστρέφοντες εἰς τὰ ἴδια, ἐγὼ ὡς καὶ πάντα τὰ μέλη τῆς Συνοδείας μου, θὰ εἶμεθα κομισταὶ τῶν πλοσιῶν αἰσθημάτων ἐκ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς φιλοξενίας τῆς Α. Μακαριότητος καὶ ὅλου τοῦ Πολωνικοῦ λαοῦ, ὅστις διὰ τῶν ἐγγενῶν Ἐκπροσώπων τῆς Κυβερνήσεώς του, ὅπου καὶ ἂν ἐπήγαμε, μᾶς ἔδειξαν διὰ γνωρίζον νὰ ἀγαποῦν τοὺς Ἕλληνας ὡς ἀδελφούς πραγματικούς καὶ διὰ τοῦτο ἡ ὅλη ἀτιμώσφαιρα, κατὰ τὴν περιουσίαν ἐντὸς τῆς Χώρας σας, ἀξιότιμοι Ἐκπρόσωποι τοῦ Πολωνικοῦ Κράτους, ἦτο θερμὴ καὶ ἄκρως φιλική, πρᾶγμα πὸν θὰ συντελέση εἰς τὸ νὰ μὴ λησμονήσωμεν ποτὲ τὴν ἐπίσκεψίν μας αὐτήν.

Εἶπεν ὁ ἀγαπητὸς Ἀδελφὸς Ἅγιος Πολωνίας πρὸ ὀλίγου, διὰ κοινῆ σχεδὸν ἦτο ἡ τύχη τῶν Χωρῶν καὶ τῶν λαῶν μας κατὰ τὸν ἐπάραιον δευτέρου παγκόσμιον πόλεμον. Κοινὴ καὶ εἰς ἀγῶνας ἐθνικὸς καὶ περιπετείας ἐθνικᾶς, διότι καὶ οἱ καὶ ἡμεῖς ὑπέστημεν τὴν ἐπίθεσιν τῶν ὁρδῶν τῶν στρατευμάτων τοῦ Ἀξονος καὶ διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου καὶ οἱ λαοὶ μας ἐγνώρισαν τὰ φόβερὰ δεινὰ τῆς κατοχῆς τῶν θαρβάρων ἐπιδρομῶν.

Ἡ θεία Πρόνοια ἐπεφύλαξεν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος τὴν μεγάλην, ἀλλὰ καὶ πικρὰν τιμὴν κατὰ τὴν διαδρομὴν τῆς ἱστορίας του, νὰ εἶπη πολλὰ «ΟΧΙ» εἰς ὅσους ἠθέλησαν νὰ τοῦ στερήσουν τὴν ἐλευθερίαν. Τὸ τελευταῖον «ΟΧΙ» τὸ ἐπόβαλε ἐναντίον τῶν ἀναιδῶν ὑποψηφίων κατακτητῶν, δηλ. δύο σιδηροφράκτων αὐτοκρατοριῶν, ἐναντίον τῶν ὁποίων καὶ ἤγειρεν ἡρωϊκῶς τὰ στήθη τῆς ἡ Ἑλλάς. Καὶ ἐπολέμησε. Καὶ οὐσιαστικῶς ἐνίκησεν. Καὶ ἄφησε τὸν κόσμον ἐμβρόντητον, νὰ διακηρύξῃ μὲ θανμασμόν, πλὴν λησμονηθέντα, μετὰ τὴν Νίκην τῶν Συμμάχων, ὅτι μέχρι σήμερον ἐλέγομεν: «Οἱ Ἕλληνες πολεμοῦν σὺν ἡρώεσ», ἐνῶ εἰς τὸ ἐξῆς θὰ λέγομεν: «Οἱ ἡρώες πολεμοῦν σὺν Ἕλληνας».

Πιστεύω διὰ αὐτὰ εἶναι εἰς ὅλους σας γνωστά.

Δυστυχῶς ὅμως, οὐδεὶς ἐξ ἐκείνων πὸν ἐθαύμαζον τὰ πολεμικὰ κατορθώματα τῶν Ἑλλήνων, διαμαρτύρεται διὰ τὰ εἰς βάρος Ἑλλήνων ἀδικήματα. Οὐδεὶς σηκώνει τὴν φωνὴν του σήμερον, διὰ νὰ διαμαρτυρηθῆ δι' ὅσα φρικαλέα καὶ θάρραρα ἔργα λάβει χώραν εἰς βάρος τῶν Ἑλλήνων τῆς Κύπρου, ἐκ τῆς ἀδίκου καὶ ἀπροκαλύπτου ἐπιθέσεως Κράτους, διεκδικουμένου θέσιν (Συμμάχου), ὅστις ὅμως κατὰ μὲν τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον εὐρίσκειτο εἰς

τὸ ἀντίπαλον στρατόπεδον, κατὰ δὲ τὸν δευτέρου οὐδὲ σφαίραν ἔρριψε.

Οὐδεὶς σηκώνει φωνὴν διαμαρτυρίας διὰ τὴν ἐπὶ τῇ θάσει προδιαγεγραμμένον σχεδίου γενοκτονίας ουστηματικὴν ἐξόντωσιν τῶν Ἑλλήνων τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν Νήσων Ἰμβρου καὶ Τενέδου.

Καὶ οὐδεὶς ἤγειρε ποτὲ φωνὴν διαμαρτυρίας διὰ τὴν φίμωσιν καὶ εἰς τὴν ἀφάνειαν ἤδη εὐρισκομένου ὀλοκλήρου λαοῦ ἐκ τριακοσίων περίπου χιλιάδων τῆς Βορείου Ἡπείρου, πὸν καταδυναστεύεται ὑπὸ τοῦ Ἀλβανικοῦ Κράτους, ὅπου δὲν ἄφησε οὔτε Ἱερέα οὔτε Ἱερὸν Ναὸν ὁρθῖον. Ἔτσι ἐνῶ εἶναι σαφῆς ἡ πρόβλεψις τῆς βαθμιαίας ἐξαφανίσεως τῆς τεραστίας αὐτῆς Ἑλληνικῆς Μειονότητας, ὑποκριτικώτατα οἱ σημερινοὶ «Μεγάλοι» κόπτονται διὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα!

Τοῦτο εἶναι τὸ παράπονον μου ὡς Ἕλληνας Ἱεράρχου, ἀλλὰ καὶ τὸ παράπονον παντὸς Ἕλληνας. Τὴν ἀφορμὴν μᾶς ἔδωκεν ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς Βασίλειος. Καὶ ὀφείλομεν ὅλοι νὰ μὴ κωφεύωμεν, διὰ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα καταπατῶνται, ὡς συμβαίνει εἰς τὴν Κύπρον, εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ εἰς τὴν Β. Ἡπείρον.

Ἄλλὰ ἂς διακόψωμεν ἐδῶ, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς τύχας τῶν Ἐθνῶν μας, γύρω ἀπὸ τὴν βίαν καὶ τὴν προσπάθειαν ἐκείνων πὸν, παρὰ τὰς περὶ τοῦ ἀντιθέτου διακηρύξεις, στεροῦν τῆς ἐλευθερίας τοὺς ἀνθρώπους.

Ἐπαρροχόμενοι δὲ εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ Μακαριωτάτου καὶ τῆς Πολωνικῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σημερινοῦ ταξιδίου μας, βεβαιούμεν ἴσως τὸν Μακαριώτατον, ὅσον καὶ τὸν Πολωνικὸν Λαόν, ὅτι ἡ Ἀντιπροσωπεία μας θὰ εἶναι διαπύσιος κήρυξ καὶ ἕνας καλὸς εἰσηγητὴς πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν καὶ δι' αὐτῆς πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, ὅτι ὀφείλομεν νὰ εἶμεθα στενωῶς συνδεμένοι, νὰ ἔχωμεν συγγὰς ἐπαφὰς καὶ ἐπικοινωνίας, εἴτε πολιτιστικᾶς, εἴτε οικονομικᾶς, εἴτε πνευματικᾶς, διότι αὐτὸ ἐπιβάλλει τὸ συμφέρον τῶν δύο λαῶν μας.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἐξάρω καὶ τὸν ἀξιόλογον ῥόλον, τὸν ὁποῖον λίαν εὐστόχως καὶ συνειτῶς διαδραματίζει, διὰ τὴν στενὴν σύνδεσιν τῶν δύο Χωρῶν μας ὁ ἀξίος Ἐκπρόσωπος τῆς Πατριδος μας ἐν Πολωνίᾳ Ἐξοχώτατος Πρόεδρος κ. Α. Μαρζαντιωνάτος, ὁ ὁποῖος καὶ εἰσηγεῖται τὰ δέοντα, ἀλλὰ καὶ εἰς ἡμᾶς ὠμίλησε ἀκόμη μετὰ θέρου, περὶ τῆς ἀνάγκης, ἡ ὁποία καὶ ἐπιβάλλει τὴν σύσφιγξιν καὶ περαιτέρω ἀνάπτυξιν τῶν δεσμῶν τῶν δύο Χωρῶν μας.

Ἡμεῖς, δηλ. ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία καὶ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Πολωνίας, δὲν εἶμεθα ὀνόματι

μόνον Ἀδελφαί Ἐκκλησίαι, ἀλλὰ οὐσιαστικῶς. Καί τὰ προβλήματα ἡμῶν εἶναι καὶ ἰδικά μας προβλήματα. Καὶ ἀντιθέτως, τὰ προβλήματα τὰ ἰδικά μας εἶναι καὶ προβλήματα τῆς Ὁρθοδόξου Πολωνικῆς Ἐκκλησίας, τὴν ὁποίαν ἀφείλουν αἱ ἄλλαι πολυπληθέστεραι ἐδῶ θρησκευτικαὶ Κοινότητες νὰ σέβωνται καὶ νὰ τιμοῦν δεόντως. Διότι, μετὰ ἀπὸ ἴσους διαλόγους, τοὺς ὁποίους διεξάγει ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία πρὸς τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας καὶ Ὁμολογίας, εἶναι ἀδιανόητον νὰ ὑπάρχη καχυποψία καὶ δολιότης ἔναντι τῆς μικρᾶς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Πολωνίας.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἡμεῖς ὡς Ἀδελφαί Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι, θὰ συνεχίσωμεν τὰς ἐπαφάς μας, αἱ ὁποῖαι δὲν θὰ εἶναι μόνον ἐπαφαὶ δύο Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καὶ οὐσίαν θὰ εἶναι ἐπαφαὶ δύο ἀγαπημένων Λαῶν, διὸ καὶ ἐγείρω τὸ ποιήριον τοῦτο, ἕπερ ὑγείας καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἀρχῶν, δηλ. τοῦ Προκαθημένου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας κ. Βασιλείου, ἀλλὰ καὶ τῶν Κρατικῶν Ἀρχῶν, τῶν κ.κ. Ἐκπροσώπων τῆς Κυβερνήσεως τῆς Πολωνίας, καὶ ὁλοκλήρου τοῦ Πολωνικοῦ Λαοῦ.

Ἐν συνεχείᾳ ὠμίλησεν ὁ Ἀναπληρωτὴς τοῦ Ὑπουργοῦ Θρησκευτικῶν Ὑποθέσεων κ. Janusz Fekesz, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

«Ἐδλογημένε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος,

Σεβαστοὶ Ἐκπρόσωποι τῆς Μεγάλης Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας,

Μακαριώτατε Μητροπολίτα τῆς Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας,

Ἀξιότιμοι Συνδαιτυμόνες,

Ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω τὴν χαρὰν τῶν Πολωνικῶν Κρατικῶν Ἀρχῶν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἀφίξεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ τῆς Συννοτίας του.

Ἦκουσα ὅσα εἶπεν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν διὰ τὴν Πολωνικὴν φιλοξενίαν καὶ τὸν εὐχαριστῶ διὰ τοὺς ὥραλους τοῦ λόγου, πῶς ἐπάλλοντο ἀπὸ εὐχαρίστησιν διὰ τὸν ἀνθορμητισμὸν καὶ τὸ πηγαῖον αὐτῆς τῆς φιλοξενίας. Θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω εἰς αὐτά, ὅτι αὐτὴ ἡ φιλοξενία προέρχεται ἀπὸ μίαν ἐνδοξότεραν ἔννοιαν πολιτιστικῆς καλλιτεργείας πῶς χαρακτηρίζει τὸν Πολωνικὸν Λαὸν γενικῶς. Βέβαια ὁ Ὁρθόδοξος Λαὸς μας βρῆκε τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὸ πρόσωπον τῶν ὁμοδόξων τοῦ Ἑλλήνων νὰ διώσῃ ἐλευθέρᾳ τὴν ἀδελφικὴν τοῦ ἀγάπην καὶ τὰ ἀδελφικά του αἰσθήματα μετὰ τὴν μορφήν τῆς πατροπαράδοτου πολωνικῆς φιλοξενίας, ὡς μίαν διέξοδον ἔναντι μιᾶς παλαιᾶς μικρᾶς ἐμπειρίας ἀπὸ θλιβερᾶς προστριβᾶς μετὰ τὸν Ρ)καθολικισμὸν, πρᾶγμα

διὰ τὸ ὅποιον κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς τῆς ὥρας μας συναντήσεως δὲν θὰ ἤθελα νὰ ὁμιλήσω, διότι θὰ ἀπειτέλει παραφωνίαν.

Πάντως θὰ ἤθελα νὰ πῶ, καὶ τοῦτο ὡς δείγμα τῆς ἀνοικτῆς μας ἐλευθέρως καλλιτεργείας καὶ ἀνεμπόδιτον ἐκφράσεως γνώμης, ὅτι ἡ Ρ)καθολικὴ πλευρὰ θὰ ὄφειλε νὰ σεβασθῇ ὅπωσδήποτε ὠρισμένα στοιχεῖα τῆς Ὁρθοδόξου κουλτούρας, ἡ ὁποία ἔχει δώσει δειγμάτων ἐξαιρετικῆς Τέχνης εἰς τὴν Πολωνίαν.

Ἔχομεν μίαν παλαιὰν παράδοσιν ἀνεξιθρησκείας. Χωρὶς νὰ θέλω νὰ ἐξιδανικεύσω τὸ παρελθὸν σημεῖον ὅτι εἴμεθα ὁ πρῶτος λαὸς, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν Σύνοδον τῆς Κωνσταντίας εἶχαμε τὴν εὐκαιρίαν νὰ εἴπωμεν ὅτι δὲν χρειάζεται νὰ ἐπιβάλωμεν τὴν πίστιν μας μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ ξίφους.

Τὸ 1768 τὸ Κοινοβούλιον τοῦ Βασιλείου τῆς Πολωνίας, μετὰ ἐπιβίον ποινῆς θανάτου, ἀπηγόρευσε νὰ χαρακτηρίζωνται οἱ Ὁρθόδοξοι ὡς Σχισματικοί. Ἀπλῶς ἐπέτρεψε νὰ τοὺς ὀνομάζων «ὀπαδοὺς Ἑλληνικῆς Πίστεως» ἢ «Ἀντι - Οὐνίτες».

Τὸ Σοσιαλιστικὸν μας καθεστὼς συνεχίζει αὐτὴν τὴν ἀνθρωπιστικὴν παράδοσιν ἀνοχῆς. Εἴμαστε κράτος Λαϊκόν. Καὶ ὡς κράτος δὲν κάνομεν διακρίσεις ἔναντι τῶν διαφόρων θρησκειῶν καὶ εἰς καμμίαν δὲν παραχωροῦμεν ἰδιαιτέρα δικαιοῦματα ἐν ὁμοίᾳ πρὸς τὰς ἄλλας. Καὶ δυνάμεθα μετὰ ὑπερηφάνειαν νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἔλαι αἱ θρησκευτικαὶ πεποιθήσεις τυγχάνουν τῆς αὐτῆς μεταχειρίσεως, ὅπως ἀσφαλῶς εἶχαν τὴν εὐκαιρίαν νὰ διαπιστώσουν οἱ ἀγαπητοὶ μας φιλοξενούμενοι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐδῶ παρουσίας των.

Ἡ καλύτερη παράδοσις τοῦ Λαοῦ μας δὲν εἶναι μόνον ἡ μάχη διὰ τὴν ἰδικήν του ἐλευθερίαν, ἀλλὰ καὶ ἡ μάχη διὰ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τῶν ἄλλων λαῶν. Οἱ λαοὶ μας ἔχουν παρομοίαν ἱστορίαν, διότι κατὰ τὴν διάρκειαν αἰῶνων ἐμάχοντο ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας. Διὰ τὸν κοινὸν ἀγῶνα τῶν λαῶν μας κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου ἤδη ὠμίλησεν ὁ Μακαριώτατος Πολωνίας. Ὁ δὲ Μακαριώτατος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἰδῇ εἰς τὸ Ἄουσβιτς, πῶς ὀδηγεῖ ἡ κτηνωδία. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς εἶναι ἰδιαιτέρα ἐπιθυμία μας καὶ ἐνδιαφέρον νὰ ζήσῃ ὁλος ὁ κόσμος ἐν ειρήνῃ. Δὲν μᾶς εἶναι ἀδιάφορος οἱ τύχαι τῶν ἄλλων λαῶν, ὅπως φρονικὰ καὶ τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος τόσα ὑπέφερε κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν αἰῶνων καὶ τώρα πάλιν ἔχει μίαν ἴσους δύσκολον τύχην. Εἰς τὸ Ἄουσβιτς ἐδολοφονήθησαν ἄνθρωποι διαφόρων προελεύσεων, καὶ χριστιανοὶ καὶ κομμουνισταί. Ἐχάθησαν διότι ἦσαν πιστοὶ εἰς τὸν ἀνθρωπισμὸν, ὁ ὁποῖος ἐγεννήθη εἰς τὴν Ἀρχαίαν Ἑλλάδα. Καὶ θὰ ἤθελα νὰ θέσω τὸ ἐξῆς ἐρώτημα: Εἶναι μήπως μίαν τέτοια κατάσταση δυνατὴ μόνον κατὰ τὴν διάρκειαν ἀκραίων περιπτώσεων; Πιστεύω ὅτι ὄχι. Πιστεύω

στι το δικαίωμα να ζή κανείς εν ειρήνη και εν ελευθερία είναι το σπουδαιότερον απ' όλα και χάρω διότι ή ευκαιρία της επισκέψεως του Άντιπροσώπου της Έκκλησίας της Ελλάδος εις την Πολωνίαν, επισκέψεως εκκλησιαστικού χαρακτήρος, είναι ένα κίνητρον διά την επέκτασιν των φιλικών δεσμών μεταξύν των λαών μας, καθώς και διά την υπόθεσιν της ειρήνης. Δέν υπάρχει σπουδαιότερον προῶγμα από την υπόθεσιν της ειρήνης. Και δέν μπορούμε να δεχθώμεν, διι κατά την στιγμήν που έκατομμύρια ανθρώπων πεινούν, δίνωμε τόσα χρήματα δι' έξοπλισμούς.

Οί ύπηλοί μας επισκέπται είχαν την ευκαιρίαν να ίδουν πολλά δείγματα της αναπτύξεως της Χώρας μας. Κάθε ζλότι, το όποιον δίδεται δι' έξοπλισμούς, μπορεί να χρησιμοποιηθή διά το καλόν του

λαού. Δι' αυτό ή Χώρα μας ήτο και θα είναι πάντοτε ύπερ του διεθνοϋς άφσπλισμού.

Τώρα έρχομαι εις ένα θέμα, το όποιον ενδιαφέρει τους ύπηλούς μας φιλοξενουμένους.

Ο Μητροπολίτης Βασιλείος είχε την ευκαιρίαν εν συντομία να με ενημερώση διά την πρότασιν, περι ανταλλαγής σπουδαστών Θεολογίας μεταξύν των Όρθοδόξων Έκκλησιών Πολωνίας και Ελλάδος. Δύναμαι να διαβεβαιώσω εν προκειμένω, διι αι Άρχαι της Χώρας μας σύμφωνα με το Σύνταγμα, περι ανεξιθρησκείας, θα προσπαθήσουν να διευκολύνουν την πραγματοποιήσιν αυτού του σχεδίου. "Ας θεωρηθή και αυτό, ως μία ύπογραμμισις του ότι ή επίσκεψις σας είναι μόνον ή άρχή των έπαφών μεταξύν των δύο Έκκλησιών».

Άπό την επίσκεψιν εις τον Έξοχ. ύπουργόν κ. Κόγκολ (εις το μέσον όρθιος). Δικαίτηνται έξ άριστερών πρός τα δεξιά οί Σεβ. Μητροπολίτης Κίτρους κ. Βαρνάβας, Έξοχ. κ. Α. Μαρκαντωνάτος, Πρέσβυς της Ελλάδος εν Πολωνία, ό Μακ. Αρχιεπίσκοπος κ. Σεραφείμ, ό Μακ. Μητροπολ. Πολωνίας κ. Βασιλείος, ό Σεβ. Μητροπολ. Ταλκντίου κ. Άμβρόσιος κ.ά.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ δευτερολογῶν εἶπε:

«Σᾶς εὐχαριστοῦ πολὺ. Καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ προσθέσω, ὅτι δὲν θὰ ἀργήσω νὰ κάνω ἐπισήμως πρόσκλησιν τοῦ Μακαριωτάτου Μητροπολίτου Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας κ. Βασιλείου εἰς τὴν Πατριδα μας, τὴν Ἑλλάδα, ὅπου θὰ δεχθῶμεν αὐτὸν ὡς ἀδελφὸν πραγματικόν, ἀλλὰ καὶ ὡς Πολωνὸν Πολίτην».

Μακαριώτατος Βαρσοβίας:

«Σᾶς εὐχαριστοῦ ἐγκαρδίως διὰ τὴν ἀδελφικὴν σας πρόσκλησιν, ἣ ὅποια μοῦ προκαλεῖ ἀσυνήθιστον χαρὰν μετὰ τὴν σκέψιν ὅτι θὰ ἔχω τὴν εὐκαιρίαν νὰ συναντηθῶ μαζί σας εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ ξαναδρεθῶ πάλι ἀνάμεσα εἰς τὸν εὐσεβῆ λαὸν σας, διὰ μίαν κοινήν λειτουργίαν, διὰ τὸ καλὸ τῶν λαῶν μας, διὰ τὴν εἰρήνην τοῦ κόσμου».

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Τὴν ἐπομένην, 15 Μαΐου, Δευτέραν, ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐπραγματοποίησεν περὶ τὴν μεσημέριαν ἐπίσκεψιν εἰς τὸν Ὑπουργὸν Προεδρίας καὶ Πολιτισμοῦ τῆς Πολωνικῆς Κυβερνήσεως κ. Καζίμιρ Κόγκολ εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Μέγαρον. Ἐκεῖ εἰς ἀτμόσφαιραν φιλικῆν διεξήχθη ἡ ἐξῆς συζήτησις:

Ὁ κ. Ὑπουργὸς Κόγκολ:

«Μετὰ χαρᾶς Σᾶς καλωσορίζω, Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, Σᾶς καὶ τὰ μέλη τῆς Συνοδείας σας, ἀπὸ μέρους τοῦ Ὑπουργείου Προεδρίας, εἰς τὸ ὅποιον ὑπάγεται καὶ ὁ Τομεὺς τῶν Θρησκευτικῶν Πεποιθήσεων».

Μὲ μεγάλην μου χαρὰν σᾶς κολωσορίζω ἐδῶ, διότι ἐκτὸς τῆς τιμῆς τῆς σημερινῆς σας ἐπισκέψεως, δὲν λημονοῦμεν καὶ ὅτι ὁ Εὐρωπαϊκὸς πολιτισμὸς ἔχει τὴν πηγὴν του εἰς τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα.

Ἡ παρουσία σας ἐδῶ μᾶς χαροποιεῖ καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ἀποβλέπει καὶ εἰς τὴν σύσφιξιν τῶν πολιτιστικῶν δεσμῶν μεταξὺ τῶν Χωρῶν μας, δεδομένου ὅτι ἡ ἐπαφὴ τῶν Ἐκκλησιῶν ἀσφαλῶς ἔχει εὐρύτερον χαρακτῆρα ἀπὸ τὴν ἀπλὴν θρησκευτικὴν ἐπαφὴν, ἴσως διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν Χωρῶν μας, Ἑλλάδος καὶ Πολωνίας, ὅσον καὶ ἐπὶ παγκοσμίου θάσεως διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν καὶ προώθησιν τοῦ θέματος τῆς εἰρήνης μεταξὺ ὄλων τῶν λαῶν. Καὶ θὰ ἐπρόκεινα, χάριν αὐτοῦ τοῦ λόγου, ἢ σημερινῆ συγκέντρωσις νὰ ἔχη ἐλεύθερον χαρακτῆρα, μετὰ τὴν ἐννοίαν ὅτι ἡ ἐξ Ἑλλάδος μεταφορὰ τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων, δὲν περιορίσθη μόνον ἐπὶ τοῦ θρησκευτικοῦ πεδίου, ἀλλὰ ἐπέδρασε καὶ εἰς τὴν χάραξιν τῆς ἱστορίας τῆς Χώρας μας».

Μακαριώτατος Ἀθηνῶν:

«Κύριε Ὑπουργέ,

Καὶ ἐγὼ ἐπιθυμῶ, ἀπὸ μέρους ὅλης τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, νὰ σᾶς εὐχαριστήσω, διότι εἴχατε τὴν καλωσύνην νὰ μᾶς τιμήσετε διὰ τῆς ὑποδοχῆς, τὴν ὁποίαν μᾶς ἐκάματε ἐδῶ εἰς τὸ Κυβερνητικὸν τοῦτο Μέγαρον.

Εἶναι γεγονός, ὅτι καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐδῶ διαμονῆς μας, μᾶς ἐδόθη ἡ εὐκαιρία, ἐκτὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐπαφῶν, διὰ παραλλήλων κοινωνικῶν ἐπισκέψεων, τὰς ὁποίας εὐγενῶς προέδρασε τὸ πρόγραμμα, τῆς διαπιστώσεως τῆς προόδου καὶ τῶν ἐπιτενυμάτων τῆς Χώρας σας εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς.

Πράγματι λοιπόν, ὅπως καὶ σεῖς εἶπατε, ἡ ἐπίσκεψίς μας αὐτὴ εἶναι μία εὐκαιρία, ὥστε αἱ σχέσεις τῶν δύο Χωρῶν μας νὰ προσλάβουν καὶ εὐρύτεραν ἐννοίαν, ὥστε νὰ πλησιάσουν περισσότερο οἱ Λαοὶ μας. Δι' ἡμᾶς τοὺς ἐκκλησιαστικούς, ὁ «λαὸς» λέγεται «πλήρωμα». Μὲ διαφορετικὰς λέξεις ἀναφερόμεθα εἰς τὸ αὐτὸ νόημα. Τὰ χριστοπύωνμα πληρώματα τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μας, ποὺ ταυτοχρόνως εἶναι καὶ οἱ Λαοὶ τῶν δύο Χωρῶν μας, ἔχουν διὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐπαφῶν τὴν εὐκαιρίαν τῆς εὐρύτερας γνωριμίας, ὅχι δὲ μόνον διὰ τὴν σύσφιξιν τῆς ἀδελφικῆς ὁμοδοξοῦ συνπαράξεως ὡς Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καὶ ἀναπτύξεως κρατικῶν καὶ ἐθνικῶν δεσμῶν, διὰ τοὺς ὁποίους ἄλλωστε συνηγοροῦν καὶ τὰ ἱστορικὰ δεδομένα.

Καὶ ἡ μὲν ἀρχὴ ἔγινε διὰ τῶν Ἐκκλησιῶν μας, τῶν δύο Ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Πολωνίας καὶ Ἑλλάδος, θέλω δὲ νὰ πιστεύω, ὅτι ἡ ἐπαφὴ μας αὐτὴ, ἀφοῦ ἐκδηλοῦται κοινῇ ἐπιθυμίᾳ, θὰ ἔχη τὰς ἐπιθυμητὰς καὶ μεταξὺ τῶν Κρατῶν μας, τοῦ Πολωνικοῦ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ, προεκτάσεις τῆς.

Ἐύχομαι νὰ ὑγιαίνετε καὶ νὰ εὐημερῆτε ὡς Λαὸς καὶ ἡ ἐπίσκεψίς μας ἐδῶ νὰ γίνῃ ἀφειρητὰ καὶ πολλῶν ἄλλων ὁμοίων ἀμοιβαίως».

Ὁ κ. Ὑπουργὸς Κόγκολ:

«Ἐὐρισκόμεθα εἰς ἓνα κτίριον τὸ ὅποιον ἔχει κτισθῆ τὸν 17ον αἰῶνα.

Τὸ ἔτος 1817, ἐγκαθιδρύθη ἐδῶ τὸ πρῶτον Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων εἰς τὴν Εὐρώπην, εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν.

Πιστεύομεν ὅτι εἴμεθα οἱ συνεχισταὶ αὐτῆς τῆς παραδόσεως. Εἰς τὴν Σοσιαλιστικὴν Πολωνίαν ἡ κοινωνικὴ κατάστασις ἔχει διαμορφωθῆ κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον.

Εἰς τὸν Πολωνικὸν χῶρον συνητήθησαν δύο παγκόσμιοι ἰδεολογίαι, ὁ Χριστιανισμὸς καὶ ὁ Μαρξ-

σμός. Καί έχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ πρέπει νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν ὁρθὴν συνύπαρξιν τῶν δύο αὐτῶν ἰδεολογιῶν εἰς τὴν Χώραν μας, ὅπου ἡ π λ ε ι ο ν ὀ τ η ς τ ο ὦ λ α ο ὦ θ ρ η σ κ ε ὑ ε ι, μεριμνῶντες διὰ τὴν ἀποφυγὴν κοινωνικῶν προβλημάτων, ὥστε κάθε Πολωνός, ἀνάλογα μετὰ τὴν θρησκευτικὴν του τοποθέτησιν, νὰ ἀνήκῃ ἐλευθέρως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν του καὶ νὰ ἀσκῇ ἐλευθέρως τὰ θρησκευτικὰ του καθήκοντα ὡς καλὸς χριστιανός, ἀλλὰ συγχρόνως νὰ εἶναι καὶ ἕνας καλὸς Πολωνὸς πολίτης.

Καὶ ὑπ' αὐτὴν τὴν ἔννοιαν, πιστεύομεν ὅτι προχωροῦμεν πρὸς μίαν κατευθύνσιν κοινῶν ἐνδιαφερόντων δι' ὅλους τοὺς Πολωνούς, πὸν δὲν ἐπηρεάζεται ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τὴν Θρησκείαν, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἀναγνώσιν τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων, καὶ τὸ Κράτος συμπαρίσταται εἰς τὰς ἑλικῆς ἀνάγκας ὅλων τῶν ἐν Πολωνίᾳ Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν.

Τὸ Ἐργατικὸν Κόμμα τῆς Πολωνίας, ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς Διοικητικῆς Μηχανῆς, χρησιμοποιεῖ ὅλα τὰ μέσα διὰ τὸ καλὸν τοῦ Πολωνικοῦ Λαοῦ. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευρὰν καὶ αἱ Ἐκκλησίαι ἐπιδιώκουν τὸν αὐτὸν σκοπὸν, τότε οἱ δρόμοι μας συναντῶνται.

Κατὰ τὴν ἱστορικὴν διαδρομὴν τῆς Χώρας μας, εἰς περιόδους μεγαλείου, ἀλλὰ καὶ εἰς σιγμὰς τραγικὰς, ἡ Θρησκεία ἦτο ὁ παράγων ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος διετήρησε τὴν ὑπαρξίν μας ὡς Λαοῦ, τότε πὸν δὲν ὑπῆρχε Πολωνικὸν Κράτος, ὅπως συνέβη καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου. Κατὰ τὴν δραματικὴν ἐκείνην περίοδον βλαί αἱ Ἐκκλησίαι ὑπερήκουσαν τὴν Πατρίδα μας ἐναντίον τῶν Χιτλερικῶν, ἐναντίον τοῦ ἐξανδραποδισμοῦ τοῦ λαοῦ μας. Εἰς τὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως, πὸν ὅπως γνωρίζω τὰ ἐπισκεφθήκατε, ἐξωντώθησαν 2.500 κ λ η ρ ι κ ο ἰ διότι ἦσαν Πολωνοί, μεταξὺ δὲ αὐτῶν ἀνεσκολοπίσθη καὶ ἕνας Πολωνὸς ἐπίσκοπος ἡλικίας 82 ἐτῶν!

Ὅταν δὲ ἦλθεν ὁ καιρὸς τῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς Χώρας μας ἐκ τῶν εἰρημίων, ὅλος ὁ Πολωνικὸς Λαὸς ἀδελφωμένος, ἀδιακρίτως θρησκευτικῶν πεποιθήσεων, ἐπροχώρησε πρὸς τὸν ἱερὸν αὐτὸν σκοπὸν.

Βασικὸς μας σκοπὸς κατὰ τὴν συνέχισιν τῆς πορείας τῆς Χώρας μας πρὸς τὰ ἐμπρὸς εἶναι ἡ συνεχὴς ἀνύψωσις ὅλου τοῦ Πολωνικοῦ λαοῦ καὶ τὰ προγράμματα τῆς κοινωνικῆς ἀναπτύξεως εἶναι χαρᾶ γμένα κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ ικανοποιῶν ὅλας τὰς πεποιθήσεις.

Θέλομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἡ ἀγωγὴ τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ ἐπιρροή τους πρὸς τὸν Πολωνὸν πολίτην θὰ ἔχῃ ἀγαθὰς ἐπιπτώσεις διὰ τὸ καλὸν τῆς Πατρίδος μας. Ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευρὰν, εἴμεθα εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ ἐξασφαλίζωμεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὰ μέσα ἐκεῖνα πὸν τῆς εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς της, ὅπως εἶναι ἡ ἀνοικοδόμησις Ἱερῶν Ναῶν καὶ γενικῶς τὰ μέσα τῆς

κατηχητικῆς δράσεως τῆς Ἐκκλησίας (Σεμινάρια, Ἱερατικά Σχολαί, Θεολογικὴ Ἀκαδημία κ.λπ.), ἕνα γενικὸν προσιατευτικὸν κρατικὸν πλαίσιον ἐκκλησιαστικῆς λειτουργίας, πέραν τοῦ ὁποῖου ἀπὸ αὐτὴν αὐτὴν τὴν Ἐκκλησίαν ἐξαρτᾶται ἡ ἀξιοποίησις του.

Τοιοῦτοτρόπως πιστεύομεν ὅτι θὰ δυνηθῶμεν εἰς τὸν εὐρύτερον παγκόσμιον γῶρον, διὰ τῆς ἐξασφαλίσεως τῶν πνευματικῶν ἀνατάσεων, νὰ συμμετάσχωμεν καὶ εἰς τὴν διεθνή πνευματικὴν ἐπαφὴν ὅλων τῶν λαῶν, διὰ τὴν διεθνή συνεργασίαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς εἰρήνης καὶ εὐτυχίας τοῦ κόσμου.

Καὶ θὰ ἤθελα νὰ σημειώσω, ὅτι μετὰ αὐτὴν τὴν ὁρθὴν ἀντιμετώπισιν, διελύθησαν ἐπιζήμιοι προκαταλήψεις πὸν κατεῖχαν τὸν λαὸν μας ἐν σχέσει πρὸς τὰς ἐπὶ μέρους Ἐκκλησίας. Νομίζω ὅτι αὐτὸ τὸ ἐπίτευγμα ἐν Πολωνίᾳ ἀποτελεῖ ἕνα ἀξιοσημειώτον παράδειγμα.

Καὶ συνεχίζων ὁ κ. Ὑπουργὸς τὴν ἀξιοσημειώτον ὁμιλίαν του, προσέθεσε:

Πιστεύομεν ὅτι αἱ Ἐκκλησιαστικαὶ αὐταὶ ἐπαφαὶ διαδραματίζουσιν ἕνα ἐξαιρετικὸν ρόλον, ἴσως διὰ τὸ καλὸν αὐτῶν τούτων τῶν Ἐκκλησιῶν μεταξὺ τους, ὅσον καὶ ἐπ' ὠφελείᾳ Κυβερνήσεων καὶ Λαῶν.

Πολλάκις, τὰς ἐπιτυχίας τῆς Ἐκκλησίας, ἡμεῖς τὰς θεωροῦμεν ὡς ἐπιτυχίας τοῦ Κράτους μας. Ὅταν π.χ. ἡ Χορφδιά ἢ Ὁρθόδοξος ἀντιπροσώπευσε τὴν Πολωνίαν εἰς ἕνα Φεστιβάλ, ἡμεῖς ἠοράνημεν ἰδιαιτέρως ἱκανοποιημένοι διὰ τὴν ἐπιτυχίαν της αὐτῆν.

Ὁ Μακρ. Μητροπολίτης Πολωνίας, ἀπαντῶν εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν, εἶπε:

«Θὰ ἤθελα, κ. Ὑπουργέ, νὰ ἐκφράσω ἀκόμη μίαν φορὰν τὴν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὸ πρόσωπόν σας, καθὼς καὶ πρὸς τὸν Ἐξοχώτατον ἐν Πολωνίᾳ Πρόσβην τῆς Ἑλλάδος κ. Α. Μαρκαντωνάτου, διὰ τὴν ἐλοποίησιν τῶν ὁνείρων μου, δηλ. διὰ τὴν μετὰ τὴν ἰδικὴν σας συμπαράστασιν, πραγματοποιήσιν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος εἰς τὴν Πατρίδα μας, τὴν Πολωνίαν. Ὅταν τὸ ἔτος 1970 εὐρισκόμην εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰς τὸ ἀνεπαράληπτα ὠραῖον ἐλληνικὸν περιβάλλον τοῦ Φωτός, τοῦ λαμπροῦ ἡλίου, τοῦ Πεντελικοῦ Μαρμαρόου, τοῦ Παρθενῶνος, καὶ τῶν ἄλλων ὑπερόχων ἀρχαίων μνημείων, ἐθεώρησα ὅρον καὶ προσευχὴν μου καὶ χρέος μου τὴν ζῶσαν ἐπανασύνδεσιν τῶν σχέσεων τῶν Ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν μας, ἀλλὰ καὶ τῶν ἱστορικῶς συνδεομένων λαῶν μας. Πολλὸν περισσότερον μάλιστα, διότι οἱ Χῶρες μας, κατὰ τὸν δεύτερον παγκόσμιον πόλεμον, προσέθεσαν ἕνα ἀκόμη μεγάλο λαμπρὸ διαμάντι εἰς τὸ ἔνδοξον ἱστορικὸν τους παρελθόν. Καὶ ἡμεῖς ἐπροσθέσαμεν σελίδα μεγαλείου, ἀλλὰ καὶ ἡ Ἑλλάς, ὅταν ἐγελοιοποιήσε

ιὰς σιδεροφράκτους στρατιάς τοῦ ὑπερόπτιου Μουσο-
λίφι εἰς τὰ Ἑπειρωτικά βουνά, καὶ ἐν συνεχείᾳ ἔ-
γραφε τὰς ἀπειρογράφους ἐκείνας σελίδας δόξης εἰς
τὰ ὄχρα τῆς Ἑλληνικῆς Θράκης, μετὰ τὴν χιλιετι-
κὴν ἐπίθεσιν. Τί μεγάλη τιμὴ διὰ τὴν μικρὰν Ἑλλά-
δα! Δύο αὐτοκρατορίαι, ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην, ἐναν-
τίον τῶν νεωτέρων Μαραθωνομάχων!

Μοῦ ἐδώσατε λοιπὸν τὴν μεγαλύτεραν χαρὰν τῆς
ζωῆς μου κ. Ὑπουργέ, καὶ δὲν ἐννοῶ μόνον τὸ πρό-
σωπὸν μου, ἀλλὰ καὶ ὀλόκληρον τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκ-
κλησίαν τῆς Πατρίδος μας, τῆς ὁποίας ἔχω τὴν τιμὴν
νὰ εἶμαι Προκαθήμενος. Αὐτὴ Σὰς εὐγνωμονεῖ καὶ
εὐδοκίαι τὴν εὐκαιρίαν νὰ διαλαλήσῃ καὶ ἀπὸ τῆς σι-
γμῆς καὶ τῆς θύσεως ταύτης μετὰ πόσης προσοχῆς
καὶ ἀμεροληψίας καὶ ἀντικειμενικότητος, ἀλλὰ καὶ
ἀληθοῦς ἐνδιαφέροντος ἀντιμετωπίζετε ὅλα τὰ θρη-
σκευτικὰ δόγματα καὶ πεποιθήσεις, καὶ παρέχετε τὴν
ὑποστήριξίν σας, ὥστε νὰ ἐργάζωνται ἐποικοδομητι-
κὰ καὶ εἰς τὸν θρησκευτικὸν τοῦς τομέα καὶ εἰς τὴν
διατήρησιν τῶν καλλιτεχνικῶν τοῦς θησαυρῶν καὶ
μνημείων.

Αὐτονόητον λοιπὸν ἐκπηγάζει καὶ τὸ ἰδικὸν μας
χρέος ἀέναντι τῆς τόσον στοργικῶς ἐνδιαφερομέ-
νης διὰ τὰ προβλήματα μας Πολωνικῆς Πολιτείας,
τῆς Πατρίδος μας, εἰς τὸν κοινὸν ἀγῶνα καὶ τὴν
συνεργασίαν πρὸς ἐπικράτησιν τῆς εἰρήνης καὶ τοῦ
καλοῦ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ μας καὶ ὅλου τοῦ κόσμου.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀθηνῶν δευτερολογῶν:

«Ὁ κ. Ὑπουργὸς Πολιτισμοῦ καὶ Θρησκευμάτων
μᾶς ἔθεσε ἴσον ὥραϊα τὰ ζητήματα τῶν σχέσεων
Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, πὸν παρακαλῶ νὰ μοῦ
ἐπιτρέψῃ νὰ τὸν συγχαρῶ διὰ τὴν σύλληψιν τῆς με-
γάλῃς σημασίας πὸν ἔχουν αἱ σχέσεις αὐταί. Πολὺν
περισσότερον καθὼς ἐμνημόνευσε καὶ πὸν εἶναι καὶ
γνωστὸν καὶ τὸ ἀκούσαμε καὶ ἐπανάληψιν κατὰ τὰς
ἡμέρας αὐτὰς ἀπὸ τοῦς διαφόρους Ὀμιλητὰς ἐδῶ
Ἐκπροσώπους τοῦ Κράτους, ὅτι, ὅπως καὶ ἡ Ἑλλη-
νικὴ Ἐκκλησία, εἶται καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Πολωνίας,
εἰς τοῦς ἀγῶνας ὑπὲρ Πατρίδος ἐπαιξε σπουδαῖον
καὶ σημαντικὸν ὄλον.

Ὅπως καὶ σεῖς, εἶται καὶ ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει
νὰ ἐπιδείξῃ ἑκατοντάδας μαρτύρων Πατριάρχων, Ἐ-
πισκόπων, Ἱερέων, καὶ Διακόνων. Καὶ διὰ τὸν δεύ-
τερον παγκόσμιον πόλεμον μάλιστα ἔχομε πολλοὺς Ἱε-
ρεῖς, πὸν κατὰ ποσοστὸν, ἐν συγκρίσει μὲ ἄλλας πο-
λυπληθεστέρας τάξεις, εἶναι περισσότεροί.

Χαίρω λοιπὸν ἰδιαίτερος διότι ἀκούω ἀπὸ τὰ
ἐπίσημα χεῖλη τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τὴν Ὀρθὴν τοῦ πρά-
γματος τοποθέτησιν, διότι ἀξίζει, νομίζω, κάθε συμ-
παράστασις πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἐναντι τῶν ἀγῶνων
καὶ θυσιῶν τῆς ὑπὲρ τοῦ συνόλου».

Ὁ κ. Ὑπουργὸς Κόγκολ:

«Ὅπως, ὅπως καὶ ἡμεῖς γνωρίζομεν μία προσ-
φορὰ ἀξιόλογος ἦτο καὶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ δράσις τοῦ Ἀρ-
χιεπισκόπου Μακαρίου».

Μακαριώτατος Ἀθηνῶν:

«Βεβαίως! Ἐχομεν ὅμως ἓνα παράπονον ἡμεῖς
οἱ Ἕλληνες!

Ἐνῶ τόσας θυσίας ἐπροσφέραμεν διὰ τὴν ἐλευ-
θερίαν τοῦ Ἀνθρώπου, καὶ μικρὰ Χώρα ἡμεῖς δὲν
ἐδιδάσαμεν νὰ ἀντιμετωπίσωμεν δύο αὐτοκρατορίας,
ἀντὶ ὅλων αὐτῶν τῶν προσφορῶν καὶ θυσιῶν, βλέπο-
μεν ὅτι ἐπὶ χρόνια τώρα δὲν ἀκούεται ἡ φωνὴ πὸν
πρέπει νὰ ἀκουσθῇ ἐκ μέρους τῶν ἐλευθέρων λαῶν,
εἴτε Δυτικῶν εἴτε Ἀνατολικῶν, ὑπὲρ τοῦ στενάζον-
τος ὑπὸ βαρβαρικὴν ἐπιδρομὴν Κυπριακοῦ λαοῦ, πα-
ρὰ τὰς ἑποικριτικῶς λαμβανομένας ἀποφάσεις τοῦ
ΟΗΕ. Εἰς τὸν 20ὸν αἰῶνα, ἀφίνεται ἓνας ἀποδεδει-
γμένως βάρβαρος λαὸς νὰ σφάζῃ, νὰ ἀτιμάξῃ, νὰ
ἐξανδροποδίξῃ Ἕλληνας ἐν Κύπρῳ. Ὅλοι οἱ Βαλ-
κανικοὶ λαοὶ ἐγγνώρισαν τὴν βαρβαρότητα τῶν Τούρ-
κων καὶ οὐδεὶς δικαιολογεῖται νὰ ἀδιαφορῇ. Καὶ
ἐνῶ δεκάδες χιλιάδων Ἑλλήνων τῆς Κωνσταντινου-
πόλεως καὶ τῶν Νήσων Ἰμβρου καὶ Τενέδου κατὰ
σατανικὸν σύστημα γενοκτονίας ἐξαφανίζονται, τὸλ-
μοῦν ὡὰ ζῆτοῦν καὶ ρέσται, τρόπον τινά.

Ἐχομεν ἐπίσης 300 χιλιάδας Ἕλληνας εἰς τὴν
Ἀλβανίαν, Ὀρθόδοξους Χριστιανούς, πὸν οἱ δυνά-
σται τοὺς δὲν τοὺς ἀφῆκαν τίποτε, οὔτε γλῶσσαν, οὔ-
τε θρησκείαν, οὔτε Ἱερεῖς, οὔτε Ἐκκλησίας πρὸς
ἄσκησιν τῶν θρησκευτικῶν τῶν καθηκόντων. Καὶ ὅχι
μόνον αὐτό, ἀλλὰ κάμουν συστηματικὰ ἀφελληνι-
σμόν. Εἶναι ἓνα παράπονον, νομίζω, λογικόν, τὸ ὁ-
ποῖον ἐκφράζει ὁ Ἑλληνικὸς Λαός. Καὶ ἐπὶ τῇ εὐ-
καιρίᾳ, παρακαλῶ καὶ ἡ Πολωνία νὰ ἐνώσῃ τὴν φω-
νὴν τῆς μὲ τὴν φωνὴν τῆς Ἑλλάδος διὰ τὰ θέματα
αὐτὰ».

Ὁ κ. Ὑπουργὸς Κόγκολ:

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι θὰ ὑπάρξῃ συμπα-
ράστασις ἀπὸ τὴν πλευρὰν μας.

Μακαριώτατος Ἀθηνῶν:

Εἰ δ' ἄλλως, θὰ ὀμιλοῦμεν διὰ εἰρήνην, καὶ εἰρή-
νην δὲν θὰ ἴδωμεν ποτέ!

Ὁ κ. Ὑπουργὸς Κόγκολ:

Συμφωνῶ μὲ τὸν Μακαριώτατον!

Ἐν συνεχείᾳ γίνετα: ἐπίσκεψις εἰς τὸ Κέντρον τοῦ
Ἐθνικοῦ Οἴκουμενικοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, ὅπου

έγινε δεξίωσις πρὸς τιμὴν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου. Ὁ Διευθυντής, προσφωνῶν, εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Με μεγάλην χαρὰν οὖς ὑποδέχεται τὸ Πολωνικὸν Οἰκουμενικὸν Συμβούλιον.

Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, τῶν Ἀγίων Μητροπολιτῶν καὶ Κληρικῶν, ἀποτελεῖ μεγάλην τιμὴν δι' ἡμᾶς.

Εἴμεθα ἀντιπρόσωποι τοῦ Πολωνικοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου περιλαμβάνονται ὀκτὼ Ἐκκλησίαι. Ἐκτὸς αὐτῶν, ὑπάρχον καὶ Ἐκκλησίαι, αἱ ὁποῖαι συνεργάζονται μετὰ τὸ Οἰκουμενικὸν Συμβούλιον.

Θὰ ἤθελα νὰ ἀρχίσω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τὴν Ὀρθόδοξον, πὺν εἶναι καὶ ὁ μεγαλύτερος ἀντιπρόσωπος τῶν ἐκκλησιαστικῶν μειονοτήτων. Δὲν εἶναι δὲ μόνον ἡ μεγαλύτερα ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἀλλὰ καὶ ἡ παλαιότερα ἐν Πολωνίᾳ.

Ἐπάρχει συζήτησις μεταξὺ τῶν ἱστορικῶν μας, ποῖα εἶναι ἡ πρώτη θρησκεία, ἡ ὁποία ἀνεπιχύθη ἐπὶ τῶν ἐδαφῶν μας, ἡ Λατινικὴ ἢ ἡ Ἀνατολική. Καὶ ὑπάρχον πολλὰ στοιχεῖα καὶ ἀποδείξεις, ὅτι ἡ Ἀνατολικὴ ἐπίδρασις ἦτο προγενεστέρα τῆς Δυτικῆς.

Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι ἓνα πνευματικὸν σήμα διὰ τὸ Οἰκουμενικὸν Συμβούλιον. Πολλὰ ὀφείλομεν εἰς τὸν Προκαθήμενον αὐτῆς Μακαριώτατον Μητροπολίτην Βασίλειον, ὁ ὁποῖος μᾶς προσφέρει πολυτίμες ὑπηρεσίες μετὰ ἐγκαρδιότητα εἰς περιπτώσεις δυσκόλων προβλημάτων. Καὶ περιβάλλομεν μετὰ ἀγάπην καὶ σεβασμὸν τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, τὸν Κλῆρον καὶ τὸ ποίμνιόν της.

Δευτέρα ἐν συνεχείᾳ, εἶναι ἡ Εὐαγγελικὴ Ἐκκλησία τῆς Αὐγούστου. Ἀντιπρόσωπός της εἶναι ὁ ἐπίσκοπος Ναζίνσκυ, ὁ καὶ πρόεδρος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου. Ἡ Εὐαγγελικὴ Ἐκκλησία ὑπάρχει ἐν Πολωνίᾳ ἀπὸ τὸν 16ον αἰῶνα, ἡ δὲ προσφορά της εἰς τὸν Πολωνικὸν πολιτισμὸν ἐνέχει πολὺ μεγάλην σημασίαν. Ἡ ἐπιτροπὴ της ὡς Ἐκκλησίας εἶναι μεγάλη ὑπὸ τὰς ἰδικὰς μας συνθήκας.

Εἰς τὴν τρίτην θέσιν εὐρίσκειται ἡ Μετερρυνθιμὸν Εὐαγγελικὴ Ἐκκλησία. Ὁ Ἐπίσκοπος Νιεφριεσέγιε εἶναι ἐπίτιμος πρόεδρος τοῦ Οἴκου. Συμβουλίου. Ἡ Μετερρυνθιμὸν Εὐαγγελικὴ Ἐκ-

κλησία ἔχει ὡσαύτως διαδραματίσει σπουδαῖον ρόλον εἰς τὴν παράδοσιν καὶ διατήρησιν τοῦ Πολωνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ εἰς αὐτὴν ὀφείλονται τὰ πρῶτα λογοτεχνικὰ ἔργα.

Εἰς τὴν τετάρτην θέσιν εὐρίσκειται ἡ Πολωνικὴ καθολικὴ Ἐκκλησία, ἡ ὁποία ἰδρύθη πρὶν ἀπὸ 80 χρόνια ἀπὸ Πολωνοὺς ἐν Ἀμερικῇ μετανάστας, καὶ εἶναι μέλος τῆς Ἑνώσεως τῶν Παλαιοκαθολικῶν τῆς Οὐτρέχτης. Ὁ ἐπίσκοπός της Μαγέσκυ ἀπουσιάζει. Αὐπεῖται πολὺ καὶ ζητεῖ συγγνώμην.

Εἰς τὴν πέμπτην θέσιν εὐρίσκειται ἡ Παλαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία τῶν Μαριαβιτῶν. Εἶναι ἓνα καθαρὰ Πολωνικὸν φαινόμενον, τὸ ὁποῖον ἐγεννήθη πρὸ 70 ἐτῶν. Ὁ ἐπίσκοπός της Κοβάσκυ, ὁ ὁποῖος παρευρίσκειτο εἰς τὴν χθερινὴν δεξίωσιν, ἀπουσιάζων, ζητεῖ συγγνώμην, διότι κατὰ τὸ Δυτικὸν ἡμερολόγιον σήμερον εἶναι ἡμέρα ἑορτίας.

Τὴν ἕκτην θέσιν κατέχει ἡ τῶν Χριστιανῶν Βαπτιστῶν. Εὐρίσκονται ἐδῶ δύο Ἀντιπρόσωποι, ὁ π. Παύλικ, ὁ ὁποῖος εἶναι Γραμματεὺς τοῦ Οἴκου. Συμβουλίου, καθὼς ἐπίσης καὶ ὁ π. Στέφαν Ἀντριες, ὁ ὁποῖος ἀπὸ μακροῦ ἦτο Ἐθναροφύλαξ τοῦ Οἴκου. Συμβουλίου. Σκοπὸς τῆς Ἐκκλησίας τῶν Χριστιανοβαπτιστῶν εἶναι ὁ εὐαγγελισμὸς καὶ ἡ ἐμβάθυνσις τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος. Ἐπίσης ὀργανώνει ραδιοφωνικὰς ἐκπομπὰς διὰ τὴν μετάδοσιν τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ.

Ἐβδόμη ἡ Ἠνωμένη Ἐκκλησία τῶν Εὐαγγελιστῶν, τῆς ὁποίας Ἀντιπρόσωπος εἶναι ὁ π. Κωνσταντῖος Ἀσεβιτς. Ἡ Ἐκκλησία αὕτη προσθεύει τὴν μεγάλην σημασίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ τῆς Χαρισματικῆς Ζωῆς. Καὶ ἡ Ἐκκλησία αὕτη μεταδίδει ραδιοφωνικῶς τὸν θεῖον λόγον.

Τελευταίαν σημειῶνω τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Μεθωδιστῶν, τῆς ὁποίας πιστὸς τυχάνω καὶ ἡ ὁποία ἀντιπροσωπεύεται ἐδῶ ἀπὸ τὸν π. Κούτομαν, τὸν καὶ Ἐθναροφύλακα τοῦ Πολ. Οἴκ. Συμβουλίου.

Αὐτὲς εἶναι οἱ ὀκτὼ Ἐκκλησίες, ἐκ τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται τὸ Πολ. Οἶκου. Συμβούλιον.

Ἡ ἀριθμητικῶς μεγαλύτερη Ἐκκλησία τῆς Πολωνίας, ἡ Ρ)καθολικὴ, δὲν ἀντιπροσωπεύεται εἰς τὸ Συμβούλιόν μας, ἀλλὰ ἀπὸ 4)ετίας ὑπάρχει κοινὴ Ἐπιτροπὴ Οἴκ. Συμβουλίου καὶ Ρ)καθολικῆς Ἐκ-

κλήσιος. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτὴ διεξάγει Θεολογικὸν καὶ Πρακτικὸν Διάλογον.

Ἡ Θεολογικὴ μας Ἀκαδημία δὲν εἶναι μέλος τοῦ Πολωνικοῦ Οἴκου. Συμβουλίου, διότι εἴμεθα Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν, ἡ δὲ Ἀκαδημία ὁποσδήποτε δὲν ἀποτελεῖ Ἐκκλησίαν. Ἔχει ὅμως Οἰκουμενικὸν χαρακτῆρα καὶ ὑπ' αὐτὴν τὴν ἔννοιαν ἔχομεν ἐπαφὴν καὶ συνεργασίαν, μὲ ἀντιπροσώπων τῆς τῶν Ἀντιπρότατον π. Ρέιζνικ.

Τὸ Οἰκουμενικὸν μας Συμβούλιον συνεργάζεται καὶ μὲ τὴν ἐν Πολωνίᾳ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1816 ὑφιστάμενην Βιβλικὴν Βρετανικὴν Ἐταιρίαν, ὑπεύθυνος τῆς ὁποίας εἶναι ἡ σύζυγος τοῦ ἐπισκόπου π. Ναζίνσκυ, κυρία Βαρβάρα Ναζίνσκα, πτυχιούχος τῆς Θεολογικῆς μας Σχολῆς.

Ἡ ἐν λόγῳ ἔταιρία ἀσχολεῖται μὲ τὴν διάδοσιν τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ γενικῶς θρησκευτικῶν ἐκδόσεων, μὲ ετησίαν διάθεσιν περίπου 100 χιλιάδων ἀντιτύπων, ἐνῶ τὰ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἰδρύσεώς της διατεθέντα ἀντίτυπα ὑπερβαίνουν τὰ ἐννέα ἑκατομμύρια.

Ἦδη, μετὰ τὴν ἀνασύνταξιν νέας μεταφράσεως τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἡ Βιβλικὴ ἔταιρία ἐργάζεται διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς νέας αὐτῆς ἐκδόσεως.

Ἡ Βιβλικὴ Ἐταιρία δὲν ἀσχολεῖται μόνον μὲ τὴν ἐκδοσιν καὶ διάθεσιν χριστιανικῶν βιβλίων, ἀλλὰ καὶ διαφόρων πεποιθήσεων, ὅπως Μαρξιστικὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα ἐνδιαφέρουν κάθε διανοούμενον.

Ἐν τέλει σημειοῦμεν, ὅτι τὸν ἐπὶ τῆς εἰρήνης τομέα μας ἐκπροσωπεῖ ὁ π. Ρένκερ, Ἱερεὺς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ὁμολογίας τῆς Αὐγούστης».

Ὁ Μακαριώτατος ἀντιφωνῶν, εἶπε:

«Ἀξιότιμε κ. Πρόεδρε τοῦ Πολωνικοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου,

Ἀγαπητοί μου Ἀδελφοί,

Με ἰδιαίτερη χαρὰ ἐλάβαμεν τὴν πρόσκλησίν σας διὰ τὴν σημερινὴν συνάντησιν εἰς τὸ Κέντρον τοῦτο τοῦ Πολωνικοῦ Οἴκου. Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν.

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς καὶ διὰ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα κατήλθεν ἐν εἴδει πυρίνων γλωσσῶν καὶ ἐκάθισε ἐφ' ἓνα ἕκαστον τῶν Ἀποστόλων, κατὰ τὴν Ἁγίαν Γραφήν, ὅλοι ὅσοι εὐρέθησαν ἐκεῖ καὶ οἱ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι καὶ Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ Ἑλαμίται καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν, Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν, Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν, Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης, τῆς κατὰ Κυρήνην καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, Ἰουδαῖοι τε καὶ προσήλυτοι, Κρηῖτες καὶ Ἀραβες, ἤκουον ὁ καθένας εἰς τὴν ἰδίαν του γλῶσσαν τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ καὶ ἔμεναν κατάπληκτοι, δι' αὐτὰ ποὺ ἤκουον. Ἐκείνην τὴν ὥραν σιγμὴν μου ἐνθυμίζει ἡ συνάντησίς μας ἡ σημερινή, κατὰ τὴν ὁποίαν εὐρισκόμεθα ἐδῶ Ὀρθόδοξοι καὶ Εὐαγγελικοὶ καὶ Παλαιοκαθολικοὶ καὶ Μεθόδιοι καὶ Βαπτισταὶ καὶ γενικὰ ὅσων τὰ ὀνόματα ἀνεφέρθησαν ἐδῶ.

Ὁ κοινὸς δεσμὸς πρὸς τὸν Ἐνα Κύριον, ποὺ φωτίζει καὶ ἀγιάζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον, μᾶς ἐπιβάλλει, παρὰ τὰς διαφορὰς αἱ ὁποῖαι μᾶς χωρίζουν γύρω ἀπὸ τὴν δογματικὴν διδασκαλίαν, ὡς Χριστιανοί, νὰ συναντώμεθα μὲ ἀγάπην καὶ νὰ συνεργαζώμεθα μὲ εὐλικρίνειαν καὶ νὰ προσευχώμεθα μετὰ θέλησιν πρὸς τὸν Κύριον, διὰ νὰ μᾶς ἐνισχύη καὶ νὰ μᾶς φωτίζη».

Μακαριώτατος Πολωνίας:

«Μακαριώτατε καὶ ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ Ἀδελφέ,

Ἐξοχώτατε κ. Πρόεδρε τῆς Ἑλλάδος,

Ἀγαπητοὶ Ἀδελφοί,

Εἶμαι ἀφάνταστα συγκινημένος ἀπὸ τὰς ἐσχάσας καὶ τὴν χριστιανικὴν ἀγάπην, ἡ ὁποία ὡς ἀπὸ πηγῆς δροσίου ἐκπηγάζει ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐδῶ παρουσίας, κατὰ τὴν ὥραν ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου μας σημερινὴν συγκέντρωσιν.

Μακαριώτατε, ὅλοι ἐδῶ κάνομεν μίαν μεγάλην οἰκουμενικὴν οἰκογένειαν.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐργασιῶν μας εὐρήκαμεν κοινὴν γλῶσσαν, πράγμα ποὺ μᾶς δίδει μεγάλην ἱκανοποίησιν εἰς αὐτὸ τὸ οἰκουμενικὸν κίνημα τῆς

χριστιανικῆς μας Κοινότητος, παρὰ τὰς διαφορετικὰς θεολογικὰς μας ἀπόψεις.

Κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ Κυρίου μας «ὅποιος δὲν εἶναι ἐναντίον μας, εἶναι μαζί μας».

Καὶ ὁ Θεὸς μᾶς ἐφώτισε νὰ συναντώμεθα, ὅπως ἐδῶ σήμερα, διότι ἔχομεν πάρα πολλὰ νὰ ὠφεληθῶμεν συνεργαζόμενοι ὡς χριστιανοὶ ἀδελφοί. Διότι ἐπὶ τὸ ἀπὸ τὸν κόσμον ἀπλώνονται βαρεῖα σύννεφα. Τὰ σύννεφα τοῦ φασισμού διελύθησαν, ἀλλὰ ἔρχονται ἄλλα σύννεφα μὲ τὰς πυρηνικὰς ἀπειλὰς. Καὶ οὖν νὰ μὴ ἔφταναν, ἔρχεται νὰ διολοκληρώσῃ τὸ διολοσιόν καὶ ἡ βόμβα οὐδετερονίου, αὐτὴ ἡ «ἀνθρωπιστική» βόμβα οὐδετερονίου! Καὶ ἐδῶ λοιπὸν ἔχομεν πολλὴ δουλειὰ νὰ κάμωμεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὸ καλὸ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ Χριστιανικὴ μας οἰκογένεια τρέφει μεγάλη συμπάθεια διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν, πού, διὰ ὑπέστη τὴν βάρβαρον ἐπίθεσιν τοῦ Μουσολίνι, διέλυσε τὸν μῦθον τοῦ ἀητιήτου τοῦ φασισμού.

Καὶ διὰ νὰ μὴ ἐπιμηκύνω τὸν λόγον μου, θὰ ἤθελα νὰ εὐχηθῶ, Μακαριώτατε, μὲ τὴν συνεργασίαν τῶν Ἐκκλησιῶν μας καὶ ὄλων τῶν Ἐθνῶν τὸ φῶς τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ νὰ φωτίσῃ τὰς καρδίας ὄλων τῶν λαῶν, ὥστε νὰ μὴ ξαναῦπάρξῃ ἡ Αὐσθις καὶ Νιαζάου, καὶ νὰ μὴ ξαναγίνῃ πόλεμος ἀδελφοκτόνος».

Ἠκολούθησεν ἐπίσκεψις εἰς τὴν Θεολογικὴν Ἀκαδημίαν.

Εἰς τὴν εἴσοδον προσεφώνησαν τὸν Μακαριώτατον ἀλληλοδιαδόχως δύο φοιτήτριαι εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ μὲ Ἐράσμιον προφορὰν, πρὸς τὰς ὁποίας μὲ πολλὴν χαρὰν καὶ συγκίνησιν ἀπήντησεν ὁ Προκαθημένος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας.

Ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν αἴθουσαν ὑποδοχῆς ἔλαβε χῶρην φιλικὴν συζήτησιν, μετὰ τοῦ Πρυτάνεως καὶ τῶν Καθηγητῶν τῆς Ἀκαδημίας, κατὰ τὴν ὁποίαν παρεσχέθησαν σχετικαὶ ἐνημερωτικαὶ πληροφορίαι, περὶ τῆς λειτουργίας τῆς Ἀκαδημίας, τῶν σπουδαστῶν καὶ τῆς ἰσχύος τοῦ λαμβανομένου πτυχίου.

Οἱ ἄρρενες σπουδασταί, ἐκτὸς τῆς ἰερωσύνης, δύνανται, ὡς καὶ αἱ θήλειαι πτυχιούχοι, νὰ ἀναλάβουν καθηγητικὴν διδασκαλίαν, καθὼς καὶ θέσιν ὑπαλληλικὴν εἰς δημοσίαν Ὑπηρεσίαν συναφεῖς πρὸς τὸ πτυχίον, ἢτοι μουσεῖα κλπ.

Καὶ ἐδῶ, ὡς καὶ δι' ἄλλας περιπτώσεις ἀνεφέρθη, τὰς δαπάνας καταβάλλει τὸ Κράτος, καθὼς ἐπίσης καὶ τὴν μισθοδοσίαν Καθηγητῶν καὶ Κατηχητῶν.

Τέλος ἐγένετο ἐπίσκεψις τῆς Βρετανικῆς Βιβλικῆς Ἑταιρίας καὶ ἐνημέρωσις ἐπὶ τοῦ ἔργου καὶ τῆς ἐν γένει ἐκδοτικῆς κινήσεως αὐτῆς ὑπὸ τῆς Διευθυντρίας κ. Βαρβάρας Νιζίνσκα, συζύγου Ἐπισκόπου τῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας τῆς Αὐγουσταίας Ὁμολογίας.

Τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας 15ης Μαΐου, ἡ Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ Μακκρ. Πολωνίας κ.κ. Βασιλείου καὶ τῆς Ἀκολουθίας του ἐξ Ἀρχιερέων καὶ Πρεσβυτέρων, καὶ τῶν Κρατικῶν Ἐκπροσώπων κ.κ. Janusz Fekesz καὶ Taddeusz Dusik καθὼς ἐπίσης καὶ τοῦ ἐν Βαρσοβίᾳ Πρέσβεως τῆς Ἑλλάδος κ. Λ. Μαρκαντωνάτου, ἀνεχώρησε διὰ τὸν Ἀερολιμένα Βαρσοβίας, ὅπου τὴν 6ην ἑσπερινὴν ἐπεδιβάσθη τοῦ ἀεροπλάνου τῆς γραμμῆς καὶ τὴν 8.30 ἀφίχθη εἰς τὸν Ἀερολιμένα τοῦ Ἑλληνικοῦ.

**

Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Σεραφείμ εἰς τὴν ἐν Πολωνίᾳ Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν εἶναι γεγονός ἱστορικῆς σημασίας. Εἶναι ἡ πρώτη ἐπίσκεψις Ἑλληνος Πρωθιεράρχου εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Πολωνίας, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι ἔντονος ἡ ἀνάμνησις τῶν ἀγῶνων τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους διὰ τὴν ἄμυναν τῆς Ὁρθόδοξου Πίστεως καὶ ἰδίᾳ τῆς ἀπροσκόπτου ζωῆς τῆς Ὁρθοδοξίας μέσα εἰς τὸ Πολωνικὸν Κράτος διὰ τῆς ἀνακηρύξεως αὐτῆς ὡς Αὐτοκεφάλου ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου τὸ 1924.

Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Μακαριώτατου ἀναζωπύρησε τὰς σχέσεις αὐτάς, πού εὐρίσκουν βαθυτάτην ἀπήχησιν εἰς τὸν Ὁρθόδοξον λαόν, καὶ ἐστερέωσε τὸ ἀδελφικὸν φρόνημα, πού σήμερον διέπει τὰς σχέσεις ὄλων τῶν ἀδελφῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν.

Μὲ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου εἰς Πολωνίαν ἐδημιουργήθησαν αἱ προϋποθέσεις ἐκεῖναι πού θὰ ἐπιτρέψουν εἰς τὰς δύο ἀδελφὰς Ἐκκλησίας νὰ θαδίξουν ἀδελφωμέναι, καὶ ὄχι μόνον νὰ συνεργάζωνται ἁρμονικῶς, ἀλλὰ καὶ νὰ προωθοῦν τὸ μέγα ἔργον τῆς κοινῆς συνεργασίας μεθ' ὄλων τῶν ἄλλων Ὁρθόδοξων καὶ μὴ Ἐκκλησιῶν, τύπος γινόμεναι, διὰ τῆς ἀμοιβαιότητος αἰσθημάτων καὶ στόχων.

Πρωτοπρεσβ. ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΒΛΑΝΤΙΚΑΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

«Ἡ λατρεία ὡς ἔκφρασις τῆς πίστεως».

Τὸ κατ' ἔτος συγκαλούμενον ἐν τῷ Ἰνστιτούτῳ Ὁρθοδόξου Θεολογίας «Ἅγιος Σέργιος» (Παρίσιοι) λειτουργικὸν συνέδριον ἠσχολήθη κατὰ τὸ τρέχον ἔτος περὶ τὸ θέμα: «Ἡ λατρεία ὡς ἔκφρασις τῆς πίστεως».

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ συνεδρίου αὐτοῦ, τοῦ ὁποίου μετέσχον ἐπιφανεῖς λειτουργιολόγοι πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν, κατέστη σαφὲς ἔνθεν μὲν ὅτι ὁ γνήσιος οἰκουμενισμὸς θὰ προήγῃ σημαντικῶς ἐὰν ἐιστρέφῃτο ἐντατικώτερον εἰς τὴν ἐπισήμανσιν τῶν κοινῶν σημείων τῶν διαφόρων λειτουργικῶν παραδόσεων, ἐτέρωθεν δὲ ὅτι ἡ ὀρθόδοξος λατρεία, ἣτις εἶναι ἀπηλλαγμένη παντὸς σχολαστικοῦ θεολογικοῦ ὑποβάθρου, εἶναι ἡ βιωματικὴ προβολὴ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἔχει «ἐκκλησιαστικὴν» δομὴν, προβάλλουσαν τὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐνέργειαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ εἶναι ἄριστον θησαυροφυλάκιον τῆς διδασκαλίας τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως, ἣτις συνδέεται μετὰ τῆς Πατερικῆς σκέψεως.

Τὸ νέον Ἐκκλησιαστικὸν Κέντρον
τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Γερμανίας.

Τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἐν Βόννῃ ἀνεγερθέντος νέου Μητροπολιτικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Κέντρου τῆς ἐκ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐξαριτωμένης Ἑλληνορθοδόξου Ἱερᾶς Μητροπόλεως τῆς Γερμανίας ἀποτελοῦν τῷ ὄντι ἓνα σταθμὸν εἰς τὴν λαμπρὰν ἱστορίαν τῆς Μητροπόλεως ταύτης.

Τὸ Κέντρον τοῦτο, ὅπερ περιλαμβάνει καθηδρῶν καὶ ἐπισκοπεῖον καὶ εἰδικὰ αἰθούσας διὰ τὴν συγκεχρονισμένην ἀσκήσιν τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ἀνηγέρθη τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γερμανίας κ. Εἰρηναίου καὶ τῇ συμπαράστασι τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Γερμανίας.

Γενικὴ εἶναι ἡ πεποίθησις ὅτι ἡ νέα αὕτη ἐστία ἀκτινοβολίας τοῦ Ὁρθοδόξου πνεύματος ἐν τῇ Δύσει θὰ συντελέσῃ ἀπ' ἐνὸς εἰς τὴν σύσφιγξιν τῶν δεσμῶν τῶν ἐν Γερμανίᾳ Ἑλλήνων μετὰ τῆς Μητροδὸξου Ἐκκλησίας καὶ ἀπ' ἐτέρου εἰς τὴν ἐξέυρεσιν καὶ προβολὴν νέων μεθόδων ἀσκήσεως τοῦ Ὁρθοδόξου ποιμαντικοῦ ἔργου ἐν συναρτήσει πρὸς τὰ ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ πολιτιστικοῦ περιβάλλοντος δημιουργούμενα προβλήματα. Ἐπὶ πλέον τὸ Κέντρον τοῦτο θὰ καταστῇ φυτόριον καλλιέργειας τοῦ γνησίου οἰκουμενικοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν διορθοδόξων καὶ διεκκλησιαστικῶν ἐπαφῶν.

Ἀλήθεια κρυσταλλίνης διαυγείας.

Ἐν τῷ ἐπισήμῳ ὁργάνῳ τοῦ Βατικανοῦ «Ρωμαῖος Παρατηρητής» ἐδημοσιεύθη δήλωσις τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Χρυσοστόμου, κατ' ἣν ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Βασιλείου ἐτόνισε χαρακτηριστικῶς: «Ἡ ἐνοποίηση τῆς Κύπρου εἶναι κατορθωτὴ καὶ πρέπει νὰ πραγματοποιηθῇ. Αἱ δύο κοινότητες εἶναι ἀδύνατον νὰ ζήσουν, ἐὰν παραμείνουν διηρημέναι. Ὁφείλομεν νὰ συνειδητοποιήσωμεν, ὅτι ἡ Κύπρος ἀποτελεῖ μίαν ἐνότητα. Μόνον ἐπ' αὐτὸν τὸν ὅρον ὁ λαὸς θὰ δυνήθῃ νὰ ἐπιβιώσῃ. Ἐκάστη κοινότης δύναται νὰ ἔχῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν της καὶ τὴν ὀντότητά της, ἀλλὰ θὰ πρέπει νὰ αἰσθάνηται ἐαυτὴν ὡς μέρος ἀδιάσπαστον τῆς κυπριακῆς κοινωνίας».

Ἄς εὐχηθῶμεν, ἵνα ἡ ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου διακηρυχθεῖσα ἀλήθεια αὕτη, ἣτις τῷ ὄντι ἔχει κρυσταλλίνην διαύγειαν, γίνῃ δεκτὴ ὑπὸ τῶν κατευθυνουσῶν τὰς τύχας τοῦ κόσμου μεγάλων δυνάμεων, παραμεριζομένης πάσης σκοπιμότητος καὶ ἰδιοτελοῦς ἐπιδιώξεως αὐτῶν. Ἡ λύσις τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος θὰ ἐπιτυγχάνετο ἰαχίσιμα, ἐὰν οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς υἰσθέτουσιν τὴν ἀποψιν τοῦ Κυρίου Πρωθυεράρχου. Μάλιστα διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς λύσεως ταύτης θὰ ἠδύνατο νὰ κινηθῶν καὶ οἱ μεγάλοι ἐκκλησιαστικοὶ ὀργανισμοὶ τῆς Δύσεως.

Ἀθόρυβος δράσις.

Ἐκ τοῦ ὑπὸ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἐκδομένου «Δελτίου Ἐνημερώσεως» γίνεται εὐρύτερον γνωστὴ ἡ ἀθορύβως συντελουμένη πλουσιωτάτη δράσις τῆς «Υψηροῦς Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης», ἣτις, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, συμπαρίσταται ποικιλοτρόπως εἰς τοὺς ἀσθενεῖς, ἔχει «κίνητον συνεργεῖον κατακοίτων», μεριμνᾷ περὶ τῆς θεραπείας καρδιοπαθῶν παιδίων, ἅτινα ἀποστέλλονται εἰς Η.Π.Α., ἵνα ὑποστοῦν λεπτὰς ἐγχειρήσεις, συντηρεῖ «σπίτια γαλήνης τοῦ Χριστοῦ», περιθάλλει «μάδας ἐλευθέρως διαβιούντων γερόντων», ἰδρύει «σιτέγας γερόντων» καὶ ἀντιμετωπίζει ποικίλας ἐπὶ μέρους περιπτώσεις, κατ' ἃς παρίσταται ἄμεσος ἀνάγκη παροχῆς βοήθειας.

Ἡ δαριλὴς αὕτη δράσις ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν, κρυσταλλίνῃ ἐν συναρτήσει καὶ πρὸς παρομοίαν δράσιν τῶν πλείστων Ἱ. Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μαρτυρεῖ τὴν ἀνιούσαν πρόδοτον τοῦ ποιμαντικοῦ καὶ κοινωνικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀποδεικνύει, ὅτι αὕτη συνε-

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερά Μητρόπολις Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς

Δ' Ἱερατικὸν Συνέδριον

Τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς

Τὴν 12ην καὶ 13ην Ἰουνίου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης συνεκάλεσεν εἰς τὴν Ἱεράν Μονὴν Βηθλεὲμ Κορωπίου τὸ Δ' κατὰ σειράν Ἱερατικὸν Συνέδριον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, μεσοπὸν τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν ἐνίσχυσιν τῶν Αἰδεσιμωτάτων Ἐφημερίων καὶ τὴν ἐπίλυσιν ὀρισμένων προβλημάτων, τὰ ὅποια ἔχουν σχέσιν μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς των.

Εἰς τὸ Συνέδριον ἔλαβον μέρος οἱ Ἱεροκήρυκες τῆς Ἱ. Μ. καὶ ἅπαντες οἱ Ἐφημέριοι τῶν Ἐνοριῶν. Τὸ πρωτὸ τῆς Δευτέρας 12ης Ἰουνίου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης ἐτέλεσε τὴν Θείαν Λειτουργίαν. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ Συνεδρίου ὁ Σεβασμιώτατος ἀνέπεμψεν εἰδικὴν δέησιν ὑπὲρ εὐδωσέως τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ, μετ' ἧς ἐξέφρασε τὴν χαρὰν τοῦ ἐπὶ τῇ συγκλήσει αὐτοῦ καὶ ἀνέπτυξε τὴν σημασίαν καὶ τὴν ὠφελιμότητά του. Κατὰ τὴν ἐναρκτήριον συνεδρίασιν παρέστησαν ὁ Νομάρχης τοῦ Ἀνατολικοῦ Διαιρισμῶτος κ. Νικήτας Κω-

ρίζει τὴν μακροαίωνα διακονικὴν παράδοσιν τῆς καθ' ἑαυτὸν Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Προετοιμασία διὰ τὸ

«Διεθνὲς Ἔτος τοῦ Παιδιοῦ».

Τὸ ἔτος 1979 ἐξακριβώθη ὡς τὸ «Διεθνὲς Ἔτος τοῦ Παιδιοῦ». Διὰ τὸν καλύτερον ἐορτασμὸν αὐτοῦ ἐν Ἑλλάδι ὁρίσθη εἰδικὸν Κεντρικὸν Συμβούλιον, ὅπερ ὑπὸ τὴν ὄψιν τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν πραγματοποιεῖ εἰδικὰ συζητήσεις, τῶν ὁποίων μετέχει καὶ ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀνεξαρτήτως τῶν προταθησομένων καὶ πραγματοποιησομένων ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τούτου, ἅπαν τὸ δυναμικὸν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρέπει νὰ κινητοποιηθῆ πρὸς ἔξαρσιν καὶ προβολὴν —κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο— τῆς διὰ τῶν αἰώνων πρωτοποριατικῆς συμβολῆς τῆς Ἐκκλησίας ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν καταρῆσιν τῶν ἱερῶν δικαιωμάτων τῶν ἰσοσὸν ἀγαπηθέντων ὑπὸ τοῦ Κυρίου παιδίων, εἰς τὰ ὅποια ἀνήκει ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν θεμελίωσιν τῶν σπουδαιότερων παιδαγωγικῶν ἀρχῶν πρὸς ὑγιᾶ μόρφωσιν αὐτῶν εἰς ὀλοκληρωμέναν προσωπικότητος καὶ τρίτον εἰς τὴν ἀντικατάστασιν τῆς ἰσοσὸν διαδεδομένης ἐν τῷ ἀρχαίῳ κόσμῳ βροφροκορίας καὶ νηπιοκτονίας διὰ τῶν ἔργων τῆς χριστιανικῆς κοινωνικῆς προνοίας, ἧτις μετ' ἰδιαίτερας σιρόφης σιρόφεται πρὸς τὰ πάσχοντα παιδιά.

δαίος, ὁ Δήμαρχος Μακροπούλου κ. Ἰωάν. Παπασωτηρίου, Βουλευτὰ τῆς περιφερείας καὶ ὁ Ἐπιθεωρητὴς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, τοὺς ὁποίους ἠδχαρίστησε θερμῶς ὁ Σεβασμιώτατος διὰ τὴν παρουσίαν των, ἐχαίρετσαν δὲ καὶ οἱ ἴδιοι τὸ Συνέδριον, μετὰ σεβασμοῦ, καὶ ἐξέφρασαν τὴν χαρὰν των διὰ τὴν πρόσκλησιν των εἰς τὴν ἐναρκτήριον Συνεδρίασιν.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν Ἐπισήμων ἤρχισαν αἱ τακτικαὶ συνεδριάσεις πρωτὸ καὶ ἀπόγευμα Δευτέρας καὶ Τρίτης. Ἀνεπτύχθησαν τὰ κάτωθι θέματα:

α. «Οἱ σύγχρονες δυνατὲς σχέσεις τῆς ἐπισήμου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ τοὺς Παλαισιομερολογίτες». Ὁμιλητὴς ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ Γενικὸς Διευθυντὴς Ὁργανισμῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας κ. Βλάσιος Φειδᾶς.

β. «Οἱ Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά, Χριστιανοὶ ἢ ἀντίχριστοι;». Ὁμιλητὴς ὁ Αἰδ. Πρωτ. π. Ἀντώνιος Ἀλεβιζόπουλος.

γ. «Ἡ Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Πράξις τοῦ 1928 καὶ αἱ συνέπειαι αὐτῆς». Ὁμιλητὴς ὁ Ὑφηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἐμμ. Κωνσταντινίδης.

δ. «Ὁ Ἱερεὺς καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ». Ὁμιλητὴς ὁ Αἰδεσιμ. Πρωτ. π. Ἰωάννης Σαράμπελας.

Τὰς ὡς ἄνω εἰσηγήσεις ἤκουσαν μετὰ προσοχῆς πολλῆς οἱ Αἰδ. συνέδροι. Μετὰ τὸ τέλος ἐκάστης ἐγένετο συζήτησις, ὑπεβάλλοντο ἐρωτήματα, ἐλύοντο ἀπορία μετὰ κατάληξιν τὴν διατύπωσιν πρακτικῶν πορισμάτων.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς Τρίτης, ἑ' ἡμέρας τοῦ Συνεδρίου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης ὠμίλησε πρὸς τὸ Συνέδριον ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ, ἐτόνισε τὰ ἐκ τῶν εἰσηγήσεων καὶ συζητήσεων πορίσματα καὶ ἀπηύθυνε συμβουλὰς καὶ ὑποθήκας πρὸς τοὺς Αἰδεσιμωτάτους Ἐφημερίους. Ἐπεκάλεσθη τὴν προσπάθειαν ὄλων, ἐν ἀδελφείτῳ προσευχῇ, καὶ τὴν ἄσκον ἐργασίαν των μετὰ ζήλου καὶ ἐνθουσιασμοῦ ὑπὲρ τῆς πόμνης τοῦ Χριστοῦ, λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τοὺς ἠθικοὺς κινδύνους, οἱ ὅποιοι ἀπειλοῦν τὴν κοινωνίαν, λόγῳ τῆς ἀπομακρύνσεως ἀπὸ τὸν δρόμον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἐλλείψεως τῆς Πίστεως καὶ τῆς Ἀγάπης.

Ὁ Σεβ. διένειμε πρὸς τὰ τοὺς ὀμιλητὰς καὶ τοὺς συνέδροις διάφορα βιβλία καὶ ἐντυπα ἀναμνηστικά, μετ' ἀφιέρωσως.

Τὴν 22αν Μαΐου ὠμίλησεν ὁ Σεβ. εἰς συγκέντρωσιν τηλεοπτικῶν τοῦ Λυκείου ἐν Μακροπούλῳ καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς πατριαρχικὰς συμβουλὰς ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς εἰσόδου των εἰς νέον στάδιον ζωῆς, μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἐγκυκλίων σπουδῶν των.

Τὴν 2αν Ἰουνίου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης ὠμίλησεν εἰς συγκέντρωσιν τῶν Κατηχητῶν καὶ Κατηχητριῶν τῆς Ἱερᾶς Μη-

τροπόλεως, επί τη λήξει των μαθημάτων των Κατηχητικών Σχολείων. Συνεχάρη τους εργασθέντας διά την άφοσίωσιν και τον ζήλον των. Ανέπτυξε την σημασίαν του έργου και έτόνισε την ανάγκην άρτιωτέρας οργανώσεώς του, ενώπιον των φοβερών κινδύνων που άπειλοῦν την νεότητα, κατά την εποχήν μας, και υπέμνησε την εδθόνην των Λειτουργιών της Έκκλησίας, τους όποιους ή κλήσις και ή άποστολή των τοποθετεί ως πρώτους διδασκάλους των νέων. Διένειμε δέ εις αὐτούς βιβλία άναμνηστικά και γράχηρίστησε όλους διά τὸ επιτελεσθέν έργον.

Τὴν 4ην Ἰουνίου, εις την αἴθουσαν τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου Μαρκοπολλου, ώμίλησεν εις συγκέντρωσιν των Μητέρων, πλέξας τὸ ἐγκώμιον αὐτῶν διά τὸ δημιουργικόν των έργον, εδχηρήσει πᾶσαν ἀπὸ Θεοῦ χάριν και προστασίαν ἐπ' αὐτάς και τὰ τέκνα των.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος Ἀρχιεπισκοπή Θυατειρων και Μ. Βρετανίας

Πρὸς τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην

κ.κ. Δ η μ ή τ ρ ι ο ν

Εἰς Φανάριον

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ἐπισκεφθεὶς τὰς ἡμέρας ταύτας τὴν Ἰρλανδίαν, εἶχον τὴν εὐκαιρίαν ἐκεῖ ἵνα τελέσω τὰ ἐγκαινία τῆς νέας Πρεσβείας και νὰ συνομιλήσω ἐν ἐκτάσει μὲ τὸν Ἰπουργὸν των Ἐξωτερικῶν τῆς τε Ἰρλανδίας κ. Ο. KENNEDY, ὡς και μὲ των Ἐξωτερικῶν τῆς γείτονος πρὸς τὴν Ἰμετέραν κ. Γ. Ράλλην.

Ἐπίσης ἐτέλεσα τὴν θεῖαν λειτουργίαν πρὸς ἐξυπηρέτησιν των ἐκεῖ Ὅμογενῶν, οἵτινες στεροῦνται Ἰερῶς.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ προσεκήληθην εἰς τὸ Συνέδριον των Χαρισματοῦχων Καθολικῶν, Συνέδριον τὸ ὅποιον μοι ἔκαμιν μεγάλην ἐντύπωσιν. Περὶ τὰς εἴκοσι χιλιάδας Κληρικῶν και Λαῖκοι προσερχόμενοι ἀπὸ ἐξήντα χώρας, συνηθροίσθησαν εἰς τὸ Δουβλίνον μὲ ἐπὶ κεφαλῆς δύο Καρδιναλίους, τὸν Σούνεγς τοῦ Βελγίου και τὸν HUME τοῦ Λονδίνου.

Ὡς γνωστόν, τὸ κίνημα των Χαρισματοῦχων ἀπὸ τὰς Προτεσταντικὰς ομάδας των λεγομένων Πεντηκοστιανῶν, ἐπεξετάθη ἐντὸς των Καθολικῶν και Ὁρθοδόξων Κοινοτήτων ἐν Ἀμερικῇ και ἄλλαχοῦ. Ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία ἔχουσα ὅπ' ἔψιν ὅτι πολλοὶ Ἰερεῖς αὐτῆς κατὰ τὰς διαφόρους Συνάξεις προσευχῶν εἰς οἴκους και αἰθούσας, ἀλλὰ και πολλοὶ Λαῖκοι ἐλάβανον τὸ χάρισμα τῆς γλωσσολαλίας, τῆς ἐρμηνείας γλωσσῶν, τὸ χάρισμα των ἰσμάτων και τῆς προφητείας και λοιπά. ἐθεώρησε σκόπιμον ἵνα ἐνεργήσῃ ὥστε οἱ νέοι αὐτοὶ χαρισματοῦχοι παραμείνουν ἐντὸς τῆς Παρεμβολῆς τῆς Ἐκκλησίας των και μὴ ὀδηγηθῶν ἐκτὸς αὐτῆς, εἰς τὰς Συνάξεις των Πεντηκοστιανῶν, οἱ ὅποιοι ἄνευ Ἐκκλησιαστικῆς ἐπιστολαίας κατέληξαν εἰς διαφόρους ομάδας ἀκραίας πνευματικῆς ἐμπειρίας, ὡς εἶναι ἡ ἐν Ἀμερικῇ των Ἀγίων Κυλινδουμένων (HOLY ROLLERS).

Ἐπὶ κεφαλῆς των Ρωμαιοκαθολικῶν χαρισματοῦχων ἔθεσεν ἐκντὸν ὁ καρδιναλίος Σούνεγς, ὁ ὅποιος διά συγγραμμά-

των ἀνέπτυξεν και ἀναπτύσσει τὴν πνευματικὴν ἀναγέννησιν τῆς χαρισματικῆς ἐμπειρίας των Χριστιανῶν και σήμερον θεωρεῖται ἀντιπρόσωπος τοῦ Βατικανοῦ, ἀποστελλόμενος νὰ διηγήσῃ εἰς τὰς διαφόρους ομάδας των Ρωμαιοκαθολικῶν ἀνά τὸν κόσμον, οἱ ὅποιοι ἔχουν τὴν χαρισματικὴν ἐμπειρίαν.

Μεταδὰς εἰς τὸ Συνέδριον, κατόπιν προσκλήσεως, ἐγενόμην ἐνθουσιωδῶς δεκτὸς και ἤκουσα τὸν Καρδιναλίον HUME τοῦ Λονδίνου ἐρμηνεύοντα ἐπὶ τρεῖς ὥρας τὴν θέσιν τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας ἐναντι των χαρισματοῦχων, θέσιν ἡ ὅποια ἔχει κέντρον τὴν θεῖαν Λειτουργίαν, τὴν κοινήν προσευχὴν και τὴν μελέτην τῆς Ἀγίας Γραφῆς κατ' ἴδιαν και ἀπὸ κοινῶ.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Συνάξεως ταύτης, ὅπου ὡμίλησεν ὁ Καρδιναλίος HUME μὲ ἀκροατήριον χιλίων περίπου Ἰερῶν και Καλογραϊῶν και χιλιάδων Λαϊκῶν ἀνδρῶν και γυναικῶν και νέων, παρετήρησα ἐνθουσιαστικὰ φαινόμενα ὅλων ἀδρόμητα, εἰλικρινῆ και πνευματικά, ὡς εἶναι ἡ ἔκστασις, τὸ χειροκρότημα, τὸ ποδοκρότημα, ἡ σωματικὴ κίνησις χωρὶς οἱ πόδες νὰ κινῶνται, τὸ ἔθος δηλαδὴ τῆς Συναγωγῆς των προσευχομένων Ἰουδαίων και λοιπά, ὑπὲρ πάντα ὅμως προσεξείχον ἐκδηλώσεις ὑπὲρ τοῦ Πάπα και τοῦ Κλήρου τῆς Ἐκκλησίας αὐτῶν. Αἱ εἴκοσι αὐταὶ χιλιάδες των ἀκροατῶν ἐκοινῶνουν κάθε ἡμέραν, ἐξομολογοῦντο και συνέτρωγον μετὰ των Ἰερῶν και των Ἐπισκόπων.

Διά τοῦ τρόπου τούτου ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία περιφρουρεῖ τοὺς χαρισματοῦχοὺς τούτους Χριστιανοὺς ἐντὸς τῆς παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας των και ἀφ' ἑτέρου ἀποκλείει ἐκμετάλλευσιν αὐτῶν ἀπὸ μέρους θρησκευτῶν, πλουτισμῶν εἰς βάρος τῆς ἐμπειρίας πνευματικῶν ἀνθρώπων.

Εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀμερικῆς ἐνεφανίσθησαν τοιαῦτα φαινόμενα χαρισματοῦχων Ἰερῶν και Λαϊκῶν τοὺς ὅποιους ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἰάκωβος μὲ ποιμνικτικὴν σύνεσιν ἐδοκίμησεν, ὥστε νὰ μὴ ἀπομακρυνθῶν ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ μὲ κέντρον τὴν θεῖαν Λειτουργίαν νὰ πλουτίσουν τὴν πνευματικὴν των ζωὴν.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰ φαινόμενα ταῦτα δὲν σπανίζουσι, πλὴν ὅμως ἐκμεταλλεῦται τινὲς χρησιμοποιοῦν θεατρικῶν και μαγικῶν τῶν τρόπων τὰ πρόσωπα ταῦτα πρὸς ἴδιον πλουτισμὸν και ἐκμετάλλευσιν, ὡς συνέβαινεν εἰς τοὺς Φιλιππους μὲ τὴν παιδίσκην, ἡ ὅποια μαντευομένη, πολλὰ κέρδη ἐδημιούργει εἰς τοὺς κυρίους αὐτῆς. (Πράξεις 16, 16).

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον θὰ ἔδει νὰ μελετήσῃ τὰς διαφόρους αὐτὰς περιπτώσεις των χαρισματοῦχων, ὥστε νὰ περιφρουρήσῃ τὴν πνευματικότητά των και τὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διακονίαν των και πνευματικὴν των προκοπὴν.

Τὸ θέμα τῆς γλωσσολαλίας σήμερον συζητεῖται παντοῦ, διότι πολλὰ φαινόμενα αὐτοῦ τοῦ χαρίσματος παρουσιάζονται σήμερον εἰς τὰς Χριστιανικὰς Κοινότητες. Βεβαίως ὁ Ἀπόστολος Παῦλος περιόρισε τὸ χάρισμα τοῦτο, συνιστῶν εἰς τοὺς Χριστιανοὺς νὰ ζήλουν τὰ κρείττονα χαρίσματα. Ἀλλ' ἡ ἐποχὴ ἐκεῖνη εἶχε μεῖζονα, ἐνῶ ἡ δικὴ μας μόλις ἀρχίζει νὰ ἔχῃ ἐλάσσονα, διὰ τὸν ὅποιον ὁ Θεὸς προσπαθεῖ νὰ ἀφυπνίσῃ τὰ πνευματικὰ κριτήρια τοῦ Λαοῦ Αὐτοῦ.

Ἐσωκλειῶ ἀπόκομμα Ἰρλανδικῆς ἐφημερίδος ὅπου ὁ Πάπας ἐπαινεῖ τὴν κίνησιν και τὸν Καρδιναλίον Σούνεγς και ἕτερον ὅπου παρουσιάζεται Ἰερῶς ἐν ἐκτάσει ἐν Δουβλίνο.

Ταῦτα πρὸς Ἑμᾶς εὐλαβῶς ἀνακοινοῦμενος, διατελῶ μετὰ σεβασμοῦ τῆς Ἑμετέρας Θ. Παναγιότῃτος ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀεελφὸς καὶ ἄλλος πρόθυμος.

† Ὁ Θουατρίων καὶ Μ. Β. ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

Ἱερά Μητρόπολις Σερρών καὶ Νιγρίτης

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 346) 1976 Νόμου «περὶ τρόπου πληρώσεως ἐφημεριακῶν τινῶν θέσεων κ.λπ.» καὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2) 1969 Κανονισμοῦ «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», καλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα καὶ δουλομένους ὅπως καταλάβωσι μίαν τῶν ἀκολούθων ὀργανικῶν ἐφημεριακῶν θέσεων: 1) Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Ἀνθῆς, 2) Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Τριάδος Ἀνω Ὀρεινῆς, 3) Ἱεροῦ Ναοῦ Μεγάλων Ταξιαρχῶν Μελενικιστοῦ, 4) Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Χωμνικοῦ, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ «Δελτίον «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰς αἰτήσεις αὐτῶν μετὰ τῶν νομίμων δικαιολογητικῶν διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Σέρραις τῆ 4ῃ Ἰουλίου 1978.

† Ὁ Σερρῶν καὶ Νιγρίτης ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ἰωαννίνων

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει 1) Τὸ ὑπ' ἀριθ. 1398) 73 Ν.Α., «περὶ οὐστάσεως ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων», 2) Τὸν ὑπ' ἀριθ. 2) 1969 Κανονισμὸν «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», καλοῦμεν τοὺς δουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν Διακονικὴν θέσιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Παρασκευῆς τῆς ἐνορίας Μετσόδου Ἰωαννίνων, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν νομίμων δικαιολογητικῶν, διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἰωαννίνοις τῆ 15ῃ Ἰουλίου 1978

† Ὁ Ἰωαννίνων ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Θήρας, Ἀμοργοῦ καὶ Νήσων

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 33, παράγρ. 2 καὶ 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2) 1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», καλοῦμεν τοὺς δουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν νενομιωμένων δικαιολογητικῶν διὰ τὴν πληρῶσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἐνοριακῶν Ἱ. Ναῶν: 1) Ἐπαγγελισμοῦ Θεοτόκου Ἰου, 2) Ἁγ. Γεωργίου Καταπόλων Ἀμοργοῦ καὶ 3) Ἁγ. Ἐδοσταθίου Κοντοχωρίου Θήρας.

Ἐν Θήρῃ τῆ 15ῃ Ἰουλίου 1978.

† Ὁ Θήρας ΓΑΒΡΙΗΛ

Ἱερά Μητρόπολις Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰ ἀρθρα 33 - 36 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2) 1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλά-

δος «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», καλοῦμεν τοὺς δουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Δελτίον «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά, πρὸς κατάληψιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν κάτωθι Ἱερῶν Ναῶν: 1) Ἁγίου Γεωργίου Γιαννιτσχωρίου, 2) Ἀναλήψεως Τερψιθέας, 3) Κοιμήσεως Θεοτόκου Χαλκιά, 4) Ἁγίας Τριάδος Κούβελα, 5) Ἁγίου Ἀθανασίου Μεταξάδας, 6) Μεταμ. Σωτήρος Πέτρας, 7) Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου Περδικονερίου, 8) Κοιμήσεως Θεοτόκου Στασίμου, 9) Ἁγίου Παντελεήμονος Κρουσῶν, 10) Ἁγίου Δημητρίου Φλόκας, 11) Παμμεγ. Ταξιαρχῶν Στασοῦ καὶ 12) Ἁγίας Τριάδος Ριζοχωρίου.

Ἐν Κυπαρισσίᾳ τῆ 25ῃ Ἰουλίου 1978

† Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Ν Ε Α Β Ι Β Λ Ι Α

ΟΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΑΙ

1860 — ΣΗΜΕΡΟΝ

Ἐπάρχουν συγγράμματα ἐξαιρετικῶς ἀξιόλογα καὶ ἐνδιαφέροντα. Ἔργα, τῶν ὁποίων οἱ συντάκται ὄχι μόνον προσέφερον εἰς αὐτὰ τὴν εὐρύτητα τῶν σκέψεων καὶ τὸν πλοῦτον τῆς ψυχῆς των, ἀλλὰ καὶ κατέβαλον τεράστιον μόχθον, ἐντατικὴν ἀναδίφησιν καὶ φιλότιμον καὶ ἐπιστημονικὴν συγκέντρωσιν τῶν κατασπάρτων καὶ ὑποκειμένων εἰς ἀπόλειπν ἢ λήθην στοιχείων.

Εἰς τὰ ὧς ἄνω ἔργα πρέπει νὰ καταλέξωμεν καὶ τὸ ἐσχάτως κυκλοφορήσαν συγγραμμά τοῦ Ἑλλογιμ. Καθηγητοῦ κ. Βασιλείου Θ. Σταυρίδου: «Οἱ Οἰκουμενικοὶ Πατριάρχαι 1860 — Σήμερον», τὸ ὁποῖον ἐξεδόθη πρό τινας εἰς κομφοῦν κλοσητυπωμένον τόμον, ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν.

Εἰς τὴν ἐπίκαιρον καὶ ἐνδιαφέρουσαν αὐτὴν ἐπιστημονικὴν πραγματεῖαν, ἥτις ἀριθμεῖ 695 σελίδας, γίνεται ἀρκούντως λεπτομερῆς ἱστορικὴ ἀνασκόπησις καὶ ἔρρευα τοῦ βίου καὶ τοῦ ἔργου τῶν τελευταίων εἰκοσι Οἰκουμενικῶν Πατριαρχῶν, ἥτοι ἀπὸ τοῦ Ἰωακείμ Β', (1860) μέχρι τῆς Α. Θ. Παναγιότῃτος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Δημητρίου, ἱερῶν καὶ ἁγίων κορυφῶν τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἃς ἡ Θεία Πρόνοια ἔταξεν ἐπὶ τὴν διακυβέρνησιν τῆς Ἐκκλησίας, καθόσον ὁ ἀνερχόμενος τὰς βαθμίδας τῆς Ἱερᾶς ταύτης τῆς Ἐκκλησίας σκοπιᾶς, ἀναδεικνύει ταύτας μόνον Θεῖα Βουλήσει, διότι «οὐ τοῦ θέλοντος, οὐδὲ τοῦ τρέχοντος ἀλλὰ τοῦ ἐλεούντος Θεοῦ» (Ρωμ. θ' 16).

Εἰς τὸ ἐξ 86 σελίδων εἰσαγωγικῶν τμήμα διεξοδικῶς ἐξετάζεται ἀπὸ ἱστορικῆς ἀπόψεως, τὸ μὲν ὁ θεσμὸς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, τὸ δὲ οἱ συναφῶς πρὸς αὐτὸ λειτουργοῦντες καὶ ὑφιστάμενοι θεσμοὶ ἐν τῷ Πατριαρχεῖῳ. Εἰς τὸ τμήμα τοῦτο ὁ μελετητῆς, ἐκτὸς τῶν ὧς ἄνω, εὕρισκε πολυτιμότητα στοιχεῖα καὶ πληροφορίας σχετικῶς πρὸς τὰς ἐπικρατούσας ἐν Φαναρίῳ πατροπαράδοτους διατάξεις καὶ συνθηλας, ἀγνώστους σήμερον εἰς τοὺς περισσώτερους, αἱ ὁποῖαι συνεχίζονται καὶ διατηροῦνται ὡς παρελήφθησαν, χωρὶς οἱ αἰῶνες νὰ τὰς ἀλλοιώσωσιν καὶ χωρὶς οἱ ἐκάστοτε τῆς Ἐκκλησίας Μῆσται νὰ τολμήσωσιν νὰ τὰς παραλλάξωσιν.

Ἀκολουθεῖ τὸ 6' τμήμα, τὸ ὁποῖον διαλαμβάνει τὰς βιογραφίας τῶν Οἰκουμενικῶν Πατριαρχῶν, Ἰωακείμ Β', Σωφρονίου Γ', Γρηγορίου Στ', Ἀνθίμου Στ', Ἰωακείμ Γ', Ἰωακείμ Δ', Διονυσίου Ε', Νεοφύτου Η', Ἀθίμου Ζ', Κωνσταντίνου Ε', Γερμανοῦ Ε', Μελετίου Δ', Γρηγορίου Ζ', Κωνσταντίνου Στ', Βασιλείου Γ', Φωτίου Β', Βενιαμίν, Μαξίμου Ε', Ἀθηναγόρου καὶ Δημητρίου.

Μεθ' ἑκάστην βιογραφίαν Πατριάρχου ὁ συγγραφεὺς παραθέτει ἅπαντα τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα, προσφωνήσεις, λόγους καὶ λοιπὰ κείμενα, ἔχοντα σχέσιν πρὸς τὸν ἐξιστορούμενον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, τὰ ὁποῖα ἐκτὸς τῆς ἀναμφισβητήτου φιλολογικῆς τῶν ἀξίας καὶ σπουδαιότητος ἔχουν ἰδιαιτέραν σημασίαν καὶ βαρύτητα ἐν τῇ ἀνὰ τοὺς αἰῶνας ἱστορικῇ πορείᾳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Εἶναι δὲ εὐχάριστον ὅτι ἅπαντα τὰ ὡς ἄνω ἐπίσημα ἔγγραφα καὶ κείμενα, χάρις εἰς τὴν φιλεργίαν καὶ τοὺς κόπους τοῦ συγγραφέως, τὸ πρῶτον περισυλλέγησαν καὶ συγκεντρώθησαν εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν Τόμον καὶ τοιοῦτοτρόπως ταῦτα διεσώθησαν πλέον ἐκ τοῦ κινδύνου τῆς ἀπωλείας καὶ τῆς ἐξαφανίσεως.

Ῥωσῶτως, πρὸς ἀρτιωτέραν μετάδοσιν τῶν ἐν τῇ πονηματι τούτῳ ἱστορικῶν εἰδήσεων, παρατίθενται πίνακες, εἰκόνες καὶ σπάνιαι φωτογραφίαι τῶν ἐν λόγῳ Οἰκουμενικῶν Πατριαρχῶν, τῶν τόπων διαμονῆς, διακονίας καὶ προσευχῆς, ὡς καὶ τῆς μετὰ θάνατον ἀναπαύσεως τούτων.

Ἐν τέλει δέ, ἐκτὸς τῆς εἰς ἕκαστον ἐπὶ μέρους κεφάλαιον παρατιθεμένης σχετικῆς βιβλιογραφίας, ὁ συγγραφεὺς, μετὰ τῆς διακρινούσης αὐτὸν φιλοπονίας, συνέταξε καὶ ἰδιαίτερον κεφάλαιον πλουσίας βιβλιογραφίας σχετιζομένης πρὸς τε τοὺς ἐν λόγῳ Πατριάρχας καὶ πρὸς τὰ ἐπὶ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Τὸ ὅλικόν τοῦ ὅλου ἔργου παρουσιάζεται μετὰ ἓνα ξεχωριστὸν τρόπον, εἰς μίαν μορφήν σύνθετον καὶ ἐπιτυχή. Ἰδιαιτέραν προσοχὴν ἀπέδωκεν ὁ συγγραφεὺς εἰς τὴν βιογραφικὴν περιγραφὴν τῶν Πατριαρχῶν, ἑκάστη τῶν ὁσίων εἶναι καὶ μίᾳ ξεχωριστῇ μελέτῃ, ἄλλης ἐποχῆς, ἄλλων συνθηκῶν, γραμμην κατόπιν ἀμερολήπτου ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης καὶ μετὰ τὴν ἀπροσωπώληπτον καὶ ἀδέκαστον γλώσσαν τῆς ἀντικειμενικότητος, πάντοτε σοδαρά, δικαία καὶ ἀποκαλυπτικῆ, εἰς τρόπον ὅστε ὅλαι αἱ παρατιθέμεναι ἱστορικαὶ πληροφορίες νὰ θεωροῦνται ἀπόσταγμα τῶν ἄχρι τοῦδε γραφέντων καὶ λεχθέντων, ἐν σχέσει πρὸς τὸν βίον, τὰς παραδοσιακὰς ἀρχὰς καὶ τὴν ἐν γένει στιβαρὰν διοίκησιν τῶν μεγάλων τούτων μορφῶν τοῦ Φαναρίου, ποὺ ἐλάμπρυναν μετὰ τὰς φωτεινὰς φυσιογνωμίας τῶν τῶν Οἰκουμενικῶν Θρόνων καὶ τὴν Ἐκκλησίαν γενικώτερον.

Αὐτὴ εἶναι, ἐν ὀλίγοις, ἡ ἐργασία ἣτις κρύπτεται ὑπὸ τὸ βιβλίον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἀσυναισθήτως προκαλεῖ εἰς κάθε ἀναγνώστην του μίαν ἔκστασιν καὶ τὸν μεταφέρει νοερώς εἰς τοὺς παλαιούς ἐκεῖνους χρόνους τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς καὶ τοῦ Φαναριωτικοῦ μεγαλείου.

Ἄς εὐχηθῶμεν ὅπως τὸ ταχύτερον συμπληρωθῇ καὶ ἴδῃ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος καὶ ὁ 6' τόμος τοῦ ἀξιολόγου τούτου ἔργου, πρὸς πληρεστέραν γνῶσιν τοῦ αἰωνοβίου καὶ πανσέπτου Κέντρου τῆς Ὁρθοδοξίας.

ΙΑΚ. ΣΩΦΡΟΝΙΑΔΗΣ, Διάκονος

Ὁ μ ο λ ο γ ί α, Μηνιαία ἔκδοσις ἐνημερώσεως καὶ πνευματικῆς οἰκοδομῆς τῆς Ἱ. Μ. Νικαίας, περίοδος Γ', ἔτος ΙΑ'.

Τίτου Ἐμ. Ματθαίου, Μητροπ. πρ. Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου, Οἱ Προβληματισμοὶ τῆς συγχρόνου Νεάνιδος, Θεσσαλονίκη 1976, σσ. 30.

Δελτίον Βιβλικῶν μελετῶν, Τόμος 4ος, Δεκέμβριος 1976, τεύχος 2ον, Ἐκδόσεις «Ἄρτος Ζωῆς», Ἀθήναι, σσ. 147-216.

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Πατρῶν ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ

† Ὁ Ἐλασσῶνος ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Κ Ω Ν. Γ. Μ Π Ο Ν Η Σ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου

Ἀκαδημαϊκός

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Α) Ἐσωτερικοῦ : Δραχμαὶ 300 ἑτησίως.

Β) Ἐξωτερικοῦ : Δολλάρια 12 ἑτησίως.

Τιμὴ ἑκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»
δρχ. 15.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. κ. Σεραφεῖμ εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Πολωνίας.

Παρατηρήσεων στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Παράρτημα.

Νέα βιβλία.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ Ἀθῆναι, Ἰασιῶν 1 — Τηλ. 710.73

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Ἰωάννης Μιχαήλ. Ἀναστασάκη 3, Ζωγράφου. Τηλ. 787.978.